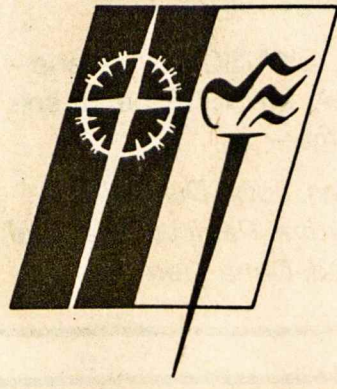

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2106) 1990 LIEPA-JULY 3

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672 • 75 ct.

Nepalikime Lietuvos vienos

Gyvenime žmonių bendravimas yra taip surištas, kad kiekvienam kasdien yra įmanoma padaryti ką nors gero savo artimui. Nuo šypsenos iki rankos ištiesimo, iki dvasinės ar medžiaginės pagalbos — juk tai nesibaigiančios eilės progų ir galimybių.

ATSKIRI asmenys, nors ir geriausių norų turėdami, negali įveikti tokių uždavinių, kur būtina reikalinga santalka, kur reikia masinio sujudimo, daugybės ištisų rankų, pasirodusių teikti pagalbą. Mūsų šių metų didysis ir bendras uždavinys — finansinė pagalba Lietuvai. Kanados Lietuvių Bendruomenė paskelbė pagalbos Lietuvai vą, užsimodama iki metų pabaigos suteikti vieną milijoną dolerių. Tuo reikalu specialus komitetas išsiuntinėjo tūkstančius laišku, kuriuose prašoma aukoti "pagal savo išteklis ir sąžinę" su įsidėmėtinu priminiu "nepalikime Lietuvos vienos". Taipgi spaudoje nuolat iškeliamas šio vąaus svarba, pranešama apie eigą ir rezultatus, net grafiškai juos pailiustruojant. Žodžiu, susiorganizavimas telkti milijoną dolerių Lietuvai ir pradinės aukos gali jau pranašauti apie gerą pabaigą. O tai kaip tik svarbiausia. Pavienių žmonių entuziazmas padėti Lietuvai finansiskai yra gana ryškus. Reikia tikėtis, kad jis neišblės. Pertvarę kapitalo panaudojimo nuostatas, stambesniais įnašais, žinoma, prisidės ir mūsų didieji fondai, formaliai gal net ir neįsijungdami į bendrąją pagalbos vąų. Fondai juk ir buvo steigti lietuvių bei nepriklausomai Lietuvai remti. Tiesa, šiandieninė Lietuva dar nėra nepriklausoma, bet ji ryžtingai ir atkakliai siekia nepriklausomybės įgyvendinimo. Vakarietiškas rankų nusiplovimas, okupanto statomos kliūtys ir ekonominė bei politinė spauda laisvėjimo pastangas trukdo ir painioja. Visa tai kaip tik ir verčia dar smarkiau sukrusti, nes bėgantis laikas kartu su savimi neša ir ištęklių srūvenimą, kurių įstakas reikia nuolat papildyti. Pasigirsta balsų, kad ta linkme veiklą reikėtų dar labiau plėsti, sujungus ir subendrinus visų veiksmų pastangas. Akys krypta į balandžio mėnesio pradžioje įsteigtą Išeivijos veiksmų tarybą. Kiekvienam būtų liūdna galvoti, kad pastaroji nepriklausomybės paskelbusios tautos akivaizdoje tėra tik buvusių ar pasilikusių nesutarimų pridengimui ar pabaltinimui.

ŠALIA bendrinio PLB pradėto pagalbos Lietuvai vąaus išeivijos organizacijoms "iš pareigos" tenka paremti ir savuosius bendraminčius Lietuvoje. Nebekalbant jau apie pogrindžio laikais pradėtą sėmingą ir nuolatinę religinės šalpos veiklą, šiandien atskiru dėmesiu lėšos telkiamos "Caritas" darbuotei, surastais kanalais remiamos ideologinės jaunimo organizacijos, atsisteigusios draugijos, sąjūdžiai, partijos. Tuo būdu susidaro gana šakotas ir platus savitarpinės pagalbos užmojis, jau tampa nuolatinės veiklos dalimi išeivijoje. Ir tai gerai, nes nauji įsipareigojimai visada pajudina, šiuo atveju sukonkreтина ir specialia užduotimi daugiau suprasmina visą išeiviskąją veiklą. Retėjant organizacijų gretoms, tų pačių Lietuvoje atsisteigusį rėmimas tampa tam tikru testinumu įnašu. Kai kam gal kyla klausimas: ar pajėgsime duoti ir duoti? Pajėgumas betgi mažaisiais priklauso nuo išgalų. Tikrai daugiau — nuo supratimo, solidarumo ir meilės Lietuvai. Nėra išeivio, kuris nepajėgtų savo išteklų dalį skirti tėvynei. Kai duoda vienas daug — yra mažai; kai visi duoda mažai — yra daug. Šį kartą padarykime išimti: dukvite visi daug. Č. S.

Atmetė sutartį, išrinko vadą

Birželio 21-23 d.d. Kanados laukė du jos atečiai svarbūs įvykiai — 1987 m. birželio 3 d. pasirašytos Meech Lake sutarties patvirtinimas ir Kanados naujo liberalų vadko rinkimai pakeisti pasitraukusiam J. Turneriui. Kanados konstitucijon Kvebeko įjungiančios sutarties patvirtinimą jos visi parlamentai turėjo užbaigti birželio 23 d. Paskutinės kliūtis buvo išsprendę maratoniškai Kanados ministerio pirmininko ir provincijų premjerų posėdžiai, trukę septynias dienas ir septyniolika valandų. Bent jau tokį įspūdį sudarė visų "maratonininkų" baigminės kalbos televizijoje.

Klaidinga išvada

Tik priartėjus lemtingajai birželio 23 d. datai paaiškėjo, kad Meech Lake sutartis tebėra įstrigusi Niufaundlandijos ir Manitobos parlamentuose. Niufaundlandijos liberalų premjeras C. Wellsas nebuvo tikras, kad sutartį patvirtins net ir politinė balsavimo laisvę gavę parlamentarai, balsuojantys pagal savo sąžinę. Nenumatyta kliūtis iškilo Manitobos parlamente, kai ten, sekdamas Kvebeko premjero

R. Bourassos pavyzdžiu, savitos bendruomenės (distinct society) teisių Kanados indėnams pareikalavo Eljas Harperis. Jis yra vienintelis indėnas Manitobos parlamente, išrinktas kaip NDP socialistų atstovas.

E. Harperis norėjo, kad pirmiausia būtų apsvaistytas jo reikalavimas ir tik tada balsuojama už Meech Lake sutartį. Jis nepriėmė bendro visų parlamento narių sutikimo, reikalingo atidėti diskusijoms ir nedelsiant balsuoti už sutarties priėmimą ar jos atmetimą. Indėno parlamentaro E. Harperio pasirinkta trukdyti taktika Meech Lake sutartį be jokio balsavimo palaidojo Manitobos parlamente. Premjeras G. Filmonas, pasibaigus birželio 23 d. datai, paskelbė Manitobos parlamentarų vasaros atostogas. Ant parlamento laiptų pergales būgnus daužė E. Harperį remiantys Manitobos indėnai.

Politinės atorūgos

Niufaundlandijos premjeras C. Wellsas tada atsisakė balsavimo Meech Lake sutarties klausimu, teisingamas, kad ją jau yra palaidojęs Ma-

Lietuvos sostinėje Vilniuje sovietinės spaudos bei karinės jėgos atstovai kalba su taikingu Lietuvos nepriklausomybės gynėju, kurio vienintelis ginklas — teisė bei tautos apsisprendimas. Ši nuotrauka buvo paskleista Prancūzijos spaudoje

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Latviškas kelias į nepriklausomybę

Premjero Ivaro Godmanio pareiškimai vokiečių laikraščiu

A. LEMBERGAS

Naujasis Latvijos min. pirmininkas Ivaras Godmanis, 39-rių metų matematikas ir Rygos universiteto dėstytojas, kalbėjosi su Vakarų Vokietijos iliustruoto savaitraščio "Der Spiegel" atstovais apie Pabaltijo valstybių nepriklausomybės siekius. Čia pateikiame pokalbio minčių santrauką.

Įtikinti Maskvą

Kaip paversti Latvijos nepriklausomybės siekį tikrove, kai jos ūkį valdo Maskva? Respublikos parlamentas gali skelbti ūkio įstatymus, gali stengtis juos įgyvendinti, bet Maskvos valdomos įmonės gali nieko nepaisyti. Latvijos premjeras mano, kad Maskvą reikia įtikinti, jog trys nepriklausomos Pabaltijo valstybės galėtų jai būti lygiai naudingos, kaip ir nepriklausoma Suomija.

Pasak Godmanio, nepriklausoma Latvija galėtų pirmiausia pakelti savo žemės ūkio ir pramonės našumą. Jau šiandien Pabaltijo valstybės gerokai skiriasi nuo kitų respublikų. Bet gal tai dar vienas motyvas, dėl kurio Maskva nenori paleisti Pabaltijo iš savo glėbio? Godmanis mano, kad Maskvos nenoras derėtis su keltų naują krizę. Tada Latvijos parlamentas pradėtų skelbti

nitobos parlamentas. Esą būtų susilaukta betikslės įtampos, negalintys pakeisti įvykusio sutarties atmetimo, nes jai įsigaliooti reikėjo visų Kanados parlamentų oficialaus patvirtinimo. Tad iš tikrųjų Kvebeko premjero R. Bourassos pastangas įrašyti savitos prancūzų bendruomenės (distinct society) teisės Kanados konstitucijoje sugriovė tokių pat teisių indėnams pareikalavę jų tautietis E. Harperis. Siurkštoki buvo jo ir kitų indėnų vadų balsai, primenantys politikams, kad indėnai yra pirminiai Kanados gyventojai, o prancūzai ir netgi anglai — tik vėlesni ateiviai.

Pralaimėjimo susilaukęs Kvebeko premjeras R. Bourasas dabar pats paskelbė, kad Kvebeko prancūzai yra savita

(Nukelta į 10-tą psl.)

ti naujus ūkio įstatymus, tarsi Maskvos visai nebūtų. Ir tai galioja ne tik Latvijai, bet ir Estijai bei Lietuvai, sako Godmanis.

Bendras baltiečių tikslas

Nors ir skirtingos, trys Pabaltijo respublikų nepriklausomybės deklaracijos praktiškai siekia to paties: nepriklausomybės atkūrimo. "Mes niekad nepasirašėm Sąjungos sutarties". Tai skiria Pabaltijo nuo kitų respublikų ir teikia tarptautinės teisės pagrindą jo reikalavimams. Tačiau teisės, kurios negalima išreikslauti ir ja pasinaudoti, lieka popierium.

I tokią pastabą Godmanis taip atsako: iš tikrųjų mūsų pareiškimų vertė būtų tiktaai deklaratyvi, jei kitose Sov. Sąjungos dalyse niekas nejudėtų ir nesikeistų. Sov. Sąjunga nėra organiškai išaugusi valstybė, kaip Jungtinės Valstybės, bet apima įvairias tautas, kurios skiriasi savo kultūra, demokratijos patirtimi ir ūkio lygmeniu. Vienintelė išeitis iš sovietinio ūkio suirutės ir tautybių konflikto — Maskvos decentralizavimas. Tai neišvengiamas procesas, kuris teikia galimybę Latvijai atgauti nepriklausomybę.

Bet jūs delsiate nutraukti ryšius su Maskva, įsiterpę vokiškus laikraštinius. "Esame maža tauta, neturinti nė trijų milijonų piliečių. Nelengva tokiame milžiniui priešintis", aiškino Godmanis.

Lietuva turi milijoną daugiau ir buvo drąsesnė, neatleido žurnalistas. Godmanis sakė: "Mes pakartotinai kėlėm klausimą, ar Lietuvos suverenumo skelbimas kovo 11-ją nebuvo galbūt klaida. Tačiau tai sudarė platformą estų ir latvių nepriklausomybės pareiškimams. Iš principo mes visi priitariam lietuvių suverenumo deklaracijai, bet praktiškai norime eiti kiek kitokiu keliu. Lietuvos parlamentas priėmė įstatymus, kurių kol kas neįmanoma įvykdyti. Mes norime pereinamuoju laikotarpiu iš Maskvos išsiderėti konkrečių žingsnių. Tai mažas skirtumas tarp Latvijos ir Lietuvos".

Tuo tarpu negalima teigti, kad latviai savo santūrumu ką nors iš Maskvos laimėjo.

Maskvai ištikimos Latvijos kompartijos pirmasis sekretorius jau grąsino sudaryti kitą vyriausybę. Latvijos sostinė Rygą praktiškai supa sovietinė kariuomenė. Čia įsikūrusi Pabaltijo karo apygardos vadovybė. Latvijos premjeras pripažįsta, jog tai rimta problema. Pabaltijo igulos santykiai su Latvijos parlamentu ir vyriausybe niekada nebuvo reguliuojami. Generalai vykdo Maskvos įsakymus ir su jais neįmanoma kalbėtis. Godmanio nuomone, sovietinių ginkluotųjų pajėgų teisės neturėtų būti didesnės už tas, kurias Vakarų Vokietijoje turi Amerikos daliniai. Su sovietinės kariuomenės buvimu reikės apsiprasti, nes jie negali per vieną dieną išnykti.

Maskva tik gražiai kalba

Ligišioliniai pokalbiai Maskvoje buvo vienašališki. Mes išdėstydavome savo pasiūlymus. Kita pusė juos išklausydavo, kažką neaiškiai pamurmėdavo apie ypatingą statusą galimoje konfederacijoje, bet nieko oficialaus nesiūlė.

Godmanio nuomone, estai, latviai ir lietuviai turi dabar savo požiūrius suderinti, kad Maskva rimčiau su jais kalbėtų. Be to, baltiečiai turi demokratijos patirtimo. Iš Vakarų laukiama, kad jie būtų tikri demokratai ir palaikytų demokratų pusę. Demokratiškai išrinkti Pabaltijo parlamentai paskelbė nepriklausomybę ir sudarė jų pasitikėjimo vertas vyriausybes. Vakarai jų nepripažino iš oportunizmo.

Jei Maskva Latvijai pasiūlytų visišką ūkio savarankiškumą, ar tada latviai sutiktų priklausti sovietinei konfederacijai? I toki vokiečio pokalbininko klausimą Latvijos premjeras taip atsakė: "Gražių žodžių Maskva niekada negalėjo. Pernai buvo žadama įvesti ūkio savivaldą. Dabar net savo bankų indėliais negalime naudotis, juos kontroliuoja Maskva. Žodžiais Maskva pažadėjo daugiau teisių, o tikrovėje iš mūsų atėmė svarbias teises. Tikrą konfederaciją gali sudaryti tik nepriklausomų laisvų valstybių sąjunga, kurios nori konfederacijoje gyventi. Todėl svarbiausia, kad vėl taptume savo namų šeimininkais".

Dabarties įvykiai Lietuvoje

100 dienų moratoriumas • Nutraukiama blokada

Reuterio agentūros pranešimu, birželio 29 d. Lietuvos aukščiausioji taryba nubalsavo užšaldyti 100 dienų kovo 11 d. Nepriklausomybės atstatymo akta. Prieš tai taryboje vyko karštos diskusijos. Sąjūdininkai priešinosi akto pristabdymui. Tik V. Landsbergiui, nors ir nenoromis, pasisakius už kompromisinį moratoriumo priėmimą, taryba ryžosi tokiam veiksmui. Už moratoriumą balsavo 69 tarybos nariai ir prieš 35. Pasak agentūros, tai M. Gorbaciovo nemažos reikšmės politinis laimėjimas, prieš prasidedant Sov. Sąjungos komunistų partijos kongresui.

Lietuvos aukščiausiosios tarybos nutarimas toks: "Nepriklausoma Lietuvos valstybė, siekdama abišalių derybų tarp Lietuvos respublikos ir SSSR skelbia nuo derybų pradžios 100 dienų moratoriumą 1990 m. kovo 11 d. aktui, sustabdant visi legalūs veiksmai, kylantys iš to akto". Priėmus nutarimą, taryboje įsiviešpatavo tyla.

Vykstant debatams, visą laiką demonstravo nedidelę, bet jūdrį žmonių grupę, mosuodama tautinėmis vėliavomis, dainuodama patriotines dainas ir ragindama balsuoti prieš moratoriumą.

Birželio 27 d. V. Landsbergis ir K. Prunskienė susitiko su Sov. Sąjungos vyriausybės viršūnėmis M. Gorbaciovo vilijoje. Pokalbyje dar dalyvavo ministras pirmininkas N. Ryžkovas, Sov. Sąjungos aukščiausiosios tarybos pirm. A. Lukjanovas, politbiuro narys A. Jakovlevas, lietuvių deputatai C. Vokyncyč, V. Jamoslenko ir S. Saltenis. Grįžusi ministrė pirm. K. Prunskienė ragino Lietuvos aukščiausiąją tarybą balsuoti už moratoriumą, nes tokių sąlygų deryboms reikalaujanti Maskva. Moratoriumas nesąs ko nors pabaiga, o greičiau kelias pradėti derybas, kurios gali konsoliduoti nepriklausomybę. Vakarai irgi norį kompromiso, nes, atėjus žiemai ir veikiant blokada, Lietuvą gali ištikti ekonominė katastrofa. Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis paskutiniu momentu pakeitė savo nuomonę, pasisakydamas taipogi už moratoriumą.

AP agentūros pranešimu, Lietuvai pasisakius už kovo 11 d. akto pristabdymą, Sov. Sąjunga nutrauksianti ekonominę blokadą ir pradėsianti derybas su Lietuva. Pagal priimtą rezoliuciją, po kovo 11 d. išleisti įstatymai yra galiojantys, įskaitant ir konstitu-

cijos pakeitimą. Moratoriumas gali būti prailgintas ir nutrauktas Lietuvos aukščiausiosios tarybos, esant svarbiom priežastim. Moratoriumas nustoja veikęs, jei nutrūksta derybos.

Ryšium su blokada Lietuvoje 50,000 asmenų neteko darbo. Tačiau ši blokada sunkiai pastebima Vilniuje. Darbininkai gauna atostogų algas. Žmonės naudojami šiltu vandeniu. Bet taryboje buvo balsų, sakančių, kad blokada išsitęsusi, gali nukentėti Lietuvos derlius. Mašinoms trūksta kuro.

Vėl tiekiamas nafta

"The Toronto Sun" liepos 1 d. laidoje skelbė, kad sovietų valdžia birželio 30 d. pradėjo Lietuvai tiekti naftą. Maželių naftos perdavimo įmonė gavusi telegramą iš naftos tiekėjų Sibire, kad būtų pasirušusi priimti naftą. Laikraštis priduria, kad ekonominės sankcijos labai pakenkė Lietuvos pramonei. Buvo uždaryta šimtai įmonių ir darbo neteko 40.000 žmonių. Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis pareiškė, kad M. Gorbaciovas prižadėjęs nutraukti blokadą, kai bus nubalsuota užšaldyti Nepriklausomybės akta.

Sovietinė propaganda

Ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija Kopenhagoje Sov. Sąjungos, JAV, Čekoslovakijos ir Danijos delegacijos birželio 28 d. suruošė spaudos konferenciją. Viktoras Nakas atkreipė dalyvių dėmesį į Sov. Sąjungos vykdomą blokadą Lietuvai. Jis klausė, ar tokia blokada nėra žmogaus teisių pažeidimas? Ar nevertėjo peržiūros konferencijoje šį klausimą išdiskutuoti? Į pateiktą klausimą reaguavo tik sovietų ambasadorius. Esą Baltijos respublikose vietinės valdžios pažeidžia daugelio žmonių teises. Tose respublikose vykdoma segregacijos politika, neleidžiama gyventojams dalyvauti susirinkimuose, grobiamas valstybinis turtas.

Estė žurnaliste paprašė duoti konkretų pavyzdį. Sovietų ambasadorius pakartojo savo teigimus, bet konkretus pavyzdžio taip ir nedavė. Po konferencijos A. Medalinskas pasiūlė ambasadoriui duomenų apie blokadą. Jis jų nepriėmė, sakdamas: "Ačiū, turiu. Ten nėra jokios blokados. Tik imtasi tam tikrų ekonominių priemonių". Kritikavo lietuvių skubėjimą į nepriklausomybę, esą reikią prarasti re-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Nepalikime Lietuvos vienos

Nėra lietuvių, kuris nepajėgtų dalį išteklų skirti Lietuvai

Latviškas kelias į nepriklausomybę

Ministerio pirmininko Ivaro Godmanio pareiškimai

Lietuvos ekonominė blokada - Maskvai antras Černobilis

Pokalbis su prof. Eduardu Vilku

Izraelio diplomatai apie Lietuvą

Ju kritiškai pasisakymai

Naujos ginkluotės beiškant

Sovietai buvo įsipareigoję nepėsti savo teritorijos

Lietuvos lenkų spaudoje pasizvalgus

Skirtingos dviejų lenkų nuomonės

Kam to reikėjo?

Atsiliepiant į Tado Sviderskio straipsnį

Kelias į kunigystę sovietinėje Lietuvoje

Kliūtys, kurias pasišventę jaunuoliai turėjo nugalėti

Pažymėtieji tremtiniai ir tikėjimu

Lietuvių šeimos odisėja Azijoje

"Gintaro šalies baladė"

Elenos Tumienės kūrinys, skirtas jaunimui ir senimui

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, mėmė – \$35, garbės – \$45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalai kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškes žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškes žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuvos ekonominė blokada - Maskvai antras Černobilis

Su prof. Eduardu Vilku, vienu iš Sąjūdžio steigėjų ir Lietuvos mokslų akademijos Ekonomikos instituto direktoriu, kalbasi dr. Valdas Samonis iš Toronto universiteto

— Kokių tikslų atvykote į Kanadą?

— Mane pakvietė Waterloo Laurier Centre for Soviet Studies duoti pranešimą apie kai kurias Lietuvos problemas tarptautinėje mokslinėje konferencijoje Waterloo universitete.

— Prie jūsų vadovaujamo Ekonomikos instituto surburtą mokslininkų grupę 1988 m. paruošė Lietuvos ekonominio savarankiškumo koncepciją. Kaip šiuo metu vyksta ekonominės reformos darbai?

— Sunkiai. Ekonominė reforma turėjo būti plačiai įgyvendinama nuo 1990 m. sausio 1 d. Su tuo sutiko ir Sovietų Sąjungos aukščiausioji taryba savo 1989 m. lapkričio 27 d. priimame įstatyme dėl Pabaltijo ekonominės autonomijos. Tačiau dabar Maskva sustabdė įmonių ir investicijų perdavimą Lietuvai.

— Kokia jūsų nuomonė lito įvedimo klausimu?

— Yra planų litą įvesti dar šiemet, tačiau sunku pasakyti kaip bus. Reikalas yra itin sudėtingas. Minėtasis Maskvos įstatymas neuždraudė savos valiutos įvedimo.

— Kokius nuostolius Lietuvai atneš Maskvos vykdoma ekonominė blokada?

— Pagal mūsų apskaičiavimus, maždaug 0.5 – 1 milijardą rublių. Kadangi Lietuvos ekonomika yra tampriai susieta su Sovietų Sąjungos ekonomika, nuostoliai yra abipusiai. Sovietų Sąjungai, dėl jos ekonomikos dydžio, ši blokada atsisėdės dešimt kartų brangiau negu Lietuvai. Nuostoliai maždaug prilygs Černobilio atominės jėgainės sprogimo padarantys materialinės žalos.

— Pirmininkavote Sovietų aukščiausiosios tarybos nuolatinė komisijai dėl socialinio ir ekonominio respublikų vystymosi. Kaip vertinate šios komisijos paruoštus ir neseniai paskelbtus respublikų ekonominio suvereniteto planus?

— Aš manau, kad jie bus įgyvendinti; netgi dar daugiau negu juose numatyta. Prieš dvejus metus net ir Pabaltijys būtų juos priėmęs.

— Koks jūsų požiūris į Pabaltijo ekonominę integraciją?

— Skeptiškas. Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonomikos yra

nustatytos kooperavimui su Sovietų Sąjunga. Paralelė šių ekonomikų struktūra neduoda pagrindo rinkti paremtiems ekonominiams tarpusavio santykiams vystyti.

— Kuo reikėtų remtis, vystant Lietuvos ekonomiką ilgines laiko perspektyvoje, pvz. 10 metų?

— Tobulinant Lietuvos ekonomiką, ypač jos struktūrą, reikia išnaudoti turimus gamybinius faktorius. Čia visų pirma turio galvoje žemę, žmones ir geografinę padėtį tarp Rytų ir Vakarų. Nepriklausomai Lietuvai reikėtų vystyti žemės ūkį ir pramonę, bendradarbiaujant su Rytais ir Vakarais. Specializuotis turėsime tose srityse, kurios vartoja daug intelektualaus darbo ir mažai gamtinių išteklių. Žiūrint iš šio taško, Lietuva turi neblogą užuomazgą. Pramonėje vyrauja trys šakos: elektronika, (nors ir žemo technologinio lygio), staklių ir instrumentų gamyba (gražiai eksportuojami), bei biochemija (vaistai, genoinžinerija).

— Kaip jūs žiūrite į bendrąsias įmones su Vakarais?

— Bendrosios įmonės yra vienas iš būdų išeiti į Vakarų rinkas. Kadangi patiems išeiti bus sunku, reikia pasinaudoti bendrųjų įmonių partnerių pagalba. Tačiau reikia taip pat neužmiršti apie dukterinius filialus ir kreditus. Pastarieji turėtų būti imami nuosaikiai, geriausiai konkrečioms projektams vykdyti. Keli šimtai milijonų dolerių padarytų didelę ženkla. Lietuvoje sukurta apie 12-15 bendrųjų įmonių. Dėl esamos politinės padėties šiemet nėra derybų dėl naujų bendrųjų įmonių.

— Kaip vertinate Lietuvos mokslą ir aplamai padėtį kadrų srityje?

— Kai kuriose srityse mokslas yra pasaulinio lygio. Aplamai Lietuvos inteligentija yra gan stipri, reikia tik atžviežinti jos išsilavinimą. Pvz. Lietuvos inžinieriai yra gan geri, tačiau dauguma jų dirba biurokratinis darbus ir praranda kvalifikaciją. Socialiniuose moksluose padėtis labai bloga. Visoje Lietuvoje nerasi dešimties ekonomistų, išmanančių apie rinkos ekonomiką.

— Jūsų nuomone, kokie yra veiksmingiausi būdai Lietuvos kadrų lygiui pakelti?

— a) Savo universitetai; b) specialistų iš užsienio kvietimas (VDU Kaune jau tą daro); c) siuntimas studijuoti užsienin; d) trumpalaikiai kursai valdymo ir finansų srityje, kaupimas patyrimo per bendrąsias įmones ir kt.

— Ką visų pirma turi daryti išeivija Lietuvos labui?

— Ugdyti pasaulio viešosios nuomonės solidarumą su Lietuva. Tai labai svarbu.

— Ar Lietuvos sąjūdis bei valdžia turi realistišką išeivijos vaidą?

— Maždaug taip. Nėra didelių iliuzijų, tačiau paskiri žmonės yra romantikai tuo atžvilgiu.

Labai ačiū už pasikalbėjimą.

Izraelio diplomatai apie Lietuvą

Buvęs Izraelio ambasadorius, Lietuvos žydų sąjungos Izraelyje pirmininkas ir buvęs Izraelio konsulas – įgaliotas ministras pasako Lietuvos nepriklausomybės klausimu. Abu yra gimę Lietuvoje

Buvęs Izraelio ambasadorius ir Lietuvos žydų draugijos pirmininkas Abba Gefenas "The Jerusalem Post" 1990 m. gegužės 25 d. laidoje rašo apie Lietuvą, pasirinkusią nepriklausomybės atstatymą. Priėmus tų pačių siekių Estijos ir Latvijos atsigavimą, palyginęs pastarųjų padėtį su Lietuva, pakartojo spaudoje ne sykį keltą mintį, kad dėl Baltijos kraštų laisvinimosi JAV neleidianti kenkti Vašingtono Maskvos pagerėjusiems santykiams. Stabtelėjęs prie Hitlerio-Stalino suokalbčio ir Baltijos valstybių okupacijos, pastebi, kad nesą abejonės, jog tie kraštai reikalauja nepriklausomybių atstatymo. "Bet kaip žydas, Lietuvoje gyvenęs žydų naikinio laikotarpyje, — rašo Gefenas, — negaliu į problemą žiūrėti kitaip, kaip tik žydo akimis".

Nėra entuziazmo

"Aš pergyvenau vokiečių invaziją 1941 m. birželio 22 d., — rašo toliau jis, — tada vietinės nacionalistinės baltiečių grupės (gangs) perėmė tų kraštų kontrolę. Jos, žinodamos Hitlerio rasizmo siekius, galvojo, kad juo daugiau nužudys žydų, juo labiau bus okupanto įvertintos. Jos siautė, plėšė, suimnė žydus ir juos žudė. Lietuviai, latviai ir estai, kartu su ukrainiečiais, tapo įniršusiais nacių kolaborantais. Ir tai yra mano ir daugelio kitų mirties išgyvenusių žydų priežastis, kodėl nenorime jungtis prie baltiečių tautinių aspiracijų entuziazmo". Toliau aiškinama: "Nėra abejonės, kad tai labai svarbus Lietuvos veikėjų deklaravimas (nepriklausomybės). Bet žodžių neužtenka. Apgailėtina, kad tie, kurie žudė žydus, dabar yra Baltijos šalių tautiniai didvyriai, kai tuo tarpu kovotojai su žydų žudikais tampa pavojingais. Vakarų kščiiai žudikai šiandien jau yra patriotai".

Paminklai, muziejai

Lietuviai dabar stato paminklus vietiniams SS kariams, dalyvavusiems žydų naikiniame. Buvo planuojama išleisti knygą apie žuvusius žydus karinius, kovojusius su naciiais Raudonosios armijos lietuvių divizionų. Knygos spausdinimas vis buvo atidėliotas, nes šiandieninėje Lietuvoje tarnavę sovietų armijoje ir žuvę žydai yra visai nebesvarbūs. (...) Paneriai prie Vilniaus ir Kauno devintasis fortas buvo žydų naikinimo vietos, kur nužudyta aštuoniasdešimt tūkstančių žydų iš Lietuvos, Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos ir kitų šalių. Dabar lietuviai planuoja Devintame forte įrengti Stalino žiaurumus atskleidžiantį muziejų. Koks tai istorijos iškraipymas!"

Reikalauja atgailos

Esą lietuviai, latviai ir estai bus tik tada verti nepriklausomybės, kai jie ims viešai galėtis dėl žydų žudymo, nubausti žudikus, paženklinas masines žydų kapavietes. Baigdamas primena, kad Varšuvos pakto armijų vadai, gerai žino, jog laikrodžio atsukti atgal nebeįgalima, t.y. sulaukyti pažangą. "Bet jie tiki, kad Pabaltijo šalys, Moldavija ir kitos sovietų respublikos, esančios Sovietų Sąjungos sudėtyje ir maištaujančios, gali būti sudrausminotos. Jei to nepadarys Gorbachovas, padarys kiti, kai tik patirs, kad šitos respublikos kenkia Sovietų Sąjungos gyvybiniams interesams ir sudaro

pavojų jos politinei egzistencijai".

Po juodais debesimis

"The Sun – Sentinel" 1990 m. gegužės 1 d. numeryje išspausdino buvusio Izraelio diplomato Yehoshua Trigorio straipsnį apie pabaltijos Lietuvos kelią, siekiant nepriklausomybės. "1939 m. vasarą, — rašo jis, — kai nebeįsivengiamo karo dangus niukėsi, sąjungininkai bandė įtikinti Sovietų Sąjungą, kad ji jungtusi prie jų su viltimi sulaukyti Hitlerio veržimasi į Dancigą, bet sovietų kaina — jų kariuomenės dalinių įtvirtinimas Lenkijoje ir didesnė įtaka Baltijos kraštuose — buvo nepriimtina. Tada naciai palenkė Staliną, kuris dėl patogesnės pasitarimų aplinkos užsienio reikalų ministrų žydą Litvinovą pakeitė rusu Molotovu."

Sutartis ir okupacija

Tuoju po to vykę garsieji Ribbentropo-Molotovo pasitarimai, kuriuose buvo sprendžiamos abiejų šalių įtakų zonos, ir Baltijos kraštai, ultimatumų spaudžiami, pasirašė sutartį, pagal kurias į savo teritoriją turėjo įsileisti nustatytą skaičių sovietinių dalinių. "Lietuvai buvo padarytas 'malonumas' — į savo teritoriją galėjo įjungti senąją savo sostinę Vilnių, kuris 1920 m. buvo lenkų okupuotas". Toliau autorius tiksliai aprašo Baltijos kraštų okupaciją. "Sovietinių tankų šešėlyje ir Maskvos priežiūroje grynai sovietiniu būdu buvo sudarytas 'liaudies seimas' — išrinkti vieno sąrašo kandidatai. Ir tasai seimas liepos 21 d. paskelbė Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Tą patį padarė Latvija ir Estija."

Patys nebetiki

"Penkiasdešimt metų neigus, pagaliau Sovietų Sąjunga pripažino turinti tuos slaptuosius Stalino-Hitlerio sandėrio protokolus". Klausimas dėl savanoriško Lietuvos įstojimo į Sovietų Sąjungą formaliai tuo tarpu Maskvoje sprendžiamas Lietuvos nenaudai. "Tačiau yra labai abejotina, kad patys rusai tikėtų tokiu juokingu balsavimu, sudarant tokį keistai juokingą liaudies seimą, kuris taip keistai būtų 'reikalavęs' įstoti į Sovietų Sąjungą. Į visa tai rimtai nežiūrima. Gorbachiovui tikras rūpestis yra Sovietų Sąjungos vienybės išlaikymas ir reformų vykdymas, jam pačiam vadovaujant."

Sulėtinti aktyvumą

Bet retai pasitaikanti proga Pabaltijį esanti dabar. "Sąjūdžio vadovybė Lietuvoje tuo tarpu darė tik gerus sprendimus". Keliamą nuomonę, kad aktyvumo sulėtinimas gali apsaugoti nuo kokių nors Maskvos išpuolio, tuo pačiu Gorbachiovui leidžiant įstvirtinti. "Bet jeigu jie skubės, galima sakyti, yra abejonių dėl ateities". Jei reikėtų leisti per aukštai pašokus, nusileidimas

prie Gorbachio nebūtų toks skaudus, kaip prie kokio nors jį pakeitusio vadovo.

Moralinė atsakomybė

"Jei lietuviai kovoja dėl nepriklausomybės, įvairūs jau apimę moraliniai klausimai bus vakariečių nuomonių nagrinėjami". Atsakomybė už 95% žydų likimą esąs vienas tų opiųjų klausimų. Yra manoma, kad dabartinė Lietuvos vyriausybė sugebės nusikratyti tą nemaloniją. Esą ir daugiau painingi klausimai, pvz. Vilnius, kurį Lietuva gavusi po Hitlerio-Stalino sutarties, lietuvių dabar nepripažįstamos. "Taigi bus ilga ir karšta vasara", — baigia straipsnį autorius.

Ne visai objektyvus požiūris

Abu minėtų straipsnių autoriai yra gimę Lietuvoje. Lietuva — jiems artimas kraštas, dėl to apie jį ir rašo. Kai kur dabartines Lietuvos problemas jiedu mato gana teisingai, bet ne visur. Gerokai nukrypssta nuo objektyvios linijos ypač Abba Gefenas, daug kentėjęs vokiečių okupacijos metais ir keliolikos lietuvių šeimų dėka išgelbėjęs savo gyvybę. Apie tai jis yra plačiai rašęs savo dienoraštyje "Hope on darkness". Už tai jam priklauso užuojauta ir pagarba. Deja, kai kurie jo tvirtinimai yra aiškiai subjektyvūs ir net klaidingi. Pvz. jis rašo, kad Baltijos šalių tautiniai didvyriai yra žydų žudikai. Tai labai platus kaltinimas, įžeidžiantis baltiečių tautas. Taip pat jis sako, kad vietiniams SS kariams, dalyvavusiems žydų naikiniame, lietuvių stato paminklus. Juk yra gerai žinoma, kad lietuviai priešinosi vokiečių okupacijai ir SS dalinių sudaryti nesutiko. Galbūt autorius turi galvoje palyginti mažą skaičių dezorientuotų asmenų, dalyvavusių žydų naikiniame savo atsakomybę. Apie tai kalba ir dabartinės Lietuvos aukščiausiosios tarybos priimta rezoliucija, apgailestaujanti žydų naikinimą, kuriame dalyvavo ir kai kurie Lietuvos piliečiai.

Šiaip ar taip, iš Lietuvoje gyvenusių žydų lauktina ne tikėti daugiau objektyvumo, bet ir didesnio jos dabartinių problemų supratimo bei tikslėsių faktų. Snk.

A+PAULĖ ANCEVIČIENĖ

mirė 1990 m. birželio 27 d.

Rožinis bus kalbamas liepos 12, antradienį, 8 v.v., Turner & Porter laidotuvių namuose, 436 Roncesvalles Ave., Toronto. Laidotuvių Mišios — liepos 13, trečiadienį, 11 v.r., Anapilyje, Lietuvos kankinių parapijos šventovėje. Laidojama Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

A+ABRONIUI VENGRIUI

mirus,

liūdinčiai žmonai ONUTEI, sūnui RIMUČIUI, velionies broliui JONUI ir šeimai reiškiamo giliausią užuojautą —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

Birželio vidury Klivlande vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos posėdis. Dievo Motinos šventovės namuose birželio 17 d. dalyvavę valdybos nariai: A. Gureckas (kairėje) V. Sinkus ir pirm. dr. V. Bieliauskas. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Mylimam sūnui ir broliui

A+AEIMUČIUI SKAISČIUI

Lietuvoje staiga mirus,

GEDIMINĄ ir ADOLFINĄ SKAISČIUS, seseris — RUTĄ FIELDING, DAINĄ MANSINI bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

Zigmas, Julija Didžbaliai
Eduardas, Patricia Didžbaliai
Conrad, Dana Tierney

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame prel. dr. Pr. Gaidai, klebonui kun. L. Kemėšiui, vargonininkei B. Vytienai, choristams, karsto nešėjams, ponioms už pyragus, visiems aukojusiems Mišioms ir kenciančiai Lietuvai, atnešusiems gėles, užjautusiems mus skausmo valandą ir padėjusiems palydėti į amžino poilsio vietą —

vyrą, tėvelį, senelį ir brolių

a. a. PRANĄ PARGAUSKĄ.

Salomėja Pargauskienė, dukra Nijolė, sūnus Pranas, broliai — Juozas ir Alfonsas su šeimomis

PADĖKA

A+ATEODORA BAGDONAVIČIŪTĖ-KOJALAVIČIENĖ-KOJELAITIENĖ

mirė 1990 m. gegužės 31 d., St. Thomas, Ontario, palaidota 1990 m. birželio 4 d., West Lorne, Ontario, St. Mary's katalikų kapinėse.

Nuoširdus ačiū kun. klebonui K. Kaknevičiui ir kun. klebonui Paquette'ui už maldas koplyčioje, šventovėje ir kapinėse, už atlaikytas Mišias, paguodos žodžius bei palydėjimą į kapines.

Dėkojame St. Mary's šventovės vargonininkei ir choristams, karsto bei gėlių nešėjams, visiems iš arti ir toli giminiams bei draugams, lankiusiems velionę koplyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Ačiū už Mišias, aukas Kanados lietuvių, Tautos bei širdies ligų fondams, už gėles ir visiems vienaip ar kitaip prisidėjusiems prie laidotuvių.

Dėkojame "International Club" už paruoštus pusryčius ir ponioms už sunėstus pyragus. Nuoširdus ačiū J. M. Price ir jo padėjėjams už rūpestingą patarnavimą. V. Macui ir J. Statkevičiui už padarytas nuotaukas.

Liekame visiems dėkingi —

vyras Aleksas, sūnus Petras ir sesuo B. Gaizūnienė

PADĖKA

A+AJONUI BALTAKIUI,

brangiam vyrui, tėvui, broliui, seneliui, iškeliauvus amžinybėn 1990 m. balandžio 2 d.,

reiškiamo nuoširdžią padėką Priskikimo parapijos kunigams, ypač kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, kun. Gregory, OFM, už nuolatinį velionies lankymą, suteiktus religinius patarnavimus ir palydėjimą į amžinuosius namus.

Nuoširdi padėka Lietuvos žemės ūkio akademijos buvusiems draugams už gražias gėles, užuojautą ir Mišias. Ačiū giminiams, draugams, Toronto lietuviams filatelistams už gėles, Mišias ir užuojautą spaudoje, aukas Toronto lietuvių slaugos namų statybai.

Padėka visiems, aukojusiems Lietuvių Bendruomenei velionies prisiminimui, nesulaukusiam pilnos Lietuvos nepriklausomybės, dėl kurios jis taip silėjo.

Ačiū kun. Placidui Bariui, OFM, už Mišias ir suteiktą paguodą. Nuoširdi padėka visai Vaidilų šeimai už visokeriopą pagalbą.

Visų atjautimas lengvino taip skaudžią atsiskyrimo valandą.

Liūdinčios: žmona Irena, sūnūs — Linas, Vitas ir Algis, marta Aldona, vaikaitės — Gailutė, Linutė ir Astutė, sesuo Irena Vadauskienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

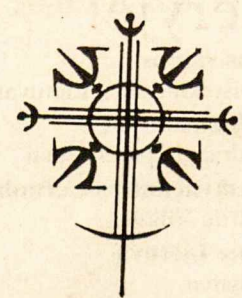
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

Lietuvos delegacija Kopenhagoje su Norvegijos užsienio reikalų ministru A. Christiansenu. Iš kairės: VLIKo vicepirmininkas dr. A. Budreckis, Norvegijos užsienio reikalų ministras A. Christiansen, Lietuvos užsienio reikalų ministras A. Saudargas, VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis

Naujos ginkluotės beieškant

VILIUS BRAŽENAS

Pasaulinei padėčiai nuolat ir staigiai besikeičiant, mums būtina turėti ir vis ieškoti naujos, laukiančios situacijai pritaikytos, „amunicijos“ vyriausybės ir kraštų piliečių palankumui Lietuvos bylai.

Kaip drastiškai padėtis, vien tik per pastaruosius metus yra pasikeitusi, pilniau įsisąmoninamam, besiruošdamas dviems šios vasaros amerikiečių jaunimo politinio paruošimo stovykloms. Tai ypač išryškino kai tiksliai pasutu gautas gegužės 22 d. „The Washington Times“ dienraštis su įžvalgaus analisto Arnoldo Beichmano straipsniu apie sovietines sutartis.

„Yra vienas susitarimas, kuris ligi šiol liko nepaminėtas debatuose apie trijų Baltijos kraštų teisę į nepriklausomybę,“ — rašo autorius. A. Beichmanas yra ne tik „The Washington Times“ bendradarbis, bet ir Hoover institucijos mokslininkas-tyrinėtojas. Todėl jo straipsniuose labai dažnai rasi ko nors naujo ar kitų nepastebėto seno. Šį kartą Beichmanas iškelia gan seną klausimą — Atlanto Chartą. Ji paskelbta 1941 m. rugpjūčio 14 d., susitikus prezidentui F. D. Rooseveltui su ministru pirmininku W. Churchilliu karo laive, Atlanto vandenyne.

Savo kalbose keliaujant per Ameriką ir paskaitose amerikiečių jaunimo (14-22 metų) stovyklose, Atlanto Chartos klausimas beveik visada iškildavo. Ypač kalbant viena ar kita tema, kodėl lietuviai veikė pagrindinė nacių okupacijos metu, net suorganizuodami VLIKą, ir kodėl net kovojo aštuonerius metus trukusį partizaninį karą prieš sovietus. Buvo aiškinama, kad lietuviai tikėjo Atlanto Chartoje pažadėta tautų apsisprendimo teise. Deja, pridurdavau, Atlanto Charta buvo nuskandinta Atlante, gi su ja, kaip matome, nuskendo ir apsisprendimo teisė. Tada šis klausimas buvo keliamas kaip priekaištas vakariečių pažadų bei įsipareigojimų neįsėdėjimui ir pavergtųjų tautų išdavimui. Dabar gi Arnoldas Beichmanas mus apginkluoja konkrečiais Atlanto Chartos duomenimis, jog sovietai yra įsipareigoję ne tik pripažinti Lietuvos nepriklausomybę, bet ir nenaudoti prieš ją jokios blokados. Tikėdamasis, jog ir daugelis „TŽ“ skaitytojų vis ieško naujų argumentų ginti Lietuvos bylą, noriu pasidalinti Beichmano pateiktomis mintimis ir informacija.

Pasirodo, vos trim mėnesiam praėjus po Hitlerio atsisakymo prieš savo sąjungininką Staliną, 1941 m. rugsėjo 24 d. sovietai formaliai pareiškė taipogi pasisaką už Atlanto Chartą. Nors turėjau miglotą supratimą, jog sovietai buvo kokių tai būdu įsipareigoję Atlanto Chartos įdėjoms, ligi šiol neįsąmoningai reikalo ieškoti tam patvirtinimo, nes sovietams jokie teisėtumai iš tikrųjų negalioja. Tačiau šiandien, kai Lietuvos laisvės klausimas gal daugiau priklauso nuo Vakarų pasaulio opinijos negu nuo

Kremliaus „sąžiningumo“, vykdamant įsipareigojimus, Atlanto Charta, turint apie ją tikslesnius duomenis, gali būti stiprus ginklas laisvajame pasaulyje.

Nenuostabu, nei Gorbaciovas, nei Vakarai, kuriuos Charta irgi įpareigoja, Lietuvos byloje nenori ne tik kalbėti, bet ir girdėti apie Atlanto Chartą. Chartoje esama net aštuonių konkrečių pareiškimų. Ir sovietai sako: „Nesiekia jokio išsiplėtimo (aggrandizement), nei teritorinių, nei kitokių. Jie nenori matyti jokių teritorinių pakeitimų, kurie nesutinka su laisvai pareikštais tautų norais“. „Tad ką Raudonoji armija daro Baltijos kraštuose?“ — klausia A. Beichmanas.

Trečias paragrafas skamba taip: „Jie (pasirašiusieji) gerbia visų tautų (Peoples) teisę pasirinkti valdymosi formą, kurioje jie gyvena; ir jie nori matyti atstatytas suverenias teises ir savivaldą tiems, iš kurių tai buvo jėga atimta“. Autorius ir vėl klausia: „Tad ką pagaliau daro Raudonoji armija Baltijos kraštuose?“. Jis mano, jog sovietų ambasada turėtų pasiaiškinti dėl Atlanto Chartos įsipareigojimų laizymo. Ketvirtasis Chartos punktas ryšium su sovietine blokada Lietuvai, yra ypač aktualus. Jame sakoma, jog signatarai: „... stengsis (will endeavor), skaitydami su egzistuojančiais įsipareigojimais, gerinti galimybes visų valstybių, didžiųjų ir mažųjų, nugalėtojų ar nugalėtųjų, priėjimą lygiomis sąlygomis pasaulyje prie prekybos ir žaliavų, kurios yra reikalingos jų ekonominei gerovei“.

Tad kaip tai suderinti su sovietų brutalia ekonomine blokada ir Vakarų abejingumu tam nusikaltimui? Pagal Atlanto Chartą Vakarai yra įsipareigoję „kištis į vidaus reikalus“, kai tai liečia Baltijos kraštus. Sovietų Sąjunga yra įsipareigojusi nesikišti į Baltijos kraštų vidaus reikalus. Tuo metu Chartos pareiškimus formaliai patvirtino ir jiems įsipareigojo dar šie kraštai: Australija, Belgija, Kanada, Čekoslovakija, Graikija, Liuksemburgas, Olandija, Naujoji Zelandija, Norvegija ir Lenkija. Vieni jų buvo okupuoti nacių, kiti sovietų. „Ar jie neturėtų bent jau pasisakyti?“ klausia autorius.

Jeigu kas sako, jog negalima tikėtis, kad sovietai laikytųsi tokių senų, kaip Atlanto Charta, sutarčių, turėtų viešai savoms vyriausybėms pareikšti, kad yra beprasmiška ir net prieš krašto interesus pasirašinėti su sovietais naujas sutartis, jeigu jie nesilaiko senų.

Beichmanas primena, jog 1988 m. gruodžio 7 d. savo kalboje Jungtinių Tautų susirinkime M. Gorbaciovas iškilmingai panaudojo lotynišką posakį: „Pacta sunt servanda“ (Sutarčių turi būti laikomasi). Arnoldas Beichmanas ta mintimi ir baigia savo straipsnį: „Teisingai, p. Gorbaciovai! — Pacta sunt servanda“. Tai galioja ir Atlanto Chartai. Baltija yra gera vieta to pradžiai. Gi laikas — dabar“.

Lietuvos lenkų spaudoje pasižvalgus

„Vilniaus kurjeris“

Nuo 1953 metų Vilniuje Lietuvos kompartijos CK leidžiamas dienraštis „Czerwony sztandar“ pakeitė savo pavadinimą į „Kurier wilenski“. Dienraščio redaktorius ir bendradarbiai pasiliko tie patys, ir pavadinimo pakeitimas jo linijos nepakeitė — laikraštys ir toliau vyravo priešlietuviška nuotaika, nors buvo leidžiama pasisakyti ir skirtingų pažiūrų asmenims. Dienraštis tapo lietuviams palankesnis, kai jo leidimą perėmė Lietuvos Aukščiausioji Taryba. „Kurier wilenski“ turi per 50,000 prenumeratorių, kurių pusė gyvena už Lietuvos ribų. Bet kad laikraštis galėtų pats finansškai išsilaikyti, jis jų turėtų turėti 100,000. Tai laikraščio redaktorius Z. Balcewicz puikiai supranta, pasisako už Lietuvos nepriklausomybę, nors tuo ir užsitraukė Maskvos simpatikų nemalonę.

Šalčininkai

Apie padėtį Šalčininkų rajone „Kurier wilenski“ skiltyse pasisakė rajono lenkų autonomijos „tėvas“ J. Oblaczynski:

„Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaracija pas mus buvo priimta, švelniai kalbant, nevienodai. Prieš šią deklaraciją buvo organizuojami paraišų rinkimai, buvo girdimi balsai apie prisijungimą prie Gudijos, apie tiesioginį priklausymą Sov. Sąjungai. Buvo siunčiamos telegramos Maskvai, kalbinami žmonės, laimei nesėkmingai, vykti į 'Jedinstvos' mitingą. Didele įtaką šių nuotaukų sudarymui turėjo mūsų delegatų susitikimai su rinkėjais. Galima kalbėti apie dirbtiną žmonių tarpe priešlietuviškų nuotaukų kūrimą. (...) Rinkimai į Aukščiausiąją Tarybą buvo praversti kaip Brežnevo laikais. Jie buvo griežtai partinės nomenklatūros kontroliuojami, rinkėjai buvo vietinės valdžios organų spaudžiami. Buvo skleidžiami gandai, kad Lietuvos lenkų sąjunga pardsidavė Sąjūdžiui ir lenkiškų reikalų negina“. Nenuostabu, kad Šalčininkų rajono kompartijos sekretorius L. Jankielewicz dabar yra Burokevičiaus LKP-TSKP „naktinukas“ partijos trečiasis sekretorius.

Pagal 1989 m. gyventojų su-

rašymą Šalčininkų rajono 79.6% gyventojų sudaro lenkai. Lietuvių yra 9.4%. 1975 m. šiame rajone buvo 704 lietuviai moksleiviai, o 1987 m. tik 486. Dėl vietinės valdžios spaudimo Šalčininkų rajono lietuviška Dieveniškų apylinkė yra nutautinama.

Lietuvos lenkų sąjungos suvažiavimas

Ryšium su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimu ir greit vykstančiais pasikeitimais buvo suauktas neeilinis Lietuvos lenkų sąjungos atstovų suvažiavimas. Nesant vienodam Lietuvos lenkų nusistatymui dėl krašto nepriklausomybės, suvažiavimas ieškojo šiuo klausimu daugumos pažiūrų.

Lietuvos lenkų sąjunga turi apie 150 skyrių ir 16,000 narių. Be to, ji globoja kelias mažesnes organizacijas. Po papildomų rinkimų į Aukščiausiąją Tarybą joje yra 10 lenkų, kurių trys palaiko Lietuvos nepriklausomybę, šeši priklauso LKP (TSKP platformos pagrindu) ir vienas yra „neaiškus“. Kodėl lenkų atstovų dauguma užėmė prosovietiską

Tėviškes žiburiai • 1990. VII. 3 - Nr. 27 (2106) • psl. 3

poziciją aiškina LLS pirminkas J. Sienkiewicz: „Nepamirškime, kad (Gudijos) pasienio rajonuose buvo sąmoningai ir sėkmingai vedamas rusinimas, todėl atsirado tam tikras kai kurių sluoksnių prorusiškas palinkimas, kuriems priklausomybė kompartijai rėšosi su karjera ir galimybė gauti materialines gėrybes.“

Lenkų suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kurioje buvo pasisakyta už Lietuvos nepriklausomybę su sąlyga, kad lenkiški rajonai nebus sujungti su lietuviškais ir tuo lenkai neprarastų juose daugumos.

Suvažiavimas įvyko Vilniuje š. m. balandžio 22 d. Jame dalyvavo 382 atstovai. Pirmininku buvo perrinktas Jan Sienkiewicz. LLS suvažiavimą plačiai aprašė šios organizacijos informacinis biuletenis „Nasza gazeta“ („Mūsų laikraštis“).

Vilniaus srities ateitis

Tas pats biuletenis išspausdino J. Sienkiewicz pasisakymą dėl Vilniaus srities ateities. Jis tvirtina, kad šios srities prijungimas prie Lenkijos yra nereali svajonė. Jis gerai supranta, kad Lenkija

rytines Vokietijos žemes gavo kaip kompensaciją už savo rytinių žemių praradimą ir Lenkijos pretenzijos į Vilnių ir Lvovą gali iškelti jos vakarinių sienų klausimą. Jis taip pat yra nusistatęs prieš Vilniaus srities prijungimą prie Gudijos ir prieš „Jedinstvos“ projektą sudaryti iš šių žemių tiesioginiai Sov. Sąjungai priklausančią teritoriją.

Šv. Tėvas ir Lietuva

Labiausiai lietuviams yra palankus kas dvi savaites leidžiamas laikraštis „Znad Wilii“ („Nuo Neries“). Jį leidžia Sąjūdžio narys Cz. Okinczy, kuris Lietuvos Aukščiausioje Taryboje atstovauja Se-namiesčio rinkiminei apygardai. Gegužės pradžioje jis lankėsi Romoje. Jis rašo:

„Buvau pristatytas popiežiui kaip vienas iš tų Lietuvoje gyvenančių lenkų, kurie aktyviai kovoja dėl pilnos Lietuvos respublikos nepriklausomybės. Perdaviau Šv. Tėvui nuoširdžiausius prof. Landsbergio ir taip pat Lietuvos lenkų linkėjimus. Padėkojau už vėlykinius Lietuvos katalikams sveikinimus, kuriuos (Nukelta į 5-tą psl.)

Naujas OMPP nukreipia automobilių draudą į teisingą kryptį

Jūsų automobilių drauda keičiasi. Nauja sistema vadinasi Ontario Motorist Protection Plan (OMPP) — Ontario automobilistų apsaugos planas.

Jūs būsite apsaugoti nuo kylančių draudos mokesčių.

Jūs būsite apsaugoti su garantuota draudos pašalpa be uždelsimų ir be teismo.

Šis pakeitimas reikalingas Ontario provincijai.

Ontario keliuose yra daugiau vairuotojų. Padidėjo avarių ir sužeidimų skaičius. Padidėjo bylinėjimų skaičius per teismą. 1988 metais Ontario draudos bendrovės išmokėjo \$1.8 milijonus už žmonių sužeidimus. Iš šių pinigų šimtai milijonų dolerių buvo sumokėti už teismo išlaidas — šie pinigai nepasiekė avarių aukų.

Geros žinios geriems vairuotojams. Blogos žinios blogiems vairuotojams.

Ontario Motorist Protection Plan yra apgalvota sistema.

Geros žinios yra, kad draudos mokesčių padidėjimai bus sustabdyti. Pagal naują planą mokesčiai miestuose pakils vidutiniškai tik

8%, o kaimo vietovėse visai nepakils.

Kai draudos ieškojimas neis per teismą, bus daugiau pinigų jos išmokėjimui. Ją greičiau išmokės jūsų draudos bendrovė.

Blogiems vairuotojams blogos žinios. Jeigu jus sustabdys, kai jūs vairuojate girtas arba pažeidžiate įstatymą ir patenkate į avariją, jūs negausite draudos mokėjimo. Bus daugiau policijos ant kelių. Pabaudos padidėjo daugiau negu dvigubai už per greitą važiavimą.

„Kaltė“ yra naujos sistemos dalis. Geri vairuotojai gaus mažesnius mokesčius. Blogi vairuotojai mokės daug daugiau.

Garantuotas išmokėjimas nedelsiant

Pagal Ontario Motorist Protection Plan, jūsų draudos bendrovė bus ta pati.

Jūs draudos sutartis bus automatiškai pakeista. Jeigu jums reikia papildomos draudos, jūs galite ją gauti tiesiogiai iš savo draudos bendrovės.

Užpildžius prašymą, jūs gausite pinigus po 10 dienų. Už gydytojų išlaidas gausite pinigus po 30 dienų. Naujo OMPP plano tikslas yra padėti žmonėms greičiau gauti draudą. Tam padeda greitas jos išmokėjimas.

Jums nereikia eiti į teismą. Jums nereikia laukti keletos metų. Jūs neprarandate teisės bylinėtis, jeigu avarijos rezultatas yra mirtis arba sunkus sužeidimas.

Pagal naują Ontario Motorist Protection Plan, automobilio draudos kainos bus prieinamesnės. Ir tai pagreitins draudos išmokėjimą avarijoje nukentėjusiems.

Tai yra teisinga kryptis automobilių draudai.

Jūsų draudos agentas turi smulkesnius duomenis apie Ontario Motorist Protection Plan.

The Ontario Motorist Protection Plan

Visi yra apdrausti

Government of Ontario

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

TILTAS PER NEMUNĖLĮ

Biržų rajone prie Nemunėlio esanti Kvetkų gyvenvietė susilaukė naujo tilto, kuris gyventojams palengvins susisiekimą su apylinkės žemėmis ir gyventojais. Kvetkai yra tarp Papičio ir Latvijos sienos. Kvetkuose tebėra architektūrinis paminklas tapusi 1772 m. statyta medinė Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia ir varpinė.

SABONIO VESTUVĖS

Žymusis krepšininkas Arvydas Sabonis birželio 15 d. sukūrė lietuvišką šeimos židinį su Ingrida Mikelionyte, laimėjusi konkursą "Gražioji vilnietė-88". Civilinė santuoka dalis įvyko Kauno rotušėje, religinė — Kauno arkikatedroje bazilikoje, vestuvinės vaišės su pora šimtų svečių — Juodkrantėje. A. Sabonis dabar žaidžia krepšinį Ispanijos Valjolido "Forumo" klubo profesionalų komandoje. Sutarčių yra pratęsęs dar vieneriems metams. Pradžioje žaisti sekėsi, gerai laikėsi sveikata, bet dabar vėl pradėjo skaudėti koją, tik kitoje vietoje. Ispanijon griš liepos pabaigoje, nes reikės padaryti nedidelę kojos operaciją. Sovietų Sąjungos atstovas A. Gomalskis A. Sabonį vėl kvietė žaisti jos krepšinio rinktinėje, bet susilaukė neigiamo atsakymo.

GEDULO IR VILTIES DIENA

Birželio keturioliktoji dabar yra tapusi visoje Lietuvoje plačiai minima Gedulo ir vilties diena. Šiemet ją papildė ryžtingas šūkis: "Lietuva su Kristumi". Vilniaus Katedros aikštėje ant pakyloms buvo įrengtas altorius Mišioms, kurias koncelebravo kardinolas Vincentas Sladkevičius ir vyskupai. Po Šv. Jėzaus Širdies litanių jis perskaitė 1934 m. paskelbtą Lietuvos pasiukojimo akto atnaujinimo tekstą. Jos pasiukojimo Šv. Jėzaus Širdžiai atnaujinimą pasirašė: kardinolas Vincentas Sladkevičius, Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. Vytautas Landsbergis, ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, Lietuvos katalikų vyskupas Chrizostomas. Dalyvių akys nukrypo į Šv. Jėzaus Širdies paveikslą, įjungtą į pasiukojimo iškilmės Kaune 1934 m., tremtinių išsivežtą į Karagandos stepes, išsaugotą ir dabar sugrąžintą į akto atnaujinimą Vilniuje. Iškilmės užbaigė Dievo Kūno šventės procesija Pilies gatve į Aušros Vartus, senamiestio gatvėmis grįžusi Katedros aikštėn. Gedulo ir vilties dienos neužmiršo ir kauniečiai. Prie Kauno VI-jo forto, kur ant pjedestalo stovėjo sovietinis tankas, buvo pastatytas ir pašventintas kryžius "Taika žemėje". Vakaro prieblandoje tūkstantčiai žvakutė sužibė Vytauto Didžiojo karo muziejaus sode lyje.

NEMALONUS INCIDENTAS

Birželio keturioliktoji, kai Lietuva šventė Gedulo ir vilties dieną, nepalonus incidentas Kaune. Grupė jaunų žmonių nuvertė ir apgadino F. Dzeržinskio biustą senamiestyje. Taip pat buvo nuverstas V. Micevi-

čiaus-Kapsuko biustas, dažais išteptas paminklas keturiems sušaudytiems komunistams. Išsiliejusios neapykantos veiksmus sustabdė milicininkai. Kau-no miesto vidaus reikalų valdybos viršininko pavaduotojas Algirdas Andriulevičius ELTOS korespondentui Zenonui Mikalauskui pasakoja: "Tokie veiksmai galėjo baigtis liūdniau. Tik milicijos darbuotojų savitvardos dėka išvengta didesnių nemalonių, galimų provokacijų. Vidaus reikalų valdybos tardymo mo skyrius išskėlė baudžiamąją bylą pagal Baudžiamojo kodekso 225 straipsnio II dalį. Bus ištirtos ir įvertintos visos incidento aplinkybės".

RUOŠIAMASI LITAMS?

"Tiesa" paskelbė Vlado Klevinsko pasikalbėjimą su Lietuvos banko valdybos pirm. Broniu Povilaitiu. Jame paliečiamas ir lietuviško lito įvedimas. Pasak B. Povilaitio, ir Lietuvos bankas, ir ministerie pirm. Kazimiera Prunskienė daug dirba šiuo reikalu. Lita pasirodys ne anksčiau, kaip šių metų pabaigoje arba tik kitais metais. Į klausimą, koku santykiu rubliai bus keičiami į litus, B. Povilaitis atsakė: "Manau, kad bus keičiama santykiu 1:1. Tačiau santau pas laikiyti banke apsimoka labiau negu namuose. Be to, laikyti pinigų bankuose saugiau ir dėl pablogėjusios kriminologinės situacijos. Norėčiau krepšitis į Respublikos įmonių, ūkių, kooperatyvų vadovus, kad jie stengtųsi ne kaupti sąskaitose pinigus, o rodyti visokeriopas komercines pastangas, stengdamiesi nupirkti kuo daugiau sau ir Lietuvai reikalingų prekių". B. Povilaitis šiuo metu nepritaria bendrai Baltijos šalių valiutai: "Pirmiausia reikia kiekvienai iš trijų respublikų atkurti savo valstybingumą, įgyvendinant sumanytus naujus ūkininkavimo modelius, na, o vėliau galima dar labiau integruotis ir kurti bendrą valiutą. Dabartiniu etapu iš karto įvesti valiutą trim Baltijos respublikom, manau, būtų labai sudėtinga visais atžvilgiais".

"TĖVIŠKĖS" DRAUGIJA

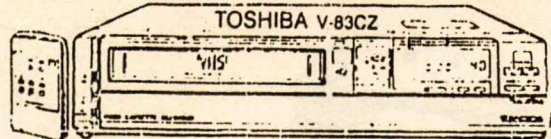
Lietuvos menininkų rūmuose Vilniuje balandžio 2 d. buvo surengta antroji "Tėviškės" draugijos konferencija, susilaukusi 155 dalyvių, atstovavusių daugia kaip keturiasdešimčiai įvairių organizacijų, kūrybinių sąjungų, mokslo ir mokymo įstaigų. Buvo aptarta tolimesnė "Tėviškės" draugijos veikla nepriklausomoje Lietuvos respublikoje. Konferencijoje priimti nauji "Tėviškės" draugijos įstatai, pagal kuriuos atsisakoma klasinio išsivys skirstymo, remiami kultūriniai, moksliniai, ekonominiai, sportiniai ryšiai su visais lietuviais, gyvenančiais už Lietuvos ribų. Pirmą kartą atkreipiamas dėmesys į Gudijos ir Karaliaučiaus (Kaliningrado) srities lietuvius. "Tėviškės" draugija dabar bus savarankiška nepolitinė visuomeninė organizacija. Išrinkta ir nauja "Tėviškės" draugijos valdyba su pirm. V. Sakalausku. V. Kst.

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

Mes suprantame jus ir jūsų giminiių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintetizatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

PANASONIC NV-M7EN

Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiška, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skaru, šalikų, sportinių batų, kelniių (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio
9 v.r. – 5.30 v.p.p.

Jaunavėdžiai SABONIAI: žymusis krepšininkas ARVYDAS, INGRIDA MIKELIONYTE, laimėjusi "Gražiosios vilnietės-88" konkursą ir Arvydą

Wasaga Beach, Ont.

PIRMĄ KARTĄ HAMILTONO TEATRAS "AUKURAS" ruošiasi aplankyti vasarotojus ir pralinksminti su žavinga Antano Rūko trijų veiksmų komedija "Bubulis ir Dundulis", š.m. liepos 15, sekmadienį, 3 v.p.p. Wasaga Beach Community saleje. Būsime pavaišinti kavute ir pyragaičiais. Pelnas skiriamas "Aukuro" kelionei į Lietuvą. Laukiame žiūrovų iš arti ir toli. Vaidina – režisierė Elena Darguvietytė – Kudabienė, patyręs aktorius Algis Ulbinas, Marija Kalvaitienė, Kęstutis Kalvaitis, Raimundas Kalvaitis, Simas Karnas, Lilė Liaukutė, Juozas Sakalauskas; talkina Toronto atitvartietis Benius Tarvydas. Iki pasimatymo Wasagoje!

Rengėjai

Hamilton, Ontario

MEDŽIOTOJŲ ŽŪKLIAUTOJŲ KLUBO GIEDRAITIS metinė gegužinė įvyks liepos 15, sekmadienį, nuosavoje sodyboje — šaudykloje. Ypač šiais metais šioje gegužinėje bus įdomu: žvejioje varžybos sodybos tvenkinyje, premijuotų lėkčių šaudymas, vertingų laimikio loterija ir kitos staigmenos. Atvykusieji galės pasivašinti lietuviškais valgiais, pyragais ir kava. Klubas Giedraitis kviečia visus Hamiltono ir apylinkių tautiečius atvykti ir praleisti sekmadienio popietę gražioje gamtos aplinkoje. Pradžią 12 val. Visi į gamtą!

Medžiotojų-žūkliautojų klubas Giedraitis

BENDRUOMENINĖ VEIKLA

Gegužės 30 d. du autobusai lietuvių ir latvių hamiltoniečių anksti rytą vyko demonstruoti į Otavą prieš M. Gorbaciova, kuris tada lankėsi Kanadoje. Dieną anksčiau CHCH televizijos stotis rodė pasikalbėjimą su K. Deksnys apie ruošiamą Otavoje demonstraciją. Hamiltono dienraštis "Spectator" išsidėjo pasikalbėjimą su KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirm. A. Krivinskaitė. Demonstracijos Otavoje aprašymą "Spectator" išspausdino pirmame puslapyje.

Birželio 1 d. iš Hamiltono į demonstracijas Vašingtone vyko trys autobusai. Pati kelionė buvo linksmą ir įdomi. Visą laiką keliauninkai dainavo lietuvių dainas.

Vašingtone demonstracijoje dalyvavo 200 kanadiečių lietuvių su trispalvėm ir Kanados vėliavom. Proporeingai kanadiečių dalyvavo daugiau negu amerikiečių. KLB Hamiltono apylinkės krizes komitetas nuosirdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie demonstracijų.

Kartu su estais ir latviais birželio 10 d. buvo suorganizuotas "The Baltic Way in Canada" eitynės. Baltiečių laisvės reikalams surinkta \$15.000. Daugiausia surinko lietuviai. Eitynės pradėjo tautinių kaspių perkirpimu Hamiltono burmistras B. Morrow. Po eitynių latvių šventovėje vyko ekuomeninės pamaldos. Lietuvos vėliavą nešė K. Deksnys, skaitinį skaitė S. Raudienė, maldą lietuviškai sukalbėjo kun. J. Liauba, OFM.

Negalima išsėsti, Lietuva dar nelaisva. Visi Hamiltono lietuviai prašomi KLB Hamiltono apylinkės krizes komitetui padėti darbais ir finansine parama.

KLB Hamiltono apylinkės krizes komitetas

A.a. BRONIAUS VENGRIO atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo: \$20 — F. P. Krivinskai, M. Chrolavičienė, J. G. Kristolaitė, A. Bungardienė, E. Bartninas, Weston, Ont., A. Mingėla, Vyt. Morkūnas; a.a. Eimučio Skaisčio atminimui, staiga Lietuvoje mirus, A. ir A. Pilipavičiai aukojo \$100, A. E. Kybartai — \$25. Nuosirdi padėka. KLF

Kai kolonos lūžta...

LONDON, ONT. — Neseniai tokią antraštę rašiau apie a.a. L. Eimantą, liuanistinės mokyklos steigėją ir nuolatinį vedėją, dažnai ir vienintelį mokytoją. Tik jo dėka ta mokykla išsilaikė virš 30 metų. Jis dirbo įvairiose lietuviškos veiklos srityse arti 40 metų.

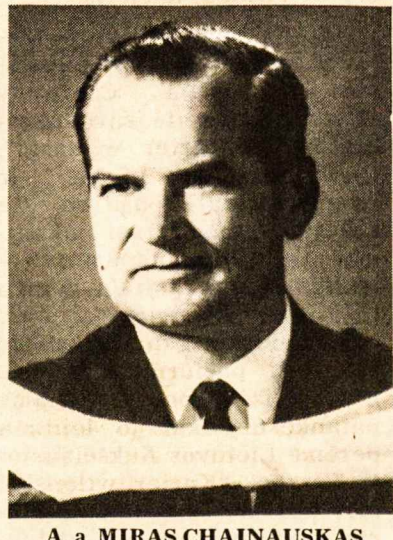
Anksčiau Londone gyveno maždaug 75 lietuvių šeimos, tačiau pagrindinį veiklos darbą kitiems padedant pirmyn varė tik geras pustuzinis pasišventėlių, kurių dėka čia išsilaikė lietuviškoji veikla. Jų svarbiausius vadovu kolonomis.

Š.m. birželio 5 d. lūžo dar viena kolona — širdies priepuolio ištiktas mirė Miras Chainauskas, 67 m. amžiaus, vienas dinamiškiausių Londono veikėjų.

Miras gimė 1923 m. sausio 7 d. Junkūnų dvare, Obelių valsčiuje, Rokiškio apskrityje dviejų brolių ir trijų seserų šeimoje. Atsidūręs Vokietijoje, apsigyveno Blombergo stovykloje ir čia 1947 m. vedė tautinių šokių partnerę Danutę Gudelytę. Studijavo Pinebergo baltiečių universitetė. 1949 m. atvyko Kanadon ir, atlikęs sutartį kasyklose, pastoviai apsigyveno Londone, Ont. 1959 m. baigė Toronto Ryerson politechnikos institutą bakteriologijos specialybę. 1966 m. — ekonomija Vakarų Ontario universitetė Londone. Dirbo Ontario sveikatos departamente, bakteriologijos skyriuje, kuriam paskutiniu metu ir vadovavo.

Buvo žinomas ir už Londono ribų. Su "Baltijos" ansambliu pradėjo lankyti lietuvių apylinkes ir dalyvauti tautinių šokių šventėse. "Baltija" šoko ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams. 1967 m. dalyvavo Expo 67 Montrealyje, tais pačiais metais — St. John's New Brunswick, po to gastrolėse Argentinoje, Urugvajuje, tautinių šokių šventėje Sao Paulo.

Lietuviškojoje veikloje dalyvavo nuo pat atvykimo į Londoną. Turėjo gražų balsą, buvo dainos mėgėjas, priklausė beveik visuose apylinkės dainos vienetuose, įskaitant ir dabartinę "Pašvaistę".

A. a. MIRAS CHAINAUSKAS

Vadovavo skautams ir buvo pakeltas į skautininko laipsnį. Daug kartų išrinktas Londono apylinkių pirmininku. Jo vadovaujama apylinkės valdyba surengė tris sėkmingas Kanados lietuvių dienas. Buvo ir KLB krašto kultūros komisijos pirmininkas ir ilgametis krašto tarybos narys.

Į laidotuves susirinko buvę "Baltijos" šokėjai su šeimomis bei tėvais, atvyko nemažai draugų ir iš kitų apylinkių. Dalyvavo ir ukrainiečių veikėjas prof. dr. E. B. Roslyckys, komiteto žmogaus teisėms už geležinės uždangos ginti iniciatorius ir dabartinis pirmininkas. Vėlonis taipgi buvo vienas jo steigėjų. Su vėloniu atsisveikino KLB Londono apylinkės ir organizacijų atstovai, jautriu žodžiu ir deklamacijom — dukte Silvija ir sūnus Marijus. Laidotuvių apeigas pravėdė ir pamokslą pasakė klebonas kun. K. Kaknevičius, giedoją "Pašvaistės" choras, smuiku "Ave Maria" atliko R. Audėt-Aleksejūtė. Karstą dengė skautų trispalvė vėliava. Jį nešė jaunimas: du Gudeliai, trys Valaičiai ir V. Repšys. Vėlonį į kapus palydėjo apie 100 automobilių linkstinė. Palaidotas birželio 9, šeštadienį, šv. Petro katalikų kapinėse Londone. D.E.

St. Catharines, Ont.

PAVERGTŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS posėdis įvyko birželio 14 d. Nutarta dar labiau sustiprinti veiklą, nukreiptą prieš Gorbaciovo pastangas bet kuria kaina išlaikyti imperiją, ką rodo jo užimta pozicija Lietuvos nepriklausomybės atžvilgiu.

Šios organizacijos sudarytas Juodojo kaspino dienos komitetas iš lietuvių, latvių, estų bei lenkų nutarė ir šiemet įsijungti į visų pavergtų tautų išsilaikinimą.

Taip pat nutarta paremti Juodojo kaspino centro Toronte pastangas išleisti žiniaraštį-Newsletter informuoti pasaulį apie pavergtų ir jau išsilaikinusių tautų dabartinę būklę. 55-kuose pasaulio miestuose įvyko laisvės demonstracijos. Perna Toronto tūkstantčiai demonstravo ir už Lietuvos nepriklausomybę. Didele tautų demonstracija įvyko ir St. Catharines mieste. Ir šiemet Pavergtų tautų organizacijos pirmininku yra S. Setkus.

JONAS LIANGA paaukojo Lietuvos reikalams \$500.

VITA KAIRYTĖ, studentė iš Stoney Creek, mūsų iškilioji lietuvaite — Miss Lithuanian Com-

munity — su 40 Vilniaus inžinerinio statybos instituto tautinių šokių ansamblio "Vingis" šokėjų dalyvavo miesto metiniame parade.

BIRŽELIO IŠVEŽTŲJŲ minėjimo pamaldose gėlės prie Laisvės paminklo nunešė lietuviai ir lietuvių iš vis dar nelaisvos Lietuvos. Kor.

Sudbury, Ontario

MAIRONIO SUDBURIO ŠAULIŲ kuopos valdyba liepos 21, šeštadienį, 1 v.p.p. rengia įdomią vasaros gegužinę. Ji vyks Kestučio Poderio gražioje vasarvietėje, French River-Big Wood Bay vietovėje. Rengėjai kviečia šaulius, Sudburio ir apylinkės lietuvius bei svečius pirmą kartą šią vasarą išvykoje į gamtą gausiai dalyvauti.

BALTIEČIŲ FEDERACIJA — lietuviai, latviai, estai — birželio 17 d. surengė 1941 m. baisiojo birželio deportaciją į Sibiro taigas minėjimą ir pamaldas. Dalyvavo labai daug Sudburio lietuvių. Šiais metais minėjimą ir pamaldoms vadovavo latviai.

NAROZEVIČIUS JUOZAS buvo nurykęs į Lietuvą aplankyti brolio ir 2 seserų, gyvenančių Kaune. Ten išbuvo 3 mėnesius. Išgąsdintas ir nuvargintas Gorbaciovo ekonominės blokados grįžo namo į Sudbury. J. Kr.

Knygų rīškyla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus **A. Plėnys** 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santau pas ... 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta ... 8%
90 dienų indėlius ... 11%
1 m. term. indėlius ... 13%
1 m. term. ind. mėn. pal. 12.5%
3 m. term. indėlius ... 12%
RRSP ir RRIF (pensijos)...9%
RRSP ir RRIF 1 m. ... 13%
RRSP ind. 3 m. ... 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 17%
neklint. turto pask. 1 m. 14%
neklint. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santau p dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vysk. Vincento Brizgio aukštinę vyskupystę sukaktį Čikagos lietuviai paminėjo birželio 10 d. Sukaktuvininkas, gimęs 1903 m. lapkričio 10 d. dabartinio Marijampolės rajono Liudvinavo apylinkėje, kunigu yra įšventintas 1927 m. birželio 5 d., vyskupu konsekruotas 1940 m. birželio 19 d. Vysk. V. Brizgio veikla didžiausius pėdsakus yra palikusi išeivijoje. Čia jam teko rūpintis lietuvių sielovados reikalais, lankyti jų kolonijas ne tik JAV, Kanadoje, bet ir Australijoje, N. Zelandijoje, P. Amerikos šalyse. Vysk. V. Brizgio iniciatyvos ir pastangų dėka Nekalto Prasidėjimo šventovė Vašingtone puošia Šiluvos Marijos koplyčia, o Šv. Petro baziliką Vatikane — Aušros Vartų koplyčia. Sukaktuvinėmis iškilėmis Čikagoje rūpinosi didelių organizacijų komitetas, vadovaujamas Šv. Mergelės Marijos gimimo parapijos klebono kun. Jono Kuzinsko ir inž. Antano Rudžio. Šios parapijos bažnyčioje vysk. V. Brizgys iškilmingas Mišias koncelebravo su kardinolu J. Bernardinu — Čikagos arkivyskupu, 12 vyskupų ir 40 kunigų. Pamokslą sakė vysk. P. Baltakis, OFM. Žodį tarė ir kardinolas J. Bernardinas, sukaktuvininkui įteikęs popiežiaus Jono Pauliaus II raštą. Akademinei minėjimo daliai įvyko Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Koncertinę programą atliko muz. Fausto Stroliaus vadovaujamas Lietuvos vyčių choras, sol. Algirdas Brazis, smuikininkas Herkulis Strolija ir akompaniatorius Robertas Mockus.

Romo Kalantos gyvybės aukos Lietuvai aštuonioliktiesias metines Floridos lietuvių paminėjo gegužės 15 d. savo klube St. Petersburg. Minėjimą surengė Romo Kalantos šaulių kuopa ir jos pirm. A. Gudonis. Simbolinė laisvės žvakutė uždegė Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris B. Daukantas. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Gasinai. Tylos minute buvo prisiminti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Paskaitą apie Kaune susidėginsų Romą Kalantą skaitė buvęs Lietuvos karo aviacijos kpt. K. Urbaitis, aptaręs ne tik šio jaunulio gyvybės auką, bet ir anuometinius įvykius sovietų okupuotoje Lietuvoje. Eilėraščių skaitymu programon įsijungė E. Praninskas, dainomis — St. Peterburgo lietuvių choras su savo vadovu Petru Armonu, laimėjusiu JAV LB kultūros tarybos 1989 m. muzikos premiją.

Detroito lituanistinė mokykla gegužės 6 d. paminėjo veiklos keturiasdešimtmetį. Ta šeštadieninė mokykla buvo įsteigta 1949 m. rudenį prie Šv. Antano parapijos, kur ją globojo klebonas kun. dr. Ignas Boreišis. Iš jos išaugo dabartinė "Žiburio" mokykla, veikianti prie Dievo Apvaizdos parapijos, globojama JAV LB Detroito apylinkės valdybos. Keturiasdešimtmečio minėjimas buvo pradėtas Mišiomis parapijos bažnyčioje ir baigtas Kultūros centre. Akademinei ir meninei minėjimo dalį atliko mokyklos auklėtiniai. Dabartiniai ir buvusiems mokytojams bei mokiniams sveikinimą atsiuntė JAV LB švietimo tarybos pirm. D. Kučienė. Gyvu žodžiu juos sveikino JAV LB Detroito apylinkės valdybos pirmininkė N. Zelweinder. Šiuo metu Redfordo priemiestyje yra antroji lituanistinė Dr. V. Ku-

dirkos mokykla. Žinių apie Detroito lituanistinių mokyklų veiklą keturiasdešimtmečio sukaktį skirtame leidinyje pateikia mokytojas Pranas Zanka. Mokyklose tame laikotarpyje dirbo 140 mokytojų, jas lankė apie 600 mokinių. Mokyklos keitė vardus, kūrėsi, jungėsi, skyrėsi ir nyko, mokinius ugdydamos susipratusiai lietuviams.

Australija

Australijos lietuvių applanke du Lietuvos aukščiausiosios tarybos nariai — užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Valdemaras Katkus ir rašytojas Stasys Kašauskas, užsienio reikalų komisijos atstovas. Gegužės 26 d. jiedu susitiko su Sidnio lietuvių, supažindinti ALB krašto valdybos pirm. Juozo Maksvyčio, pasveikinti prof. Algio Kabailos, Lietuvos respublikos atstovo Australijoje. Svečiai kalbėjo apie paskutiniuosius įvykius nepriklausomybės atstatymą paskelbusioje Lietuvoje, susilaukusioje sovietinės blokados, atsakinėjo į gausius klausimus. Birželio 1 d. V. Katkų, S. Kašauską ir juos lydėjusį prof. A. Kabailą privojoje audiencijoje Kirribillio rūmuose priėmė Australijos premjeras R. J. Z. Hawkas. Pokalbyje paaikšėjo, kad jis remia Lietuvos teisę į nepriklausomybę.

Britanija

A. a. Pranas Vasiliauskas, gimęs 1925 m. vasario 28 d. Šiauliuose, mirė Wakefieldo ligoninėje kovo 14 d. Wakefieldan prie Bradfordo buvo atvykęs 1947 m. iš V. Vokietijos. Iki 60 metų amžiaus dirbo anglies kasyklose. Wakefielde buvo įsteigęs DBLS skyrių ir jam vadovavo. Vėliau, sumažėjęs narių skaičiui, įstojo į Bradfordo skyrių ir "Vyčio" klubą. Ten jam teko būti klubo kultūrinių reikalų vadovu, organizavusiu dainininkus įvairiems renginiams. Jis mirė kovo 14 d., o jo žmona Margareta — kovo 17 d. toje pačioje Wakefieldo ligoninėje. Nemažas būrys lietuvių ir kitataučių abu iš bažnyčios palydėjo į krematoriumą.

Lietuvių namuose Londone balandžio 26 d. pirmam posėdžiui susirinko Lietuvos raudonojo kryžiaus draugijos atstovai Britanijoje. Nuolatiniais atstovais Lietuvos raudonojo kryžiaus draugijos pirm. J. Šapoka vasario 14 d. laišku paskyrė J. Alkį, B. Butrimą, S. Nenortą, J. Raišienę ir V. Dargį. Pirmajame posėdyje buvo pasiskirstyta pareigos. Lietuvos raudonojo kryžiaus atstovybė Britanijoje dabar sudarė: pirm. S. Nenortas, sekr. J. Raišienė, išd. B. Butrimas, nariai J. Alkis ir V. Dargis. Jie rūpinsis parama Lietuvos raudonajam kryžiui, sieks Tarptautinio raudonojo kryžiaus pripažinimą Ženevoje Lietuvos raudonajam kryžiui, užmegs ryšius su britų ir lenkų Raudonojo kryžiaus draugijomis.

Vokietija

Socialdemokratų būstinėje Bonnoje buvęs V. Vokietijos kancleris W. Brandtas gegužės 19 d. priėmė Lietuvos socialdemokratų partijos pirm. prof. K. Antanavičių ir užsienio delegatūros atstovą A. Blyaitį. Valandą trukusiame pokalbyje paaikšėjo, kad su laisvės grįžimu R. Europoje socialdemokratai dabar teigiamai sutinka Lietuvos pastangas atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS

REMK IR AUOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikoma skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui: 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELE MURASKAITĖ

Verslo tel. 33

Kam to reikėjo?

Atsiliepiant į Tado Sviderskio straipsnį "Niujorkiečio pareiškimai Vilniuje", išspausdintą "TŽ" 1990 m. 17 nr.

ALEKSANDRAS ŠTROMAS

Nusprendžiau į tą T. Sviderskio straipsnį reaguoti bei atkreipti visų dėmesį į tai, kad yra bandoma išvesti iš rikiuotės puikaus mūsų keturkalbio žurnalo "Baltų forumas" organizatorių bei vyriausių redaktorių, vieną įžvalgiausių bei įtakingiausių Lietuvos politinės raidos analitikų, žmogų, kurio suderintas su užsieniečių geriausiai įtaigojančių objektų daugiametis ir besąlygiškas pasišventimas Pabaltijo valstybių laisvės reikalui niekam niekados nekėlė abejonių, tačiau visada smarkiausiai gąsdindavo mūsų laisvės priešininkus.

Šį straipsnį nutariau parašyti ne tam, kad apginčiau Misiūną. Jam jokios gynybos nereikia. Jo darbai jį gina geriau negu mano žodžiai. Parašiau šį straipsnį todėl, kad negalėjau tylomis apieiti to man stiga paaiškėjusio ir gal kieno nors dar nepastebėto fakto, kad ir dabartinio lemtingo Lietuvai metu vis dar nesiliauja pastangos skatinti išeivijos kultūrinę, mokslinę bei politinę pažangą daug žalos sukeliančią nesantaiką, skatinti lietuvių tarpe juos silpninantį bei skaldantį įtarumą, sėti Lietuvoje ir išeivijoje nepasitikėjimą iškilėmis tautos atstovais, tuo sumenkinant jų veiklos efektyvumą bei reikšmę.

R. Misiūnas, anot T. Sviderskio, yra ir vienas tų "siauros politinės nuovokos" specialistų, "kabinetinių mokslininkų", kurie, "patogiuose krėsluose sėdėję trindami, tik klaidina visuomenę", ir asmuo, prisidedantis "prie komunistinio diktatoriaus Gorbachio populiarinimo", SSSR gynėjas, linkęs į sovietinių Lietuvos priešų "apakusį pusę".

Už ką gi Misiūnui teko visi šie Sviderskio aršūs epitetai? Ogi tik už tai, kad savo Lietuvoje atspausdintame interviu jis vadina Gorbachiovą protingu bei reikalą suprantančiu žmogumi. Ar to visiškai neutralaus pareiškimo užtenka priskirti jo autorių Gorbachio gerbėjų kohortai? Ar Sviderskis iš tikrųjų galvoja, kad Gorbachiovas yra neįsitingas ir nekompetentingas (reikalo nesuprantantis) žmogus? Aš

tuo labai abejoju, nes iš Sviderskio duoto Gorbachiovo politikos įvertinimo seka, kad pastarasis yra netgi labai galvotas bei apskrus, be galo tvirtai bei nuosekliai siekiantis savo (mums kad ir nepriimtinių) tikslų, taigi gana gerai savo reikalą žinantis, kompetentingas politikas. Manau, kad jeigu Gorbachiovas būtų tikrai neįsitingas ir nekompetentingas, Lietuvai tai ne tik nepakenktų, bet gal net ir padėtų. Taigi Sviderskio argumentai aiškiai neatitinka iš jų padarytoms Misiūno atžvilgiu išvadoms.

Bet ką gi Misiūnas iš tikrųjų galvoja apie Gorbachiovą? Jo nuomone, Gorbachiovas stengiasi pakeisti sistemą, o toje sistemoje įsitvirtinusios Rusijos žmonių masės ir pačių jų masių "darbininkiška kultūra, propagavusi komunalizmą Rusijoje", Gorbachiovui bei jo kaitos tikslams priešinis. Gorbachiovo uždavinys pakeisti sistemą yra todėl, anot Misiūno, neįmanomai sunkus, ir jam greičiausiai nepavyks jo išspręsti.

Toliau Misiūnas teigia, jog vertėtų įtikinti Gorbachiovą, kad nepriklausoma Lietuva būtų naudingesnė Sovietų Sąjungai negu Lietuva okupuota bei paversta, ir jeigu jis neišsiaiškintų kaitos priemonių Rusijos gilumoje, šalį galės įvykti panašūs ir rumuniskąjį sistemą sproginantys.

Kaip matome, jokios "gorbamaniškos" Misiūno samprotavimuose nėra nė pėdsakų. Vientis "gorbamaniškas" jo interviu pasąžas teisingai ir objektyviai atspindi dabartinės JAV vyriausybės, bet toli gražu ne paties Misiūno "gorbamanišką" poziciją.

Red. pastaba. Čia spausdiname prof. A. Štromo atsiliepimo dalį, tiesiogiai liečiančią "TŽ" išspausdintą straipsnį, kuriame T. Sviderskis kritiškai pažvelgė į R. Misiūno pareiškimus Lietuvos spaudoje apie M. Gorbachiovą ir jo politiką. Galimas dalykas, kad niujorkiečio pareiškimus panašiai suprato, kaip T. Sviderskis, ir kiti skaitytojai. Prof. A. Štromas atverčia kita medalia pusę ir įveda kitokį perspektyvą. Savo straipsnio (rankraštyje) pabaigoje, skirtoje "TŽ" redakcijai, jis priekaištuoja, kad leido tokia forma T. Sviderskiui "užspulsti Misiūną".

PASTABOS BEI NUOMONĖS

Kremlių į tarptautinį teisumą...

JULIUS VAISIŪNAS

Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybės Sov. Sąjungos valdžia su M. Gorbachiovu priešakyje turėtų patraukti į tarptautinį teisumą už nepripažinimą joms nepriklausomybės bei ekonominę blokadą. Sov. Sąjunga sulaužė visas gera valia pasirašytas sutartis su Baltijos valstybėmis. Gorbachiovas pripažino neteisėtą komunistų ir nacių sandėrį aneksuoti suverenines Baltijos valstybes. Rusai komunistai apgavo teisėtą 1940 m. Baltijos valstybių vyriausybės, įvesdami Raudonąją armiją neva apsaugai nuo Vokietijos ir žadėdami nesikišti į jų vidaus reikalus. Tai buvo melas ir apgaulė, nes, tik įžengus kariuomenei, privertė vyriausybės atsistatydinti bei sudaryti jiems palankias vyriausybės. Komunistai užėmė vadovaujančias vietas. Okupantai baltiečius apkalino "buržuaziniu nacionalizmu bei šovinizmu". Pradėjo griauti mokyklas, įvesdami sustiprintą rusų kalbą ir klastodami okupuotų tautų istorijas. Pradėjo trukti maisto, vaistų ir kitų prekių. Rusijoje pragyvenimo lygis buvo žemesnis negu Baltijos kraštuose.

Taip pat okupantai pradėjo

uždarinėti šventoves. Šventovės ir vienuolynai tapo valdžios nuosavybe. Uždraudė religijos mokymą. Pradėjo naikinti ūkinę bei prekybinę santvarką be jokio atlyginimo savininkams. Įvedė bevertį rublį. Legalizavo komunistų partiją, o kitas partijas uždarė. Taip pat uždarė laikraščius. Prasidėjo žmonių likvidavimas: suėmimai, deportacijos, žudymai vietoje. Baltijos valstybių okupavimas bei aneksija yra nebe vidaus reikalas, kaip sako Gorbachiovas, bet tarptautinis. Visas demokratinis pasaulis privalėtų reikalauti Baltijos valstybės nepriklausomybės. JAV, Anglija, Australija ir kt. valstybės nepripažįsta Baltijos valstybių aneksijos. Taip pat už 50 metų kraštų okupaciją ir Sibiro nukankintus žmones prašyti teisumą priteisti civilinį ieškinį.

M. Gorbachiovo prestižas Vėnezueloje stipriai smuko tarp politikų, o ypač tarp spaudos darbuotojų už ekonominę blokadą su tankais bei vizų nedavimą į Baltijos kraštus.

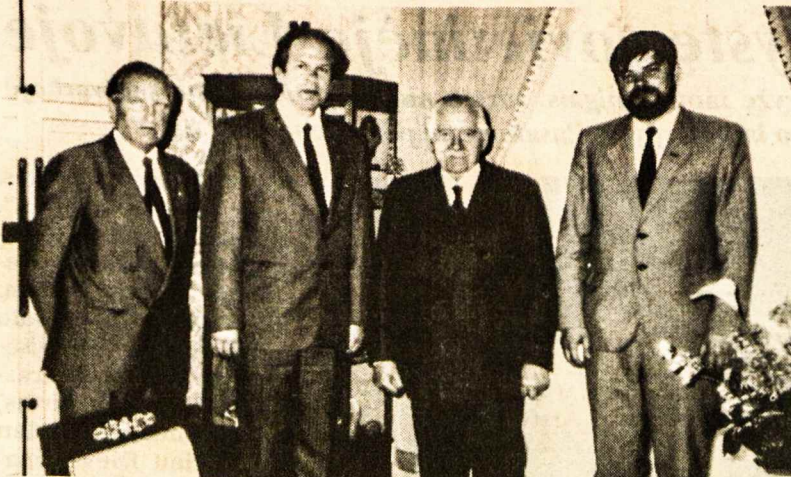
Pasaulyje dar yra teisybė, ir ji turi nugalėti. Teisybė bei teisė yra Baltijos kraštų pusėje, ir skriauda turi būti atitaisyta.

B. V. ELECTRIC

Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS
2. Skalbimo mašinas ir džiovintuvus
3. Elektrines plyteles
4. Vėsinimo sistemas
5. "Intercom" sistemas
6. Centrinis dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vytiui Bancevičiui tel. 533-0923, Toronte.

Vizito metu pas Prancūzijos senato pirmininką A. Poher. Iš dešinės į kairę: E. Klumbys – AT užsienio reikalų komisijos vicepirmininkas ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas, A. Poher – Prancūzijos senato pirmininkas, A. Saudargas – Lietuvos užsienio reikalų ministras ir A. Venskų – Lietuvos krikščionių demokratų sąjungos vicepirmininkas tarptautiniams ryšiams

Lietuvos AT deputatų pasimatymas su Prancūzijos senato pirmininku

Pakeliui į Europos parlamento sesiją, į kurią buvo pakviesti kaip garbės svečiai, Algirdas Saudargas – Lietuvos užsienio reikalų ministras ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas, Egidijus Klumbys – AT užsienio reikalų komisijos vicepirmininkas ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas Pariziuje buvo priimti Prancūzijos senato pirmininko Alain

Poher. Ilgame pasikalbėjime buvo plačiai paliestos dabartinės Lietuvos problemos. Lietuvos užsienio reikalų ministras ir AT deputatą E. Klumbį pas senato pirmininką lydėjo A. Venskų – Lietuvos krikščionių demokratų sąjungos vicepirmininkas tarptautiniams ryšiams. Pasikalbėjime taip pat dalyvavo Monique Badenes, senato pirmininko kabineto refrentė. LKDS inf.

Lietuvos jaunimo kreipimasis

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990 metų kovo 11 dieną atkūrė nepriklausomą Lietuvos valstybę, išreikšdama ilgus dešimtmečius puoselėtą lietuvių tautos laisvės siekį. Tą siekį lietuvių tauta patvirtino daugiau nei dešimtmetį trukusiu rezistencijos kovų prieš Stalino genocidą laikotarpiu. Tačiau mūsų tautos genocidas nesibaigė su Stalino mirtimi. Tautos kančios kelias tęsiasi iki pastarųjų dienų. Buvome priversti savo rankomis laidoti savo istoriją, niekinti tautos tradicijas, gyventi melo ir teroro akivaizdoje. Iš mūsų prievarta buvo plėšiamas tikėjimas, naikinama mūsų kalba. Tačiau tauta nepalūžo, niekuomet nesustojo kovojusi.

Tai liudija Romo Kalantos auka, "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" ir kita pogrindžio veikla, šimtai kovotojų, sąžinės kalinių, kalintų sovietiniuose kالجimuose, lageruose ar psichiatrinėse ligoninėse ir nenuilstama išeivijos lietuvių tremtinių veikla laisvajame pasaulyje. Lietuvos jaunimas niekuomet neatsisakė laisvės, kaip aukščiausios savo teisės, ir visuomet tikėjo, kad sulauks nepriklausomybės atstatymo dienos.

Į teisėtus Lietuvos parlamento veiksmus sovietinis okupantas atsakė ekonomine blokada, beprecedentiniu Lietuvos jaunuolių grobimu ir prievarta tarnauti okupacinėje armijoje, laužydamas savo paties pasirašytus tarptautinius susitarimus.

Penkiasdešimt metų daugelis pasaulio valstybių nepripažino 1940 metais Sovietų Sąjungos įvykdytos Lietuvos okupacijos ir aneksijos. Tai

buvo didelė moralinė parama, kuri mus stiprino, palaikė laisvės viltį ir tikėjimą, kad Vakarai mūsų antrą kartą neparduos. Šiandien, kaip niekad, mums reikalinga pasaulio demokratinių jėgų parama. Lietuvos pasirinktas kelias – taikus, parlamentinis, grindžiamas tarpvalstybinėmis derbybomis.

Kreipiamės į jus, pasaulio jaunimo organizacijas, prašydami savo veikla, kiek įmanoma, paveikti savo šalies viešąją nuomonę ir vyriausybę, kad: 1) nedelsiant pripažintų Lietuvos nepriklausomybę ir paremtų jos teisėtą vyriausybę; 2) į kiekvieną Sovietų Sąjungos agresijos aktą Lietuvoje atsakytų griežtai ir principingai.

Jeigu lietuvių tautos siekiai nebus pasaulio paremti, tada privalote įvertinti, ko gi vertos jūsų konstitucijos, tarptautinės deklaracijos ir rezoliucijos, kuriomis vadovaujatės ir pasauliui skelbiate.

Tegyvuoja Nepriklausomybė ir tautų laisvo apsisprendimo teisė!

Lietuvos skautų sąjunga,
Lietuvos ateitininkų federacija,
Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga "Jaunoji Lietuva",
Gedimainiai,
Lituanica

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Prima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus ir vakarais

Karaliaučiaus sritis

KAZYS BARONAS

Tik vieną kartą Vakarų Vokietijos televizija parodė šią dieninį Karaliaučių-Kaliningradą ir jo šiaurėje labai apleistą Zelenogradsko (vok. Cranz) vasarvietę. Komentatoriai pažymėjo, kad Karaliaučiaus sritis priklauso prie karinės zonos, tad užsienio turistams bei žurnalistams lankytis joje draudžiama. Negali savo gimtojo krašto – Mažosios Lietuvos aplankyti būvę jo gyventojai, leidžiama tik į Klaipėdą. Vakarų Vokietijos kelių ištaigos plačiai reklamuoja mūsų uostamiestį. Randami skelbimai net pvz. Silezijos vokiečių mėnraštyje "Schlesische Nachrichten".

Kiek daugiau šviesos į šią dieninį Karaliaučiaus-Kaliningrado gyvenimą įnešė sovietinių žinių "Novosti" bendradarbis N. Janipolskaja, susitikusi su tos srities KGB viršininku.

Pasikalbėjimo ištraukas š. m. birželio 2 d. išspausdino liberalinis Miuncheno dienraštis "Sueddeutsche Zeitung". Idomesni klausimai ir atsakymai, ypač liečiantys Lietuvą, pateikiami "TŽ" skaitytojams.

Korespondentė: "Pasikeitimai-reformos Sov. Sąjungoje davė daug vilčių buvusiems Karaliaučiaus gyventojams vėl pamatyti savo gimtąjį miestą bei jo apylinkes. Gal plačiai galėtų būti atidarytos durys ir Vakarų turistams. Ar tos vilty pasiteisins?"

KGB viršininko atsakymas: "Šis klausimas buvo svarstomas įvairių viršinių pasikalbėjimuose Maskvoje ir Kaliningrade. Sritį jau buvo galima atidaryti, tačiau paskutiniai įvykiai Rytų Europoje, o ypač Lietuvoje, su kuria turime 250 km ilgio sieną, planą pakeitė. Pasikeitus padėtis verčia Kaliningradą ir jo sritį ir toliau laikyti draudžiama zona."

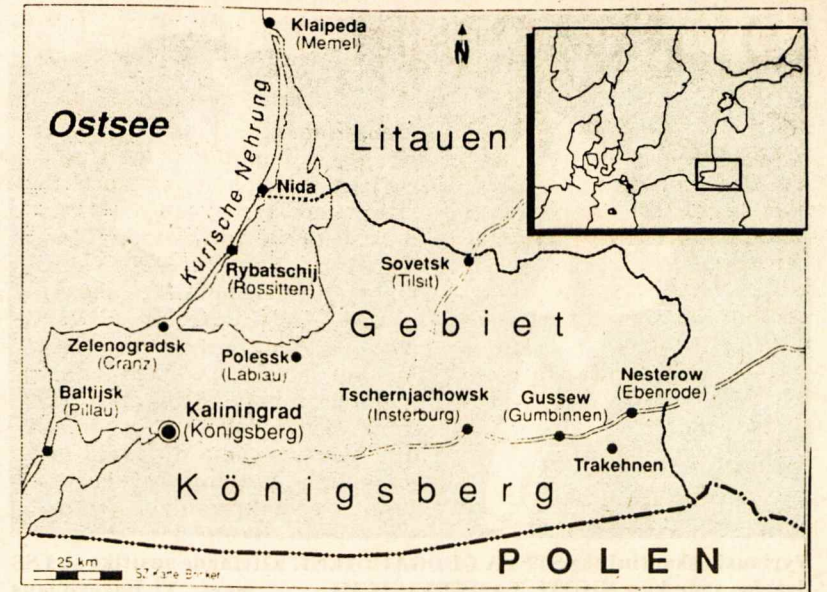
Korespondentė: "Padėtis Lietuvoje duoda šiai sričiai naują uždavinį. Yra planas Kaliningradui suteikti pilną savarakiškumą (autonomiją), panaudojant svetimą kapitalą, bandant partnerystes. Ar draudimas neprieštarauja šiems visiems planams?"

"Prekybininkams Kaliningradas nėra draudžiamas miestas. Mes ir ateityje neatsisakysime nuo bendradar-

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvalytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

biavimo su jais", — atsakė KGB viršininkas.

Korespondentė dar kartą sugrįžo prie buvusių gyventojų, kurie, lankydami savo gimtąjį kraštą ir miestą, kartu atvežtų stiprios Vakarų valiutos, taip reikalingos miestui atnaujinimui.

Ruso atsakymas: "Paskutiniaisiais metais šią sritį aplankė penki tūkstančiai Lenkijos turistų. Duodama proga mūsų kaimynams lankytis šioje srityje ne dėl tvirtos valiutos, bet norima palaikyti gerus santykius. Įvairios vokiečių organizacijos yra kviečiamos kultūros ministerijos. Atvyksta taip pat žurnalistai, filmuotojai, kiti net slaptai. Tačiau visi rašo, kad Kaliningbergas daugiau neegzistuoja. Juk tai tikrovė, kadangi istori-

te beveik neliko jokių istorinių vokiškų pėdsakų. Vokiečiams galime parodyti sąrašomis aplaistytas šventas vietas: tai šimtai masinių kapų, kuriuose guli tūkstančiai mūsų karių. Nemoralu juos rodyti ir už tai imti tvirtą valiutą. Kapai yra brangi kaina, kurią ne dėl mūsų kaltės sumokėjo me už šią sritį".

• Spaudai parama būtina: be lietuviškos spaudos nebus nė Tėvynės laisvos.

Lietuvos lenkų...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

galėjome tiesiogiai girdėti Varšuvos I televizijos programos pertransliavimo dėka. Taip pat papasakojau apie lenkų padėtį Lietuvoje, apie mūsų problemas, rūpesčius ir pasiekimus. Šv. Tėvas su pasitenkinimu priėmė faktą, kad joks lenkas parlamento narys nebalsavo prieš Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaraciją. (...) Šv. Tėvas užtikrino, kad savo maldose nepamirš dėl nepriklausomybės kovojančios Lietuvos".

Kita spauda

Be anksčiau paminėtų laikraščių Vilniuje yra leidžiamas dvisavaitinis žurnalas "Magazyn wilenski" ("Vilniaus žurnalas"). Žurnalas turi gražią spalvotą išorę, bet turinyje trūksta aiškios linijos, gerų straipsnių ir objektyvios informacijos.

Vilniaus rajonui yra leidžiamas laikraštukas "Przyjazn" ("Draugystė"), Trakų — "Przodownik" ("Spartuolis") ir Šalčininkų "Przykazania Lenina" ("Lenino priesakai"). Kadangi Vilniuje trūksta lenkų linotipininkų "Przyjazn" skaitytojai dažnai gauna rusišką šio laikraščio versiją — "Družba". J.B.

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTU PAMINKLŲ BENDROVĖ

ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS

We specialize in 110/220 Volt Multisystems

Taisome ir turime naujų dalių Vilniuje, Lietuvoje

TAX FREE EXPORT CENTRE

Panasonic

HITACHI

M7 & M9 220 VOLTS VIDEO CAMERA/RECORDER

110/220 Volt Multisystems

ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

2938 DUNDAS ST. W. (1 VAKARUS NUO KEELE GATVĖS)

TEL.: 769-0631 TORONTO*
FAX: 769-0586 *ONTARIO

Pirmad. ir antrad. 10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad., ketvirtad. ir penktad. 10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Sekmdienį – UŽDARYTA

Turime pardavimo ir taisymo skyrius - Maskvoje, Anglijoje, Maltoje, San Franciske, Niujorke, Graikijoje, Izraelyje, Lenkijoje

\$79.99
Dvikasetinis magnetofonas ir SW MW FM radijas

220 VOLTS
PAL-SECAM
\$299.99

Vyriausia skautininkė STEFA GEDGAUDIENE Klivlande susitiko su LSS dviasios vadu kun. SIGITU TAMKEVIČIUMI Nuotr. VI. Bacevičiaus

Nėra ko delsti

Paskelbus Pagalbos Lietuvai vajų – vien Kanadoje sutelkti vieną milijoną dolerių nepriklausomos Lietuvos gyviniams reikalingas – dar buvo tikimasi, jog tėvynės visiškai nepriklausomybė jau čia pat. Deja, pasirodė, kad Amerika, kaip ir Kanada bei Europos Vakarai, nori žūt būt gelbėti Gorbachiovą Lietuvos sąskaita.

Šiuo metu yra aišku, kad nepriklausomybė neateis lengvai, kad kovo 11 dienos aktas bus ilgesnio ir šakoto proceso pradžia. Vakarams leidus Gorbachiovui laisvas rankas Lietuvoje, derybų su sovietais eiga nebus paprasta. Tačiau sovietijoje jis jau nebe vienas lemia, tautų laisvėjimas vyksta ne tik Baltijos kraštuose, bet ir rumuniškoje Moldavijoje bei Kaukaze. Taipogi ir uzbekai pasiskelbė nebeklausą Maskvos. Svarbiausia, vilčių teikiąs judėjimas jau vyksta ir pačioje Rusijoje.

Lietuvos laisvėjimui pajudėjus, išeivija savuose kraštuose išvystė plačią politinę veiklą. Tikslai mūsų jėgų neužteko, kad labiau paveiktume vienį ir prekybą su sovietais palinkusius Vakarus. Nors pastangos ir neliko be vaisių, yra aišku, jog tėvynę į laisvę tegalės išvesti patys Lietuvos gyventojai. Jiems yra būtina mūsų tiek politinė, tiek pinigine pagalba.

Daug kam kyla klausimas, kas nutiks su mūsų sukauptu Pagalbos Lietuvai fondu, jeigu kartais vien taktiniais sumetimais tektų nepriklausomybę suspenduoti ar kaip kitaip uždelsti? Nuotaikos Lietuvoje rodo, jog niekas ir niekada nepriklausomybės atstatymo akto neatšizadės. Nepriklausomybė dar kartą užgnaužti tegalės, nors ir braškanti, bet dar galinga Raudonoji armija. Tikslai jėga gali prislopinti, bet nesunaikinti atgimusios Lietuvos valia.

Tokioje būklėje, esant prieš nevirtį ir viltį, išeivijos pagalba Lietuvai yra kuo reikalingiausia. Net ir pačiu tragiš-

kiausiu atveju mūsų tėvynėi skirti pinigai, nenueis Maskvai ar jos pataikūnams, nes netais tokie neapdairūs. Ne duok Dieve, tokiu laiku paramos ypač reikės. Reikės visais įmanomais būdais mažinti tėvynai būdą ir vystyti dar platesnę politinę akciją iki pagaliau išaus giedras laisvės rytas. Mums nėra ko delsti ir laukti Lietuvos padėties paaškėjimo. Lietuvai aukokime dabar ir dosniai. Algim.

Aukos KLB-menei

Pagalbos Lietuvai vajai: \$2,000 – J. A. Sulcas; \$1,000 – J. Slizys, V. Peteraitis, V. D.; \$500 – F. A. Gabrenas, J. J. Valiulius, K. Stirbys, J. V. Narai; \$300 – A. A. Paškevičius; \$250 – J. Hirsh, VI. Pevečiūnas, R. Bekeris; \$200 – Pr. Augaitis, B. G. Čizikas, V. Vaitiekūnas, J. Kasperavičius, L. Abromonis, A. Laugalis, B. Z. Ščepanavičius, J. Černiauskas, R. Žiogas, B. Truknavičius, J. Bajoraitis; \$150 – S. Senkus.

\$100 – Lietuvos kankinių par. kat. moterys, V. Stukas, V. Kulnys, K. S. Lambertas, S. Kacinskas, L. Simanavičius, J. Venskis, J. A. Mačiukai, J. Preikšaitis, S. Geidukytė, R. Geidukytė, M. Zasada, E. Zakarževskienė, K. Grynys, M. Andriulevičius, M. Caprackaitis, K. Daunys, A. Kavaliauskas, L. E. Vaštokai, kun. J. Liauba, L. Duda, V. Česna, S. Bilevičius.

\$50 – KLB Sault Ste Marie apyl. valdyba, J. Sileikienė, V. Motiejūnas, M. Gegužis, P. Bražiūnas, E. Bartminas, E. Paulionis-Keras, U. Žilinskienė; \$40 – R. Bulovas; \$30 – Ola Weick; \$25 – Ch. Pevečiūnas; \$20 – F. L. Ankus; \$10 – K. Baronas.

A. A. B. Vengrio atminimui aukoj: \$50 – A. Jankūnai; \$40 – O. P. Karaliūnai.

KLB valdybos darbams: \$100 – P. A. Gorys; \$30 – A. F. Povilauskas; \$10 – V. Tirilienės atminimui. Dėkojame visiems už gausias aukas. Lietuvai bus dėkinga. Kokiam tikslui mūsų aukos išleidžiamos, šiuo metu dar negalima pilnai slybt.

Neužmirškite aukos ir KLB valdybai, nes, neturėdama pajamų, nepajėgs tinkamai atlikti savo įsipareigojimų.

KLB valdybos išdininkas

Kelias į kunigystę sovietinėje Lietuvoje

Kliūtys, kurias jaunuoliai, pasiryžę tapti kunigais, turėjo nugalėti sovietinėje santvarkoje religijos persekiojimo laikotarpyje. Pasakoja tai pergyvenęs kunigas

KUN. VALDAS BRAUKYLA

Maždaug prieš vienerius metus iš Lietuvos Kanadon atvyko kun. V. Braukyla. Gavęs leidimą pasilikti Kanadoje, jis buvo paskirtas Lietuvos kankinių parapijos vikaru Mississaugoje, Ontario provincijoje. 1990.VI.10 jam buvo suruoštos priimtuvės, kuriose papasakojo apie savo nueitą kelią. Čia spausdiname prapleštą jo pasakojimą, kuriame atsispindi ne tikslai jo, bet ir aplamai Lietuvos jaunuolių kelias į kunigystę. RED.

VALDAS BRAUKYLA, atlikęs karinę prievolę sovietų armijoje, prieš įstojimą kunigų seminarijon

Septynioliktaisiais savo gyvenimo metais pajutau Viešpaties šaukimą. Sprendimui pasirinkti dvasininko profesiją pasipriešino visi – ir draugai, ir net tėvai. Nemanau, kad artimieji man blogo linkėjo, patardami nestoti į kunigų seminariją. Brežnevo viešpatavimo metais kunigas Lietuvoje buvo pajuokos objektas. Niekinti Bažnyčią, šmeižti Dievo tarnus buvo laikoma geru tonu. Nė su žiburiu negalėjai rasti laikraštyje straipsnelio, kuriame būtų palankiai atsiliepiama apie Bažnyčią, dvasininkus. Klaidi bedievytės ir melo naktis gaudė vargšų rusiškųjų okupantų „išvaduo-tą“ Lietuvą.

Aš vis dėlto patikėjau Šv. Rašto žodžiais, kad DIEVO reikia klausyti daugiau negu žmonių, ir 1976 m. gegužės 7 d. peržengiau Tarpdiecizinės kunigų seminarijos slenkstį Kaune. Parašiau pareiškimą.

Fabriko darbininkas

1975 m. pavasarį baigiau Utenos politechnikumą ir buvau paskirtas į Kauno fabriką „Spalis“ elektriku. Tada man buvo jau devyniolika. Dvejuis metais puoselėjau mintį būti kunigu.

Perskaičiau daugybę religinių knygų, kurias gaudavau iš kun. Antano Liesio, Daurių klebono (Utenos rajono). Šis uolus kunigas – ryžtingas kovotojas už amžinąsias vertybes, vaikų katekizatorius ir Dovydo psalmių vertėjas parodė man kunigystės grožį bei kilnumą. Tai buvo man pirmasis dviasios tėvas ir galbūt viso gyvenimo švento kunigo idealas.

Po darbo nepraleisdavau nė vienos dienos nedalyvavęs Kauno arkikatedroje-bazilikoje šv. Mišiose. Žinojau, kaip sunku įstoti į kunigų seminariją. Todėl reikėjo labai daug melstis, pasninkauti. 1975 m. balandžio 13, 27 ir gegužės 4 dienas praleidau besimeldamas ir pasninkaudamas Kauno arkikatedroje. Tais sekmadieniais nieko nevalgiau ir negėriau. 7 v.r. jau būdavau šventovėje ir meldavausi neišėjęs nė karto iš šventovės visą dieną – iki 8 v.v., kai užrakindavo šventovę. Visa tai aukojau Dievui, kad galėčiau įstoti į kunigų seminariją.

Patekau į Sočį. KGB perdavė žinias kariuomenės vadams, kad ruošiuosi stoti į kunigų seminariją. KGB agentai pradėjo ilgą ir nuobodų manęs prauklėjimo darbą. Be eilės –

Sovietinis kareivis

1975 m. gegužės 18 d. per Sekminės išvykau atlikti karinės prievolės į sovietinę armiją. Tą sekmadienį nuo ankstyvo ryto iki 3 v.p. praleidau Utenos šventovėje besimeldamas. Po pamaldų kukliai pasiūlavome ir 6 v.v. Utenos kariniame komisariate atsivėlinkinau su šeimos nariais bei draugais. Naujokai buvome susodinti į autobusą. Didžioji dalis būsimų kareivių buvo girti. Karininkai rusai – taipogi įkaušė. Autobusas, pajudėjęs nuo komisariato, pasuko miško link. Ten visi buvo išlaipinti ir padaryta išsami krata – atimti peiliai, šakutės, degtinė, maistas. Šakutės ir peiliai – sunaikino, o maistą ir svaiginamuosius gėrimus pasisavino karininkai.

Vilniuje autobusas įvažiavo į respublikinį naujokų paskirstymo punktą. Mus sutiko rusai karininkai, šlykščiai keikdamiesi. Visus išrikiavo. Girtus išrinko ir sustatė į kitą eilę. Paėmė ir čia pat išprausė stovinius su drabužiais šaltu vandeniu. Pripylė kieme daug vandens. Išpraustiesiems išakė nusirengti drabužius ir išsemti vandenį. Vėliau jie, pusdienį pasidarbavę, vėl apsirengė savo šlapiais, pavirtusiais į skudurus, drabužiais ir nakvojio lauke ant grindinio.

Naujokų paskirstymo punktą panašus į vergų turgavietę. Ten priveža tiek sovietinių rekrūtų, kad nėra vietos net praeiti. Mediniai gultai trijų-keturių aukštų. Nėra jokių paklodžių, jokių pagalvių. Tačiau gauti vietą ant gultų – didelė privilegija. Dauguma gulio lauke ant grindinio, patvoriuose, prausyklose. Ten reikia prabūti 3-7 paras. Valgyti nieko neduoda, nebent ką turi pasiėmęs iš namų.

Patekau į Sočį. KGB perdavė žinias kariuomenės vadams, kad ruošiuosi stoti į kunigų seminariją. KGB agentai pradėjo ilgą ir nuobodų manęs prauklėjimo darbą. Be eilės –

budėjimai, nemiegotos naktys. Buvau vadinamas „popu“, „tamsybininku“ ir net „sovietinės visuomenės“ priešu. Nepakėlęs pasityčiojimų, 1975 m. liepos 22 d. paskelbiau bado streiką, kurį tęsiau iki rugsėjo 24 d. Buvau išvežtas į Krasnodaro karinę ligoninę, tirtas, prievarta maitintas. Praradau 43 svarus. Tačiau Dievas mane stiprino. Puoselėjau viltį grįžti į Lietuvą ir tapti kunigu.

Saugumiečių vilionės

Po ilgų pasninkų ir moralinio teroro pašlijo sveikata. Krasnodaro karinės ligoninės gydytojų taryba nusprendė paleisti mane.

1976 m. liepos mėnesį Utenos karinis komisaras Ustinov pakvietė mane atvykti į komisariatą. Man nurykus, prisistatė du čekistai – KGB plk. Vincas Platinskas iš Vilniaus ir Utenos rajono KGB pirmininko pavaduotojas Purkinas. Kalbino tapti KGB agentu. Po keturių valandų pokalbio nesutikau pasirašyti bendradarbiavimo sutarties. Tada Platinskas pareikalavo raštu pasižadėti apie verbavimą niekam neprisitarti. Pasižadėjimą pasirašyti atsisakiau.

KGB agentai, pradėję verbuoti būsimąjį kleriką, jo nepamiršta ir seminarijoje. Saugumiečių tikslas – į seminariją leisti negabius, ligotus, nesocialius kandidatus. Enkavedistai yra geri psichologai. Jie verbuodami remiasi net Šv. Raštu. Pvz. mane verbuodamas plk. Platinskas nuolat citavo Šv. Rašto posakį: „Kas ciesioriaus – ciesiorui, kas Dievo – Dievui“. Su sugestią brukamas į rankas tuščias popieriaus lapas. Verbujamasis iš pradžių išgiriamas, vadinamas vardu, žadama net vyskupo karjera. Saugumiečiai paprastai būna du. Visas pokalbis rašomas į magnetofono juostą. Pradžioje Berijos mokykliniai apsimeta naivuliais. Mane Platinskas klausė: „Į kokią seminariją žadi stoti – mokytojų ar kunigų?“. Jam paaiškinau, dabar mokytojų seminarijos nebėra, tik pedagoginis institutas. Nepatyrusiam jaunuoliui labai sunku atsispirti prieš profesionalų saugumiečių psichologinį prievartavimą.

Mano žiniomis, ne vienas kandidatas į klerikus be blogos valios pasirašė pasižadėjimą bendradarbiauti su KGB. Jeigu a.a. Utenos dekanas kun. Juozas Njurka būtų manęs nepamokęs kaip elgtis verbuojant, ko gero per nežinojimą būčiau pasirašęs. Pvz. per nepadarumą pasirašė Rokas Puzonas. Vėliau, jau būdamas Kiauklių klebonu, viešai atšaukė.

Kandidatą verbuojant stebimas jo valingumas, drąsa, cha-

rakterio savybės. Labai ryžtingai atsisakantis bendradarbiauti paliekami ramybėje. Bailūs ir neryžtingi kviečiami į pasimatymus besimokant seminarijoje ar atostogų metu. Kai kurie buvo kviečiami net keliasdešimt kartų. Dalis terorizuojamųjų neišvėrė ir vien dėl saugumiečių moralinio spaudimo paliko seminariją.

Kunigų seminarijoje

Didžiąją dalį kolaborantų seminarijoje išsifruodavome ir jų vengdavome. Seminarijoje buvo slogi atmosfera. Ne visiems girdint galėjai apie viską kalbėtis. Buvo sekama, kas su kuo bendrauja, kokias knygas skaito. Didžiausias nusikaltimas buvo turėti radiją ir klausyti Vatikano laidų bei skaityti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. Jeigu ką klierikai kolaborantai pastebėdavo ir apskųsdavo, KGB

įsakydavo seminarijos vadovybei jį pašalinti. Taip buvo pašalintas Aloyzas Volskis, kuris vargais negalais po keleto metų buvo priimtas ir baigė seminariją.

Be vietinių saugumiečių agentų, seminaristai buvo sekami iš netoli esančio karinio komisariato patalpų. Ne kartą pastebėjau kaip KGB agentai filmuodavo ir fotografuodavo seminarijos kieme vaikščiojančius klierikus.

Popietę praleidžiančius klierikus Nemuno ir Neries upių santakoje akylai stebėdavo Saugumo agentai. Buvo pasklidęs gandas, kad santakoje bevaikščiojantys suvargę seneliai turi KGB mikrosius tuvus ir slapta įrašinėja klierikų pokalbius. Ties seneliai vaikščiodavo santakoje tik seminaristų pertraukų metu. Bandėme juos pastebėti kitu metu, tačiau nepavyko. (Bus daugiau)

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.
• **Pervežam palaikymą, palikimus, Prižiūrim kapus, Perduodam paramą giminėms** • **Nuperkam automobilius, elektronikos aparatus** • **Pristatom gėles** • **Per trumpiausią laiką išrūpinam išskvietimus apsilankyti Lietuvoje.** • **Iškviečiam gimines į Kanadą** • **Parūpinam įiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio** • **„Aeroflote“ patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.**

Visais reikalais kreipkitės į **Stefą ar Algį Medelius**, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Tel. 1 - 416 - 593-0600 Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Šiuo metu patogiausias susisiekimas su Lietuva yra **SAS (Skandinavų oro linija) TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA**. Deja, tiesioginių skrydžių per Kopenhagą į Vilnių dar nėra. Iš Toronto išskrendama penktadieniais ir grįžtama sekmadieniais. Kelionės organizuojamos kas trečią penktadienį, pradedant liepos 13 d., atsiradus mažiau nei 5 asmenims. Registracija baigiama 4 savaites prieš išskrendant. Norintiems parūpinami apsisistojimo vietų nuo 7 iki 21 dienos. Turiems išskvietimus – gera proga prisidėti, grįžti galėsite norimu laiku, nežūrint kaip ilgai ten viešėtumėt. Vasaros sezonui bilieto kaina – \$1309. Besidomintieji prašomi kreiptis į **ALGį MEDELį** asmeniškai nurodytu telefonu. Į kitus kraštus suplanuojame keliones, taip pat parūpiname bilietus pigiausiomis kainomis.

Canadian European Export Import Co.
Siuntinių įstaiga

LIETUVOJE

Jeigu norite pagelbėti savo giminėms ar draugams Ukrainoje, Gudijoje, Latvijoje, Estijoje ar Europinėje Rusijos dalyje – siųskite siuntinius.

Tik J&J siuntinių įstaiga gali pigiausiai pasiųsti 1 kg – \$5.99. Nei svaris, nei daiktų rūšys neribojama. Taip pat turime paruoštą maisto ir namų apyvokos bei vaikams reikalingų reikmenų siuntinius.

Mes taip pat garantuojame pinigų persiuntimą „iš rankų į rankas“. Per J&J jūs galite užsakyti jūsų šeimos ar kitų įvykių vaizdajuostes (NTSC), kurios papildys jūsų rinkinį.

Besilankantiems Kanadoje J&J duoda sveikatos draudą už žemą kainą – \$121.50 trims mėnesiams.

Neužmirškite atsilankyti mūsų įstaigoje. 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 4A6 Tel. (416) 534-3860

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v., šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Kazan Overseas Parcels **Big Win Center**
83 Shanley St., Kitchener, Ont. 760 Brant St., Burlington, Ont.
Tel. 416 - 743-7653 Tel. 416 - 639-7547

Lietuvių šeimos odisėja Azijoje

Pažymėtieji tremtini ir tikėjimu

EDVARDAS LEVINSKAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jau veža

1945 m. balandžio 24 d. rytą mus jau veža. Gatvėje didelis būrys žmonių. Jie atėjo mūsų išleisti, su mumis atsiveikinti. Tas atsiveikimas graudus. Daugelis moterų verkia. Drąsesnės pribėga ir apkabina mūsų pabučiuoja, palikdamos ant mūsų veidų savo ašaras. Man nebeleidžia atsiveikinti su mano gerąja 97-rių metų mama. Jos daugiau ir nebematysiu. Labai suskauo širdį.

Štai jau ir veža. Kartu ginkluotų „liaudies gynėjų“ būrys. Važiuojame per miestą, Žagarės parką, nusiimu kepurę, atsiveikinu su savo miestu ir žmonėmis. Atvažiuojame į Skaisgirį. Apsaugai paliekamas tik vienas palydovas, o visi kiti sugužėjo į „liaudies gynėjų“ būstinę ir pradėjo girtauti. Išėjo gerokai įkaušę. Pavaziavus toliau, ėmė savitarpį bartis, keiktis, NKVD karininkas – šaudyti iš pistoleto. Lietuviai „liaudies gynėjai“ karininką apsupo ir norėjo nuginkluoti, bet šis iššovė, ir vienas „gynėjas“ krito negyvas. Karininkas pats bandė nusišauti, bet palydovai lietuviai sučiupo jį už rankų, prikalbėjo to nedaryti, ir jis atidavė savo ginklą. Po to baisaus įvykio visi kaip mat išsiblaivė. „Liaudies gynėjų“ lavoną paguldė vieną iš vežimų ir kartu su mumis nuvežė į Jonišio NKVD ir „Liaudies gynėjų“ būstinę.

Buvo vakaras, mus uždarė į daboklę, ir tenai ant nešvarių grindų pralaukėme iki ryto, o suvarytieji vežti žmonės su vežimais, arkiais ir mūsų daiktais – lauke, milicijos kieme, saugomi „gynėjų“.

Anksti rytą jau su Jonišio palyda važiuojame į Šiaulius, kur radome ir daugiau tremtinių iš Jonišio, Šiaulių, Panevėžio ir kitų Lietuvos miestų. Vis

Terešė Vylandaitė-Levinskienė ir Edvardas Levinskas. Kėdainių mokytojų seminarijos studentas

tokios šeimos, kurių bent vienas pagal pasą yra vokiečių tautybės.

Po dvejoto dienų gyvulinuose vagonuose važiuojame į Kauną. Radviliškiję paašikėja, kad pabėgusi su mažu kūdikiu viena tremtinė. Tuoj sustiprina apsauga. Mūsų vagonus dabar saugo kareiviai su visa ginkluote.

Kaune

Traukinys sustoja Kaune, geležinkelio stotyje. Čia stovime kelias dienas. Tokių tremtinių daug, ir vis dar veža, daugiausia iš Kauno miesto ir kitų Lietuvos vietų. Išlipi iš vagonų, vaikščioti netoli jų, virti maistą, bendrauti su kitų vagonų žmonėmis nedraudžiama. Vieni šnekučiuoja, net juokauja, kiti iš nuobodulio kortuoja, dar kiti spėlioja, kur mus veš, tyli, sėdi arba vaikštinėja nusiminę. Išgirstame, kad pačiame paskutiniame vagonė viena tremtinė jau mirusi. Nueiname pažūrėti. Priekinio vagono kampe ant grindų pašarvota senelė. Veidas raukšlėtas, bet ramus. Rankos sudėtos ant krūtinės, akys užmerktos. Ties galvūgaliu žiba kažkieno uždegta vaškinė žvakė. Kitame vagono kampe guli nešvarumais aptekęs senis ir vis klieidi. Atokiau nuo jo ant savo skurdus turtelio sėdi senelė. „Jis ir namie toks buvo, – mano kaimynas, – sako senelė, pažvelgusi į nelaimingąjį.

Toliau senyvas žmogus su ramentais, invalidas, ant savo ryšulių.

— Kas pašarvojo mirusiąją? – klausiu.
— Geri kaimyninio vagono žmonės ir nuėjo pranešti ir vyresnybei, – atsakė senelė.
— O kokios tamsta tautybės? – klausiu ją.
— Aš katalikė, mano vaikeliai, iš Tauragės. Vyras buvo liuteronas, jis ir vokiškai mokėjo kalbėti. Aš temoku lietuviškai.
— O kurgi dabar tamstos vyras?
— Neseniai pasimirė, – atsidūsusi atsakė senelė.
— Geras žmogus buvo, duok Dieve, jam amžiną atilšį... – pridurė.

— Kodėl tie seni, nesveiki žmonės, nemoka atskirti tikybės nuo tautybės ir niekuo nebegali kenkti sovietinei valdžiai, beturčiai, negalėjo sirgti ir mirti ten, kur buvo baigia jų gyvenimo dienas. Kodėl? – galvojau aš.

Štai du senukai, vyras su žmona, ir jų užaugęs dar nevedęs sūnus. Tėvas ir sūnus – paprasti kalviai, motina – paprasta moteris, namų šeimininkė. Jie sakosi atvežti iš Tauragės, kaip vokiečių šeima. O jie gryniausios lietuvių, vokiškai nė kalbėti nemoka, tik liuterio tikybos. Lankydavo šventovę, kurioje pamaldos būdavo atliekamos lietuviškai.

Viena šeima mišri: vienas tėvų lietuvis, kitas vokiečių tautybės. Juos tremia, nežūrėdami, kad sūnus tarnauja Raudonojoje armijoje, yra fronte, kariauja prieš hitlerininkus.

Visi tremtiniai tarpusavyje kalba lietuviškai. Tik vienas pagyvenęs šaltkalvis nemoka ir su juo, kas moka, kalba vokiškai. Kad ir viso tremtinių ešelono žmonės būtų tik vokiečių tautybės, nejaugi vien tik už tautybę turėtų būti tremiami? Visi be tardymo ir teismo, nežinodami savo kaltės.

Azijos link

Iš pradžių buvome vežami į Archangelską. Mūsų ešelonas, pastovėjęs Vologdoje dvejat dienų, vieną vakarą pajudėjo Archangelsko link. Kai kurios moterys pravrėjo – ten šušalsim. Bet, kaip paprastai, žmonės greit sumigo. Užmigau ir aš.

Vidurnaktį pabudęs girdžiu: „Nazat! Nazat!“. O mūsų traukinys stovi. Matyt, esame kokioje nors geležinkelio stotyje, čia stumdomi vagonai, sudaromas sąstatas, – pagalvojau aš ir, apsvirtęs ant kito šono, vėl užmigau.

Rytą pabudęs žiūriu ir netikiu savo akimis: Vologda! „Nejaugi sugrįžome?“ – pagalvojau nustebeš. Tuo metu ėjo pro šalį mus saugąs kareivis su šautuvu. Klausiu jį, kur mes dabar esame. „Vologdoje“, – atsako jis man rusiškai ir paaškina, kad mūsų ešelono vadovybė gavusi įsakymą grįžti atgal ir dabar mus veš kažkur kitur. Prašau kareivį leisti man nueiti į miestą nusipirkti kokio nors maisto. Leidžia.

Palieku ramiai bestovintį traukinį ir einu Vologdos link. Miestas nuo mūsų sustojimo vietos netoli. Greitai sužinau, kad karas pasibaigė. Neapsakomai nudžiugau ir skubu tą linksmą žinią pranešti visiems bendro vargo dalyviams – tremtiniais. Tai buvo 1945 m. gegužės devintoji.

Daug kas ima tikėti, kad dabar mus grąžins Lietuvon. Tokia viltimi užsidegė ne vienas. Deja, toji viltis neišsipildė, visi buvome nuvežti į Vidurio Aziją, į Tadžikiją, ir apgyvendinti Vachšo upės slėnyje esančiuose kolūkiuose, kurie augina medvilnę, iš kur mažai kas begrižo į Lietuvą. Dauguma mirė nuo labai sunkių gyvenimo sąlygų, ligų ir bado.

Tadžikijoje

Tadžikijos sostinė Stalinabadą pasiekėme 1945 m. gegužės 31 d.

Birželio pradžioje mūsų šeimos ketvertas (aš, žmona, sūnus ir žmonos sesuo Lilija) kartu su tremtiniais iš Lietuvos pradėjome tremties gyvenimą Tadžikijoje, netoli Afganistano. Visi, kas tik galėjo, net vaikai ir seneliai, drauge su kitais dirbome kolūkiu medvilnės laukuose nuo ankstaus ryto iki vėlyvo vakaro, kėdami neįprastą mums baisų karštį (apie 40 C). Viskas buvo daroma rankomis. Nors aš kairėje kirkšnyje turėjau rimtą trūkį. Man buvo reikalinga operacija ir gydymas, bet privalejau kartu su visais eiti į laukus.

(Bus daugiau)

Lietuvių tautinio meno ansamblis Čiurlionis gegužės 5-6 d.d. Klivlande iškilingai atšventė 50 metų veiklos sukaktį. Nuotraukoje – ansamblio vadovai, rengėjai ir svečiai. Iš kairės: V. Žilionytė-Leger, ansamblio vadovas prof. muz. G. Purlys, Audronė Purlienė, V. Plečkaitis, JAV LB kultūros tarybos pirm. D. Kučėnienė, muz. O. Mikulskienė, kun. G. Kijauskas, SJ, vysk. P. Baltakis, OFM, M. Lenkauskienė, E. Jarašūnas, O. Jokūbaitienė. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

“Gintaro šalies baladė”

Elenos Tumienės kūrinys, kuriame atsispindi Lietuvos praeitis. Skirtas jaunimui ir senimui

ALĖ RŪTA

Lietuvoje būdavo išleidžiama dailiai iliustruotų, lengvą kalbių jaunimui knygų ir knygelių, deja, vis „raudonais krašteliais“ ar visiškai propagandinių. Dabar, Lietuvai atgimstant, grąžinant ir leidžiant istorijos pažinimą, būtų gerų temų knygoms jaunimui. Bet, anot poeto Sigitos Gedos, dabar autoriai ir dailininkai atideda kūrybą į šalį, nes visiems reikia būti politikais ir veikėjais, siekiant nepriklausomybės. Gal užtat nesimato naujų temų knygų ir knygelių...

O išeivijoje beveik visą laiką buvo geros literatūros jaunimui badas. Pasirodydavo, bet per mažai, nes leidyklos negali marintis nuostoliais, kai knygos neišperkamos. O skaitytojai, ypač jaunų skaitytojų tėvai, sąžinę ramindami, dažnai sakydavo: nėra gerų knygų, neįdomu, jaunimas nesupranta...

Užburtas ratas! Užtat reikia drąsulių ir idealistų rašytojų bei leidėjų. Menas – gyvenimo puošmena (dažnai ir mokytojas), deja, norint meną kurti, dažniausiai reikia aukotis, pasižvesti.

Išeivijoje dabar, kaip ir tėvynėje, pastebimas lietuvių atgimimas. Aplanke Lietuva jaunuliai nori daugiau apie ją žinoti. Laimingi, kurie yra lanke lituanistinės mokyklos – gali skaityti, per kultūrą labiau priartėti prie savos kilmės krašto.

Užtat kiekviena knyga, padedanti į savo krašto praeitį pažvelgti ar pasakojimu pasižvelgti, yra sveikintina. Juo labiau, jei gražia, poetiška forma parašyta. Tokia yra ir naujoji Elenos Tumienės “Gintaro šalies baladė”.

Kadangi kūrinys ne per ilgiausias, autorė vaizdžiai, gražiai (su Aloyzo Jurgučio muzikine palyda) perskaitė jį literatūros vakare 1989 m. gruodžio 3 d. Los Angeles, Calif. Publikai labai patiko. Ir iš pačios autorės sužinom, kad jos naują baladę reikia garsiai skaityti lituanistinės pamokos metu arba privačiai – sau. Tada labiau atsiskleidžia jos grožis ir prasmė. Ypač norint istorinius baladės momentus išryškinti, jaunimui tikrai rei-

kia skaityti balsiai, greta klausančio (ir paaiškinančio) suaugusiojo. Užtat E. Tumienės knyga naudinga ne tik literatūrinei skaitybai, bet ir Lietuvos istorijos pamokų iliustracijai.

Su išmanymu ir meile šioje baladėje užčiuopiami svarbiausi lietuvių tautos gyvavimo ir kančių laikotarpiai, istoriniai vyksmai. Trumpai, vaizdžiai, įtikinančiai. Geografinė situacija: prie marių gintarinių krantų, kur gimsta pasakos ir legendos... Liaudies dainų atgarsiai (“Ei linggo lijo”) minima tėvų pilis, laukų lyrika, kanklės ir skudučiai, priartėjama prie Lietuvos karalijos... Mindaugas ir sūnūs, deja, nužudyti (nes “nemoka jo broliai naujų laikų atspėti...”). Bet pakartotinai įsiterpia drąsinantis posmelis:

*Pirmyn,
O Lietuvos karalia,
Į tarpą daugelio tautų
Visokių
Ir tu rikiuokis. (12 p.)*

O ne taip lengva... Ir Gediminas pasapnavęs įkūrė miestą, ir Birutė, atsakiusi vaidilutės vainiko, tapo didvyrio žmona...

*Dievų šventa valia tebūna,
Mano sinus dėvės
Antrąją Lietuvos karūną...*

Kaip didieji istorijos momentai čia poetiškai kondensuoti, matom kad ir iš šio posmelio:

*Sarvuoti, kietaširdžiai,
nuožmūs
Riteriai
Būriais į Lietuvą vėl traukė...
Skausmo ir džiaugsmo dienos,
Kančios ir garbės metai.
Vorksla. Žalgiris... ir pavogta
karūna. (20 p.)*

Ir baudžiava, ir bajorų seimas, ir praėjusių garbės metų legendos. Čia ilgesnė Jūratės ir Kastyčio (legendoje) kalba, simbolizuojanti pajūrį, galią ir...

*Stiprios rankos irklą laiko,
Bet likimą žemės vaiko
Dievai lemia. (23 p.)*

Toliau poetiniais žodžiais teka istorija... Svetimie atėjūnai pasakė: vaikiai gimtąja

kalba neskaityti ir nerasys... Bet... Knygnešiai, “Aušra”, laisvė... Vilniaus netekimas, “Anšlusas” prie marių, karas, Sibiro taigos...

*Bet
Tau dar liko
Gimtosios žemės juodas
grumstas. (30 p.)*

Krašto atsigavainimo viltis per darbą ir savą žemę:

*Kai broliai taikiai žemę ari,
Ir kelias darban su aušra.*

Ir galiausiai optimistinė gaida:

*Kaip senas gintaras prie jūros
Tu vis buvai, tu vis esi.*

*Kaip amžina bangų daina,
Tu visada lieki jauna.*

Taip užbaigiama baladė. Ar tai ne atgimimo pranašystė?

Ir knygos iliustracijos rodo, kad knyga skirta ne vien jaunuoliui. Dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė palieja ryškiai oranžinę spalvą, juodai-žaliai įremitus vėjų blaškomus medžius... Tai viršelis. Knygoje – laivelų siluetai, karūnuoto karžygio tragiška figūra tarp juodų rėmų; niūrus karlėjimo ar karsto pusiau abstraktus piešinys (12 p.). Toliau Kęstučio ir Birutės paveikslai: susitikimas, nukrintančios karūnos karžygiui joant piešinys... Jūratė ir Kastytis laive tarp juodų bangų, knygnešio žingsniai pro storą sieną (ar vartus), koplytelė ir varpai po vėtrų blaškomais medžiais... Ir burinis laivas virš pakilių bangų su stilizuota saule paskutiniame puslapyje. Geri piešiniai – ne vien pasigrožėjimui, bet ir teksto įsisąmoninimui.

Ir autorės, ir dailininkės kūryba – graži dovana knygų mylėtojams. Gerai padarė Liet. Bendruomenės Švietimo taryba, knyga išleisdama. Ji pravers jaunam (ir vyresniam) skaitytoju išeivijoje ir Lietuvoje.

Elena Tumienė, GINTARO ŠALIES BALADĖ. Iliustravo Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Išeido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo taryba. Čikaga, 1989 m., 32 psl. albuminio formato. Gaunama pas platintojus ir leidejus (5626 S. Claremont Ave., Chicago IL 60636, USA).

Atsiųsta paminėti

Vytautas-Aleksandras Jonynas, ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ. Puošnus veikalas apie dailininkės gyvenimą, veiklą ir kūrybą, iliustruotas jos kūrinių, parašytas lietuvių ir anglų kalbomis. Išeido ROMUVA c/o A. Tamošaitis, R.R. 2, Kingston, Ontario, Canada K7L 5H6. Spausdino 1000 Islands Publishers bendrovė, Gananoque, Canada 1989.

Vytautas Alantas, TAUTA ISTORIJOS VINGIAIS. Ideologiniai mąstymai, 1990 m. Išeido: Algis F. Alantas, Ginas A. Alantas. Prie išleidimo prisidėjo Amerikos lietuvių tautinė sąjunga.

AWAKENING LITHUANIA. A Study on the Rise of Modern Lithuanian Nationalism by prof. Jack J. Stukas, Ph.D. Second printing 1990. Library of Congress Card No. 66-28716. Printed by “Draugas” press. Kaina – \$8 JAV, persiuntimas – \$2 JAV. Užsakyti šiuo adresu: Dr. Jack J. Stukas, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ, 07060 USA.

TEVYNĖS SARGAS. Redaktorius – Algirdas J. Kasiliūnas. Administratorius – Pranas Razgaitis. 6755 Parkgate Oval, Seven Hills, OH 44131. Leidžia Popiežiaus Leono XIII literatūrinis fondas. Spaudžia Pranciškonų spaustuve, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

Kun. dr. JONAS KUBILIUS, SJ, ir AUŠROS VARTU PARAPIJA MONTREALYJE 1990. Redaktorius – Juozas Šiaučius. Viršelis ir pirmas puslapis – dail. Romo Bukausko. Leidinys išleistas ryšium su kun. dr. J. Kubiliaus, Aušros Vartų parapijos steigėjo, 50 metų kunigystės ir parapijos 40 metų veiklos sukaikimais. Gausiai iliustruotas sukaikimais ir parapijos gyvavimo nuotraukomis. Spausdino Procel Printing, Montreal, P.Q. 1990. Kaina – \$5.

Pianistas Justas Dvarionas Toronte

SLAVA ŽIEMELYTĖ

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos iniciatyva, iškviestas iš Lietuvos, Toronte koncertavo jaunas pianistas Justas Dvarionas birželio 8 d. Toronte muzikos konservatorijoje ir birželio 10 d. Prisikėlimo salėje.

Dvarionų šeimoje randame labai pasižymėjusių kompozitorių, pianistų, pedagogų, dirigentų. Su dideliu įdomumu išklaušiau Prisikėlimo salėje, berods, jauniausią Dvarionų šeimą, aukštųjų siekiantį, prigimtu talentu, pianistą Justą Dvarioną.

Programa pradėta su J. S. Bacho Antra angliška suita (partita) in A-minor (iš viso parašytos šešios partitos). Johann Sebastian Bachas – didysis kulminacinio Baroko laikotarpio kompozitorius. Jo muzika pasižymi vyraujančiu polifoniniu stiliumi, griežtu ritmu, turtinga harmonija, talentingu kontrapunktu, įpinu polifoninę tekstūrą, išradimu oktavos dyviklos vieno temperamento pustonių. Bachas – ir jo vieno stilius, nekeičiamas, neimprovizuojamas. Charakteringo bruožo – kiekvienos gaidos aiškumo, ryškumo, užtikrinto paprastumo – Justo Dvariono Anglijoje antroje partijoje kai kuriose vietose negirdėjau.

Toliau programoje lanksti Justo technika pabėrė scenoje tartum pavasario gėlyčių žiedelius – Joseph Haydn sonata No. 38 in F-major (populiariausia iš 1774 rinkinio), susidedanti iš trijų dalių: moderato, adagio ir presto (programoje neįrašyta).

Pianistas JUSTAS DVARIONAS

RAMA BANAITYTĖ-HENNINGS

Odė mirusiam tėvui

Tėve, kur tu esi?
Atsiliepk!
Mes negirdime tavęs...
Pasakyk, kaip tu galėjai palikti mus,
išeiti iš namų, be žodžio, nepravėręs durų,
neatidaręs lango?

Tu pranykai tyliai su naktim iš šios žemės
ir staugiai iš mūsų glėbio...
Pasakyk, kodėl tu taip greitai
pasidavai žiauriam rankai mirties?
Kodėl tu nekovojai?

Mes ieškom atsakymo šiandieną,
vienok – jo nėra...
Neapsakomas skausmas ir liūdesys
drasko krūtinę mums dieną ir naktį.
Ašaros rieda skruostais,
kur žaisdavo šypsena.
Mes ilgamės ir laukiame tavęs –
bet tu daugiau nesugrįši...

Tu buvai mūsų ramtis, ant kurio rėmėmės,
židinis, prie kurio šildėmės,
patarėjas, kurio klausėme.
Tu buvai šeimos magnetas, prie kurio glaudėmės, –
Tu buvai mūsų brangus Tėvas – mūsų širdis!

Nebojai tu gyvenimo audrų, nevengei kliūčių –
atsigaudavai darbų vėpėtuose.
Sielojais ateitimi Lietuvos.
Tėvynės gėriui visas jėgas aukojai.
Tu nežinojai kas yra poilsis,
nepripažinai nuovargio.
Nejučiom jėgas išnaudojai ir užmigai amžinai...

Tu likai šviesiausias meilės spindulys,
įstrigęs į mūsų širdis amžinai!

Po pertraukos girdėjome prancūzų impresionistinį kompozitorių Maurice Ravel “Pavane puor une infante defunte” (žinoma taip pat legendiniu pavadinimu “Dance for a dead princess”), ir “Menuet sur le nom d’Haydn”, Justo Dvariono atlikta su giliu sentimentu, išlaikyta nuotaika ir ritmu (Ravel impresionistiniame stiliuje atsispindi ispanų ritmas ir harmonija). Taip pat išlaikyta aukšto ir žemo registro koordinacija, suteikė šiems kūriniams atitinkamą atmosferą.

Sekė programoje trys K. M. Čiurlionio preliudijos. Ar yra kur nors lietuvis pianistas, kuris neskambintų Čiurlionio preliudijų? Kiekvienas savaip interpretuoja, ir aš iš tikrųjų nesu girdėjusi ką nors blogai skambinant tuos kūrinius. Jie tinka įjungti į rečitalių programas – malonus klausyti ir nėra per ilgi.

Paskutinei programos daliai Justas Dvarionas pasirinko savo senelio Balio Dvariono septynių pianinui parašytas kompozicijas. Balio Dvariono dainas ir arijas pati dainuoja. Jų harmonija, frazavimas ir t.t. yra arti mano širdies, užtat su ypatingu dėmesiu klausiausi niekad man negirdėtų kompozicijų. Tai Sonatina in G-sharp minor, Nendres, Pedos, Liūdesys, Humoreska, Lopsinė ir Šokis. Justo perdavimas iš tikrųjų imponuojantis – vaizdai, rodos, gyvi, skriejo mintimis, ir buvo gaila, kad rečitalis pasibaigė. Publiką gausiais plojimais išprašė Justą paskambinti dar pora trumpesnių tu paties kompozitorių kūrinių.

Noriu pastebėti, kad pasirinktos programos ilgumas idealus – su pertrauka pusantros valandos.

Sveikinu Pasaulio lietuvių jaunimą už puikiai surengtus koncertus Kanadoje ir Amerikoje. Reikia tikėti, kad ateityje panašius koncertų girdėsime daugiau.

Linkiu Justui Dvarionui, studijuojančiam Maskvos valstybinėje muzikos konservatorijoje, geriausios sėkmės ir netrukus vėl koncertuoti šia me žemyne.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Aktoriaus Juozo Palubinsko amžias aštuoniadešimtmetį Balmorės lietuvių paminėjo kovo 18 d. Šia proga Balys Brazauskas išleido kasetinę jo ideklamuotą eilėraščių garsajuostę “Lietuvių poetų kūryba Lietuvai”. Jos kaina su persiuntimu – aštuoni JAV doleriai ir penkiasdešimt centų. Pelnas skiriamas Tautos fondui. Kasetinę garsajuostę gaunama pas leidėją Balį Brazauską, 1256 Locust Ave., Baltimore, MD 21227, USA. Tel. (301) 242-8187. Garsajuostę “Lietuvių poetų kūryba Lietuvai” klausytojų laukia: Maiorionio “Nuo Birutės kalno”, Vinco Krėvės “Daina apie arą”, Bernardo Brazdžionio “Ištremito Sibiran (mirusio) liudijimas”, Antano Skėmos “Kancijų šalis”, Jono Aisčio “Šilainė”, Stasio Santvaro “Širdies lopsinė”, Petro Vaičiūno “Jūreivių daina”, Antano Gustaičio “Avinėlio sapnas”, Henriko Radausko “Strėlė danguje”, Alfonso Nykos-Niliūno “Išduotas medis”, Kazio Bradūno “Vilniaus varpai”, Justino Marcinkevičiaus “Lopsinė motinai tėvynei”, ištrauka iš Kazio Inčiūros “Savonorio duktės”, Balio Sruogos “Giesmė apie Gediminą” ir daug kitų šių autorių kūrinių.

M. K. Čiurlionio ansamblis, išteigtas Vilniuje 1940 m. sausio 15 d. Alfonso Mikulskio (1909-1983), veiklos penkiasdešimtmetį Klivlande atšventė gegužės 5-6 d. Pakviestas “Margučio” vadovo Petro Petručio, M. K. Čiurlionio ansamblio gegužės 19 d. šventę perkėlė Čikagon. Čia jo sukaiktuvinis koncertas buvo surengtas Jaunimo centro didžiojoje salėje. Pakartota ta pati penkiasdešimtmečiui skirta programa, kurią paruošė 1989 m. lapkričio 4 d. Klivlandan atvykęs Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų docentas Gediminas Purlys. Prie jo pastangų tenka prijungti chormeisterę Danutę Liaubienę ir kanklių orkestrą vadovę Oną Mikulskienę, į koncertus įsijungusią sol. Ireną Grigaliūnaitę. Koncerte Čikagoje buvo atlikta dešimt originalių dainų, kurias poetų žodžiais sukūrė kompozitoriai Algimantas Bražinskas, Viktoras Budrevičius, Vytautas Paltanavičius, Algimantas Raudonikis, Galina Savina, Stepas Sodeika ir pats vadovas Gediminas Purlys. Dvylika koncerte skambėjusių liaudies dainų buvo harmonizavę kompozitoriai Lioginas Abariūs, Darius Lapinskas, Alfonsas Mikulskis ir Juozas Naujalis. Joms buvo panaudota kanklių bei kitų liaudies instrumentų palyda. Gegužės 20 d. Švė. Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje skambėjo M. K. Čiurlionio ansamblio atliktų Alfonso Mikulskio “Mišių už kenčiančią Lietuvą” keturių dalių – “Viešpatie, pasigailėk”, “Pagarbinimas”, “Šventas, šventas” ir “Dievo Avinėli”.

Šešioliktojų Australijos lietuvių dienų rengėjų komitetas 1989 m. gegužės mėnesį paskelbė jom skirtų trijų kategorijų chorinių dainų konkursą. Pirmos kategorijon buvo įjungta 15-30 minučių ilgio kanta ar i į ją panašus kūrinys, antron kategorijon – daina, neilgesnė kaip keturios minutės, trečion kategorijon – jaunesnios kartos kompozitoriaus ar kompozitorės iki trisdešimt penkerių metų amžiaus sukurta daina. Konkursui, pasibaigusiam 1989 m. spalio mėnesi, buvo gauta 140 kūrinių iš Lietuvos, JAV, Kanados ir Australijos. Pirmosios kategorijos pirmą \$1.500 premiją laimėjo vilniečio Vytauto Mikalausko “Lopsinė giminei ir motinai”, antrą \$750 premiją – vilniečio Leono Povilačio “Lietuva, žaliasai medį”, trečią \$500 premiją – vilniečio Jurgio Gaizausko “Mano Lietuva”, garbės pažymėjimą – Los Angeles mieste gyvenančio Aloyzo Jurgučio “Malda”. Antrojo kategorijon pirmą \$500 premiją įvertinta kauniečio Algirdo Klovos “Tėvynė”, antrą \$250 premiją – vilniečio Vygando Telksnio “Kur daina – ten Lietuva”, garbės pažymėjimu – vilniečio L. V. Lapo “Mūsų Lietuvos dangau”. Trečiojo kategorijon vertintojų komisija nerado premijotinių dainų. Premijos paskirto australiškais doleriais. Šešioliktosios Australijos lietuvių dienos įvyks Melbourne 1990 m. gruodžio pabaigoje. Jų atidaryme bus atlikta Vytauto Mikalausko kanta “Lopsinė giminei ir motinai”, o atidarymo Mišioms repetuojama Aloyzo Jurgučio “Malda”. Dainų šventės programon yra įjungta Algirdo Klovos daina “Tėvynė”.

Vilniaus konservatorijoje įvyko steigiamoji Lietuvos atliekų draugijos konferencija. Ši profesinių muzikų draugija gins atliekų teises, skatins koncertinti Lietuvos gyvenimą, remis jaunuosius talentus, plės ryšius su tarptautinėmis muzikų organizacijomis.

Vilniaus zonos tautodailininkų sąjunga vilniečius pakvietė į savo narių darbų parodą. Beveik trys šimtai tautodailininkų Parodo rūmuose sutelkė apie tūkstantį įvairaus žanro rodinio – įvairiaspalvių juostų, tautinių drabužių, keramikos, gintaro papuošalų medžio drožinių, iš vytelių nupintų dirbinių, tarp kurių buvo ir Rimvydo Vasyliaus pintų baldų rinkinys.

Devintasis Lietuvos moksleivių televizijos konkursas “Dainų dainelė-90” buvo baigtas laimėtojų koncertais gegužės 26-27 d.d. Vilniaus sporto rūmuose. Juos atrinko vertintojų komisija, vadovaujama Lietuvos chorų sąjungos pirm. A. Girdžiausko, saldainių rinkiniais apdovanojo Kauno konditerijos fabrikas, dviračiai, žaislais, atminimo medaliais – kiti konkurso rėmėjai. Abiejuose baiginiuose koncertuose skambėjo autentiskos lietuvių liaudies dainos, lietuvių kompozitorių ir užsienio klasikų kūrinių, kelios džiazo kompozicijos. Išpūdingas buvo iš Nidos atvykusių Tomo Norvaišos ir Narūno Lendraičio duetas, su savo gamybos kanklių ir akmenėlių palyda atliekė L. Rėzos užrašytą lietuvių liaudies dainą “Eisva mudu abudu”. Koncertai baigti visų 300 dalyvių sugiedota G. Abariaus ir G. Zdebskio giesme “Dieve, laimink Lietuvą”. Programai vadovavo Vytautas Kernagis ir Ilona Balseytė.

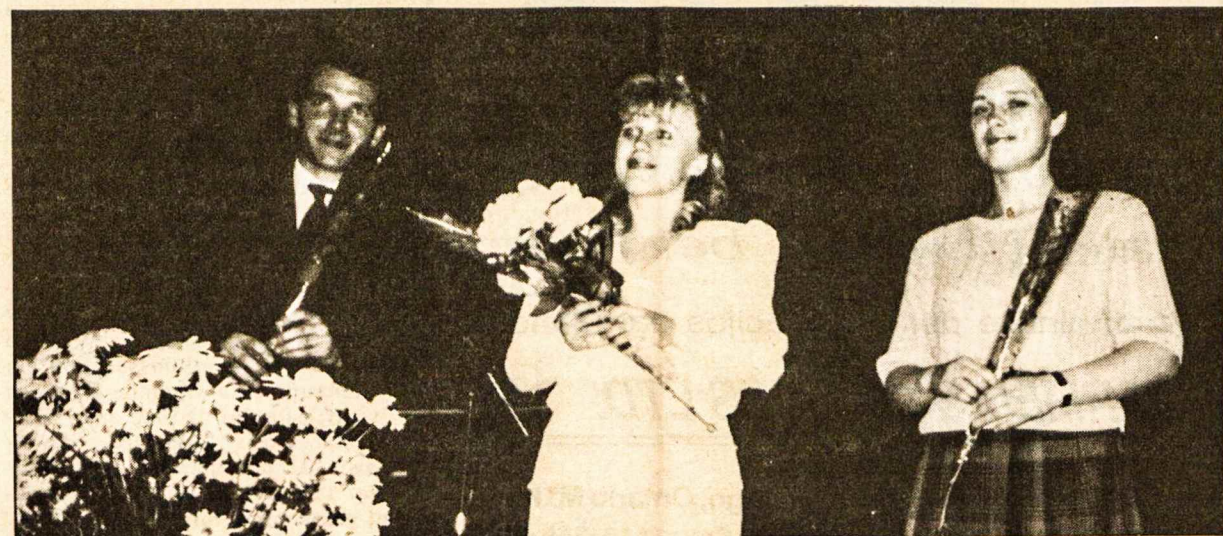
Petro Vaičiūno (1890-1959), poeto, dramaturgo, klasikinių dramų kūrinių vertėjo, šimto metų gimimo sukaikis šiemet bus plačiai paminėta Lietuvoje. Birželio 7-tąją, mirties dieną, jo kapavietę Vilniaus Rasų kapinėse aplankė grupė rašytojų ir teatrologų iš Lietuvos dramos teatro veteranė Teofilija Vaičiūnienė, vėlonies našlė. Šimtuoj gimimo metinių minėjimo iškilmės buvo aparatos rengėjų komiteto posėdyje. Gimtuosiuose Piliakalniuose, Jonavos rajone, tvarkoma sodyba, atnaujinama P. Vaičiūno atminimui skirta paroda. Skulptoriai Vladas Vildžiūnas kuria jo biustą, Petro Vaičiūno vardu bus pavadinta gatvė Jonavoje ir Panoterių vidurinė mokykla. Sukaktuviniš gimimo vakaras liepos 14 d. bus surengtas Jonavos kultūros namuose, tradicinės iškilmės įvyks Piliakalniuose. Vilniaus dramos teatre šimtas P. Vaičiūno gimtadienis bus paminėtas rugsėjo 3 d. Šiaulių dramos teatro atvežtu jo komedijos “Prisikėlimas” spektakliu, sukaikiai skirta paroda teatro priesalyje. Rengėjų komitetas siūlo Lietuvos dramos teatrų repertuarus papildyti P. Vaičiūno sceniniais veikalais. “Vagos” leidykla išleis lig šiol neskelbtų jo kūrinių knygą “Laisvės keliais”.

Vilniaus dramos teatro repertuarą praturtino rež. Jono Vaitkaus paruošta ir pastatyta Adomo Mickevičiaus “Vėlinių” inscenizacija. Scenovaizdžius sukūrė dail. Jonas Arkuskas, pagrindinis rež. J. Vaitkaus bendražygis. Spaudoje pasigirdo balsų, kad A. Mickevičiaus fragmentiško kūrinių inscenizaciją sunku suprasti ir žiūrovams, ir turbūt aktoriais. Kitokios nuomonės yra Rasa Andrašūnaitė, pasakojanti “Tiesos” skaitytojams: “Man pasirodė, kad sverbiausia spektaklyje – kančios motyvas. Kančios būtinybė – pagrindinė prielaida tapti žmogumi. Kas žemėje išvengė kančios arba dar blogiau – kankino kitus, to laukia dar didesnės kančios aname pasaulyje, kuris lygiai taip realus, kaip ir žemiškasis. Jo siekla nerams ramybės ir atilsio, bus gaminama ir kapijama piktų paukščių sparnais. Pirmoje spektaklio dalyje – individo kančia, antroje – tėvynės. Apstulbina ir netgi šiek tiek prislegia meninės kalbos sudėtingumas. Tokia gausybė simbolių, poetinių metaforų, sceninių efektų užgrūva ant vargšo žiūrovo galvos, kad visai neuostuoba, jog nemaža dalis jų neatlaiko – pabėga po pirmojo veiksmo...” R. Andrašūnaitė šiltai sutinka ir iš Kauno dramos teatro pasikviesto Valentino Malskio bei vietinių aktorių Laimono Noreikos ir Sigitos Kubiliaus pastangas.

V. Kst.

Rūpintojėlis, kurį išdrožė menininkas iš Lietuvos, prie Gintaro Karoso namo St. Petersburg, Floridoje. Nuotr. K. Genienės

Jaunieji Lietuvos menininkai, atlikę koncertą birželio 12 d. Toronto lietuvių namuose. Iš kairės: sol. Egidijus Malinauskas, sol. Aušra Malinauskienė ir akompaniatorė Vita Paulauskaitė-Sniečkovienė. Nuotr. V. Kulnio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 10 %	Asmenines paskolas
180-185 d. term. ind. 10 1/4 %	nuo 13 1/2 %
1 metų term. indėlius 10 1/2 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 10 1/4 %	nuo 13 1/2 %
3 metų term. indėlius 10 1/4 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 12 1/2 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 12 %	1 metų 14 %
3 metų GIC-met. palūk. 12 %	2 metų 14 %
1 metų GIC-met. palūk. 11 1/2 %	3 metų 14 %
RRSP, RRF ir OHOSP 9 1/2 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRF-1 m. term. ind. 12 1/2 %	1, 2 ir 3 metų 12 1/4 %
RRSP ir RRF-2 m. term. ind. 12 %	Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000
RRSP ir RRF-3 m. term. ind. 12 %	ir narių gyvybę iki \$2,000 už
Taupomąją sąskaitą 8 1/2 %	santapus laikomas šerų, čekių ir
Kasd. pal. taupymo sąsk. 10 %	taupymo sąskaitose.
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 5 1/4 %	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai opsiuotai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo. **ANTANAS GENYS**

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8 **232-9000**
res: 231-2839

Etobicoke-Cloverdale Mall rajone

Puošniame kampiniame sklype 3 miegamųjų namas su atvira kedro medžio saulės veranda poilsui. Prašoma kaina – \$259,000 su 2% nuolaida nuo mortgiciaus.

Iškilus namas su maudymosi baseinu, nauja virtuve. Reikia pamatyti. Prašoma kaina – \$265,000. 12% mortgiciaus garantija.

Didžiulis vienaaukštis (bungalov) namas su milžinišku poilsio (recreation) kambariu. Netoli visi patogumai. Prašoma kaina – \$269,000. Gal būt sudarytas mortgicius iš 10%.

Žavinga vieta, ilgas sklypas su šiltnamiu, šeimos kambaryje – židyns. Prašoma kaina – \$279,000. Garantuojamas 12% mortgicius.

Norintieji apžiūrėti ar gauti daugiau informacijų skambinkite **Antanui Geniui tel. 232-9000**

RE/MAX Profesionals Inc., Realtor

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juožas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja **SIGITAS KRAŠAUSKAS**,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Sportas Europoje

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas V. Vokietijoje

Pasaulio ledo ritulio pirmenybės jau tolimoje praeityje, tačiau vokiečių spauda dar ir dabar jas komentuoja, kadangi pirmenybių numlytoja Kanada suklupo prie pat meisterio slenkščio. Po septynių rungtynių be pralaimėjimo eję klevo lapo atstovai staiga keturių geriausių valstybių varžybose paslydo prieš Čekoslovakijos rinktinę, pralaimėdami ir likusias rungtynes su švedais ir Sov. Sąjungos atstovais (skaudu buvo žiūrėti), kurių vartus gynė latvis Irbė. Pradžioje vokiečiai komentatoriai abejojo vartininko tautybę, neišdrįsdami Rygos "Dinamo" žaidėjų vadinti "Sovjetrusse". Tik po kelių dienų spauda, radijas ir televizija "surado" jo tautybę, vadindama Irbę "Lette aus Riga" – Rygos latviu. Jis ir buvo išrinktas geriausiu pirmenybių vartininku.

Čekoslovakijos rinktinėje žaidė Leonas Gudas. Reikia spėti, kad tai sūnus lietuvių pabėgėlių, apsisotusių karo metu Čekoslovakijoje, ten gimęs ir užaugęs, pasiekęs rinktinės laiptelius. Baudos suolelyje televizijos ekrane pasirodavo ir "L. Gudas" užrašas.

Vakary Vokietijos rinktinė tik "per plauką" išliko "A" grupėje, paskutinės rungtynės įveikdama Norvegiją 4:0. Tiesa, skandinavams nereikės palikti aukščiausios lygos, kadangi 1991 m. "A" klasę sudarys jau 10 valstybių.

Vakary Vokietija tikisi geresnio pasirodymo 1991 m., nes jos aukščiausia lyga papildys dvi Rytų Vokietijos komandas. Be to, girdimi balsai prieš užsieniečių dalyvavimą komandose, vietoje jų, atkreipiant dėmesį į jaunimą. Mat kiekvienam Vokietijos klube turi teisę žaisti du užsieniečiai, daugiausia kanadiečiai, čekai, lenkai. Spauda nurodo, kad jų vietas turi užimti jauni vokiečiai, kuriems nereikia mokėti tūkstantinių sumų ir tuo patiu auginti gražų prieauklį rinkinei. Tačiau klubai varžosi dėl laurų vainiko, pasirašydami su užsieniečiais sutartis ir mokėdami labai gerą atlyginimą žaidėjams, neturintiems jokių perspektyvų gimtuosiuose kraštuose. Nenuostabu, kad žaidžiant dvieji vokiečiai klubams, žiūrovų tarpe matomos Kanados vėliavos. Tai civiliai arba klevo lapo kariai, kadangi Kanados piliečių Vakary Vokietijoje priskaitoma per 20 tūkst. (vien tik karių su šeimom yra 10 tūkst.).

Futbolas užvaldė Europą. Pirmenybės Jugoslavijoje baigėsi kruvinais tautybių susiremimais (kroatų ir serbų) ar chuliganų ir narkomanų peštynėm (D. Britanija), nukreipiant viso pasaulio futbolo aistrulių akis Italijon, kur jau įvyko pasaulio futbolo pirmenybės. Vakary Vokietijos televizija visas rungtynes

Arminas Narbekovas, Vilniaus "Žalgirio" futbolininkas. Jis atstovavo Seulo olimpiadoje Sov. Sąjungos rinkinei, kuri puošė aukso medalius

Nuotr. V. Malinausko

nes perdavė iš Italijos miestų, skirdama 180 valandų. Juk tai germanų sportas.

Vakary Vokietijos futbolo meistrerio vardą laimėjo Miuncheno "Bayern" vienuoliktė, antroje vietoje palikdama Kioln. Aukščiausia lyga turėjo palikti Saaro krašto atstovus – Hamburgo klubas ir mano artimiausio miesto Mannheimo "Valdhofas". Jų vietas užims Berlynas ir Bochumo priemiestis "Vatenseido" komanda. Dėl trečios vietos kovoja Stuttgarto "Kikers" ir Saarbrücken klubai. Vienai šių komandų teks susitikti su Bochumo klubu, užėmusiu aukščiausioje lygoje 16-tą vietą. Pralaimėjus pvz. Bochumui, jo vietą užims Stuttgartas ar Saarbrücken, jam laimėjus – jis ir toliau liks aukštoje lygoje.

Daug vietos užimtų aprašyti paskirtų Vakary Vokietijos kraštų lygos pirmenybės. Pažymėsi tik, kad antroje lygoje randamos iš stovyklinio gyvenimo lietuviams pažįstamos šios vienuoliktės: Freiburgo, Kasselio, Bairoto, Darmstadt.

Bavarijos lygos pirmenybės laimėjo Sveinfurtas, lemiuose rungtynėse prie 30 tūkst. žiūrovų sužaidęs Miunchenė lygionis su vietos "1860 Miunchen" komanda. Trečią vietą užėmė FC Augsburgas. Iš pajastamų lietuviams miestų, Ingolstadt buvo šeštas, Miuncheno turkai užėmė septintą vietą (turkų komandoje žaidžia lietuviška pavardė Butgeraitis), devintas liko Memingenas. Augsburgu lietuviams gerai pažįstama "Svaben" komanda, užėmusi 14-tą vietą, turėjo palikti Bavarijos lygą. Su "Svaben" klubu žymyn nukeliavo Stanbergas ir Hofas.

40-tosios ŠALFASS žaidynės (tęsinys)

Raketbolas. Pirmą vietą laimėjo L. Klimaitis iš Čikagos ir antrąją V. Sajauskas iš Bostono "Grandies".

Stalo tenisas. Pirmoji vieta teko Č. Kililiui iš Lexingtono ir antrąją – Antanui Kalantai iš Kauno.

Plaukimas. Laimėtojai tapo: 500 jardų laisvu stiliumi A. Ivanauskas iš Bostono ir moterų klasėje D. Babkauskaitė iš Kauno; 100 jardų krūtine – K. Kazokas iš Niujorko ir D. Babkauskaitė iš Kauno; 100 jardų nugara – K. Kazokas iš Niujorko ir D. Babkauskaitė iš Kauno; 100 jardų peteliške – B. Murphy iš Bostono; 200 jardų laisvu stiliumi – B. Murphy iš Bostono ir D. Babkauskaitė iš Kauno.

Lauko tenisas. Dalyvių 30. Vyrų klasėje pirmoje grupėje į pusfinalius pateko S. Solys iš Toledo ir S. Labanauskas iš Kauno. Kitoje grupėje J. Čikotas iš Vašingtono ir J. Kasper iš Bostono. J. Čikotas nesulaukė laimėjimo prieš Labanauską iš Kauno 6:3, 6:4, o J. Kasper nugalėjo daugkartinį mūsų čempioną S. Solį 6:3, 6:3. Baigėme J. Čikotas laimi prieš Kasper 6:2, 6:4.

Moterų grupėje B. Adomavičienė iš Kauno, daugkartinė Lietuvos čempionė, neradus sau lygių, laimėjo pirmą vietą. Antrąją liko V. Vodopolaitė iš Vašingtono.

Senjorų vyrų laimėtojas – V. Grybauskas iš Čikagos, o moterų – V. Vebeliūnienė iš Niujorko.

Jaunių laimėtojas D. Bork iš Niujorko, o vyrų B klasėje A. Sepavičius iš Kauno.

Vyrų dvejetė laimėjo J. Čikotas ir S. Solys prieš Labanauską ir Barauską 6:4, 6:3, o mišriame – Lietuvos atstovai Labanauskas ir Adomavičienė prieš Čikotą ir Vebeliūnienę 6:0, 6:2. Pagaliau trečią kartą pirmą vietą Adomavičienė iš Kauno laimi moterų dvejetė su V. Vebeliūnienė prieš R. Lukavičiūtę ir Gvildytę 8:2.

"Baltic way in Canada". 25 kilometrų eitynėse paremti Lietuvos vaikų ligoninės dalyvavo ir sportininkai: Prisiškėlimo parapijos klebonas Augustinas Simanavičius, OFM, iš rėmėjų surinkęs \$4715.00, Juozas Balsys – \$1310.00, A. Bražys – \$875.00, Balys Savickas, Algis Nausėdas, Vytautas Bireta, Judita Melnykaitė, Dalia Vaskevičiūtė, L. Baziliauskas, G. Nešukaitė, surinkę po mažiau.

LADA

Mes siunčiame

"LADA" automobilius ir jų dalis į Lietuvą bei Rusiją

Skambinkite dėl informacijos dar šiandien

CARMEN & FRANK'S LTD.

2584 Eglinton Ave. E., Scarborough, Ontario M1K 2R5
Tel.: (416)261-7219, 261-6581 • Fax: (416)265-0979

RIMAS MIEČIUS,
"Vėjo" steigėjas ir vadovas

Rimas Miečius apie "Vėją"

Šiuo metu vykstančių Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės "Vėjas" žaidynių (liepos 2-7) praga teko pasikalbėti su "Vėjo" steigėju ir organizatoriumi Rimu Miečium apie komandą ir jos veikimo planus. Kaip anksčiau skelbta, šiame draugiškame turnyre dalyvaus: "Vėjas", Kanados rinktinė ir North Carolina Charlotte universiteto rinktinė. "Vėjas" žaidžia po dvi rungtynes prieš svečių komandas, o šeštadienį, liepos 7, 9 v.v. Toronto lietuvių namuose rengiamas šokių vakaras, į kurį kviečiami sportininkai ir visuomenė geriausiai dalyvauti bei susipažinti su "Vėjo" krepšininkais. Jie labai gerai pasirodė 1989 m. Lietuvoje.

Rimas Miečius tvirtai laikosi principo, kurio pagrindu pradėjo "Vėjo" veiklą. Geriausių Š. Amerikos lietuvių krepšininčių komandą jis organizavo tam, kad ji gyvuotų ilgą laiką ir kad priaugantieji jaunieji lietuviai norėtų joje žaisti, atstovaudami išeišiams. Išvyka Lietuvon buvo pirmasis bandymas, nors komanda pilnai dar nebuvo paruošta. Šio draugiško turnyro metu ("Vėjas", Kanados rinktinė ir N. Carolina u-tas) norima prisistatyti ir būti pripažintais jau Kanados krepšinio sluoksniu. O tam yra pagrindo. "Vėjo" eilėse matome nemažai naujų gerų žaidėjų: C. Aleksinas, 7 metų centras iš Waterbury, Conn., buvęs NBA profesionalas, pastaruoju metu žaidžiantis Europoje I diviziono lygoje, kurio vidurkis yra 30 tšk. per rungtynes, jaunas Antanas Racka, pasižymėjęs tritaškių tikslumu, D. Kenedis, A. Gražulis, visi iš Detroito "Kovo", Artūras Karnišovas, 6'-8", 19-kameis, buvęs Vilniaus "Statybos" pažiba ir kt. Pasak Rimo Miečiaus, kai ateis tarptautinis pripažinimas "Vėjui", lengviau bus sprendžiami ir finansiniai reikalai. Atsirastumejų iš didžiųjų firmų ir nereikės taip dažnai belstis vien į savo tautiečių geras širdis.

Plačiau apie šį turnyrą, "Vėjo" žaidėjus ir kitus reikalus bus rašoma netolimoje ateityje.

Ateitininkų žinios

ATEITININKŲ ŠVENTĖ. Toronto Stasio Šalkauskio kuopos jaunučiai ateitininkai užbaigė veiklos metus birželio 16, šeštadienį, lietuvių seselių vienuolių patalpose. Jaunučiai su tėveliais ir globėjomis susirinko 10 v.r., ir kun. Jonas Staskus pradėjo šventę malda. Jaunesniųjų grupės globėja Ramūnė Jonaitienė trumpai apibūdino praėjusių metų veiklą. Jaunučiai šia proga baigė plakata, pavadintą "Kas mums svarbu", prikabinami kiekvienas po ženkla, išreiškiantį kas ateitininkams yra svarbu, pvz. Bažnyčia, mokykla, vėliava ir t.t.

Vyresniųjų grupės globėja Gabija Petrauskienė taip pat padarė metų veiklos apžvalgą, paminėdama susirinkimuose nagrinėtas temas. Abi globėjos padėkojo padėjėjoms – Nijolei Tamulaitienei ir Birutei Barauskienėi, kurios talkina su darbeliais, o Jūrai Bušinskienei už rūpinimąsi užkandžiais per susirinkimus.

Jaunesniųjų grupės aštuoniems nariams buvo įteiktos jaunučių emblemos, o septyni vyresnieji davė priesaiką ir jiems buvo įteikti ženklukai. Juos sveikino Toronto ateitininkų veiklos koordinatorė dr. Ona Gustaitienė, studentų ateitininkų pirm. Linas Daukša ir seselė Palmyra.

Po oficialios dalies susirinkusieji turėjo progos pabendrauti ir pasivaikinti mamųčių sūnėtais užkandžiais ir pasigėrėti vaikų parodėle, kūrusių lietuviškus pašto ženklus. Globėjos dėkoja visiems už pagalbą, o Prisiškėlimo parapijai ir seselėms už leidimą pasinaudoti patalpomis, Kanados lietuvių fondui už \$400 auką veiklai paremti ir "Time Press" bendrovei už pažymėjimų spausdinimą. Tikimės, kad ateinantį rudėnį galėsime ir toliau veikti su viltimi bei entuziazmu "Visa atnaujinti Kristuje". RSJ

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term.indėlius
10 1/4 % už 6 mėn.term.indėlius
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius
10 1/4 % už 2 m. term. indėlius
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius
11 1/2 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
12 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.
12 % už 2 m. GIC invest. pažym.
12 % už 3 m. GIC invest. pažym.
9 1/2 % už RRSP ir RRF ind. (variable rate)
12 1/2 % už RRSP ir RRF 1 m. term. ind.
12 % už RRSP ir RRF 2 m. term. ind.
12 % už RRSP ir RRF 3 m. term. ind.
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 1/2 % už taupymo sąskaitą
10 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo...13 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 14 %
2 metų 14 %
3 metų 14 % (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų... 12 1/4 % (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgiciai.

AKTYVAI virš 77 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santapu dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai **535-2331 arba 537-2869**

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonai (Toronto linijos):

416-773-6480, 416-773-3779
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897 **232-2322**

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SHERLOCK HOMES
REAL ESTATE INC.
REALTOR

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prizadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ferendumą. Kai A. Medalinskas priminė, kad 1940 m. nebuvo jokio referendumo, klausimą sprendė tankiai, sovietų ambasadorius tai paneigė.

Taip informuoja sovietinė agentūra

Novosti spaudos agentūra paskelbė, ką galvoja arkiv. Julijonas Steponavičius apie dabartinę religinę būklę Lietuvoje. Tarp kitų dalykų arkivyskupas pažymi, kad anksčiau žmonės bijojo eiti į šventoves ir mokyti religijos savo vaikų. Dabar žmonės elgiasi pagal savo sąžinę. Lietuviai ir lenkai lanko šventoves, krikštija savo vaikus ir tuokiasi katalikiškomis apeigomis. Žmonių skaičius, lankančių šventoves, yra drastiškai padidėjęs. Lietuvoje esą 2 mil. katalikų. Daug žmonių, tarp jų mokslininkai, gydytojai bei rašytojai grįžta į tikėjimą. Arkivyskupas norėtų, kad visokių pažiūrų žmonės būtų vieni kitiems tolerantiški. Tik meilė ir tolerancija gali pergalėti socialinę sistemą įsigalėjusį priešišumą.

Pataikavimo politika

"Newsweek" žurnalas gegužės 7 d. laidoje išspausdino straipsnį, kritikuojantį prezidentą Bushą Lietuvos atžvilgiu. Lietuva esanti parduodama, kad būtų išlaikytas Gorbachio saugumas. Sąjungoj. Lietuva yra vadas tautų, norinčių išsivaduoti iš sovietinio jungo. Ryšium su Stalino ir Hitlerio sandėriu Lietuvos moralinė pozicija esanti ypą stipri. Busho administracija, veikianti silpnai, veikiama amerikiečių, siūnčia sovietinei imperijai ženklus, kad Lietuva tenisiti ki JAV paramos. O kas būtų galima daryti? Pripažinti Lietuvos vyriausybę, paskirti ambasadorių, išpėti Gorbachio, kad nebus teikiama. Sąjungai prekybinės lengvatos, jei Lietuvoje bus naudojama prievartinė jėga. Jei jis negali taip veikti, tai mažiausiai turėtų nekaltėti apie baime kenkti Gorbachioviui.

Pats Lietuvos prezidentas V. Landsbergis, nusivylęs Amerikos politika, ištarė ir žodį "Miunchenas", kuris reiškia pataikavimą ir mažų Rytų Europos tautų paaukojimą didžiųjų valstybių politiniam patogumui. Esą Lietuvos klausimas aiškiai matyti Busho vargina. Jo politika Lietuvos atžvilgiu yra aiškus pataikavimo įrodymas.

Baltijos ansamblėja

Jūrmaloje, Latvijoje, birželio 16 d. įvyko Baltijos ansamblėja, kuri nustatė baltiečių pagrindines veikimo kryptis. Yra būtina palaikyti tiesioginius ryšius ir spręsti iškilusias problemas per baltiečių tautinių judėjimų skyrius bei grupes. Tautinių judėjimų strateginės veiklos koordinacija ir toliau vykdys Baltijos taryba, kurią sudaro Estijos, Latvijos liaudies frontų ir Lietuvos sąjūdžio pirmininkai bei valdybų atstovai.

Ansamblėjoje buvo pažymėta, kad Sov. Sąjunga, pradėjusi Lietuvos ekonominę blokadą, sąmoningai trukdo ir tarp tautinius kontaktus, neduodama kultūrininkams vizų. Tokia sovietų veikla griežtai smerkia Baltijos ansamblėja, primindama, jog tai yra grubus pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas. Ansamblėja išpareigojo apie tai informuoti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos dalyvius. Ji taip pat šiuo atžvilgiu smerkia Sov. Sąjungos politiką ir kviečia Vakarų vyriausybes, kad jos darytų spaudimą sovietams, jog blokada būtų nuimta.

Ansamblėja kreipiasi į Rusijos aukščiausiąją tarybą, nurodant, kad su Estija, Lat-

vija ir Lietuva 1920 m. buvo pasirašyta sutartis, kuria Rusija visiems laikams atsisakė pretenzijų į Baltijos kraštų teritorijas. Toje sutartyje dar buvo pabrėžta, kad iš ankstesnės priklausomybės Rusijos imperijai nekyla jokių įsipareigojimų Sov. Rusijai. Tačiau Baltijos valstybės buvo okupuotos Sov. Sąjungos. Baltijos kraštai, paskelbę nepriklausomybės atstatymą, tiki, jog su jų kaimynų bus palaikomi lygiateisiai kaimyniniai ryšiai, grindžiami 1920 m. sutarties pagrindais. J. A.

Nauja politinė frakcija

Lietuvos aukščiausiosios tarybos narių – sąjūdininkų tarpe yra įvairių įsitikinimų ir politinių siekių žmonės. Vieni yra radikalų politinių priemonių šalininkai, kiti – nuosaikūs. Trijų mėnesių darbas taryboje išryškino dvi pagrindines grupes: radikalus ir nuosaikiuosius. Nuosaikiųjų grupę sudaro šie tarybos nariai: Romas Gudaitis, Albinas Januška, Vilijus Baldišis, Petras Vaitiekūnas, Albertas Šimėnas, Rimvydas Valatka, Jonas Papirštis, Eug. Petrovas, Audrius Rudys, Jonas Šimėnas, Jonas Tamulis, Egidijus Bičkauskas, Virgilijus Katkauskas, Nijolė Ozelytė, Stasys Kropas, Aloyzas Sakalas, R. J. Jurgelis, K. Antanavičius, Ilgūnas, V. Andriukaitis. (LIC)

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVA ŠIANDIEN

Ačiū, kad sergate už mūsų visų mylimą motiną Lietuvą! Ji gyva – mūsų rūpestiu ir Jūsų maldomis keliai iš vergijos, baigia nusi-mesti nelaisvės pančius. Dėl mūsų nebijokite – mes nepalūšime, nesušalsime – Lietuva ne Sibiras – ir nemirsime badu. Lietuvoje dar niekas nemirė iš alkio ir troškulo. Ramiai dirbame ir turime ką pavalgyti.

Šiandien visas pasaulis kalba apie Lietuvą, nes ji – mūsų Tėvynė. To verta – ji daug iškentėjo, ir jau išmūšė jos laisvės valanda. Negi laisvės vertos tik Afrikos tautelės? O mes – seniausia Europos tauta – pačiame senojo žemyno viduryje? Taip. Ir mes – pagaliau!

Šiandien Lietuva – ašara ne tik Dievo aky! Lietuva – ašara kiekvieno doro žmogaus aky!

Antanina, Kaunas

VISKAS LIETUVAI

Dabar visos mūsų mintys ir ištekliai skiriami Lietuvai. Svarbiausia, kad nepadėjame ir nepadėsime, tiek Lenkijoje, tiek Lietuvoje, kai tuo tarpu bado –

tikro bado – šmėkla žiūri Gorbachio imperijai į akis.

Buvau pakviestas Lietuvos bičiulių klubo Poznanėje su paskaita ir pasikalbėjimui su auditorija. Poznanės inteligentija ir višumenė, kiek supratau, yra nuosirdžiai palanki Lietuvos laisvėjimui. Poznanės klubo pirmininko pasakojimu, kuris prieš kelias dienas buvo dalyvavęs Varšuvos Lietuvos bičiulių klubo susirinkime, ten padėtis visai kitokia. Tiesiog antilietuviškumo lizdas. Daugiausia senesnės kartos endekcija, pilsudskininkai, akocai. Jie savinasi sau vadovaujama vaidmenį aiškinti ir tvarkyti lenkų-lietuvių santykius. Prieš užkietėjusius "nuo jūros iki jūros" ideologijos senius nusistatęs jaunimas, ir dauguma žmonių dabar veikia amžiaus. Tai vienas faktas.

Atkreipiau dėmesį į M. Jackievič straipsnį "Kurier Wilenski" kovo 23 d. numerįje, pavadintą "Litva na virazu" (Spójzenie z Polską). Pažįstu straipsnio autorių. Jis kilimo iš Vilnijos, atsida- vęs lietuvių literatūros vertimas į lenkų kalbą, kreipdavosi į mane dėl patarimų jo vertimams, koresponduojame. Jis savo straipsnyje, bent iki pusės straipsnio, reiškia labai šviesių ir taiklių minčių. Man kilo mintis atsiliepti mui pavadinimu "Czyżby odrozdzenie braterstwa?" (Argi brolystės atgimimas?). Bet toliau straipsnyje jau nuklydimai. Gal nesąmoningai, tiesiog organiškai, kaip pas lenkus, išlenda yla iš maišo. Taip dar kartą pasitvirtina tai, ką rašiau korespondencijoje "Ar palankūs pasisakymai yra teisinga ir gera žinia?".

Daug darbo ir emocijų. Lietuva drebina ne tik didžiausio žmonių istorijoje blogio imperija, bet ir baimės, komercinės pragmatikos apkeretą Vakarų pasaulį. Gal tai Dievo Apvaizdos surėdymas visam pasauliui gerai pagaltoti ir apvalyti? Gal tai reikšmingiausias taktininkavimas popiežiui Jonui-Pauliui II? Kaip bebūtų, lietuvių tauta tvirtai žengia į pasaulinę istoriją. A. Suraučius, Lenkija

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

**Pirkite namus
geresnei savo atečiai**

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?
Skambinkite tel. 244-1822.

Lietuvių demonstracija birželio 2 d. Vašingtone

Nuotr. A. Rašymo

AŲA

ALEKSANDRUI DALIUI

staigiai Lietuvoje mirus,

broliui STASIUI DALIUI, žmonai ir visiems giminėms
nuosirdžią užuojautą reiškia –

"Rambyno" namų valdyba ir
administracinis komitetas

BALTIEČIAI KANKINIAI

Kanadietė veikėja, lietuvių bičiulė, gyvenanti Ontario provincijoje, kasmet prisimena sibirinius baltiečių trėmimus ir viešai apie juos kalba bei rašo. Šiais metais ji atsiuntė "TZ" redakcijai eiliuotą laišką, kurį čia ir spausdiname.

Red.

DEAR EDITOR:

With smug complacency I awoke today, and went about my business, (as they say...)

I did my duty, then, as quick, forgot the "Martyrs of the Baltics:" (Had ye forgot?)

Soft and low, for Baltic men and women, – children, – long ago.

At the "Baltic Memorial Service" I bowed my head for all our brave, heroic, Baltic dead.

And, then, my duty done, I went away; for, that was long ago, (and far away,) – and this is here and now, (another day). Besides, such horror could not happen more... (Oh, hypocrite! To close my eyes to war!)

Then, safe at home I sat to take my ease, and turned the T.V. on and watched to see what great good programmes they had planned for me...

When, suddenly, upon my set, I saw a sight that stabbed and hurt and gasped and clawed; for, there, in black and white, across my set there staggered living, breathing, skeletal "Men of Death".

'Tis June 14th of 1941: Latvia, Lithuania, Estonia, – Overrun! Prodding guns and whips herd Balts, so brave, to cattle cars... and cold, Siberian graves.

Oh! Baltic Martyrs! You who gave your life! Forgive me for a world that breeds such strife! Forgive me that I turned my back while you breathed forth the last, faint flickering of life... Yet, know the "Call of Freedom", that you gave, was buried not in some Siberian Grave: It burns within the hearts of men who yearn to carry "Freedom's Torch", each in his turn.

So, "Rest In Peace", dear Baltic Martyrs, brave: the place you rest is not some cold, damp grave: it is a Martyrs' Shrine, – sweet, hallowed ground, – where we bow low in faith, – and love, profound...

Julia Eckert-MacLean,
Box 975, 30 Chalk St.,
Seaforth, Ont. N0K 1W0

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES

1960 Ellesmere Road, Unit 6

Scarborough, Ontario M1H 2V9

Tel. (416) 438-7500

SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES Į

BALTIJOS VALSTYBES

- Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
- Siunčiame iš eilės
- Siunčiame dideles ir mažas siuntas
- Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME

220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS

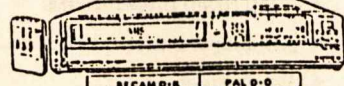
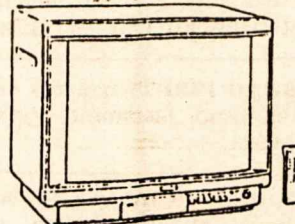
NAUDOJIMUI EUROPOJE-LIETUVOJE

SONY

NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

Tel. 240-0594

Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

įstaigos (416) 763-3362

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

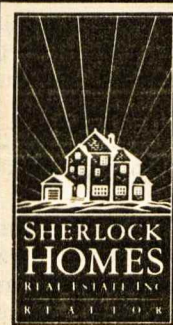
Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Toronte ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953

RE/MAX

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valerij Dresherį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

Tel. 233-3334

DRESHER

INSURANCE
BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniai – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RUŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

**Blokadinis skelbimas
LIETUVA LAUKIA MŪSŲ,
O MES LAUKIAME VIZŲ.**

Tad kviečiame lietuvius prisijungti prie mūsų pastangų prasiveržti pro Kremliaus blokuojamas Lietuvos sienas ir siųsti vizų reikalaujančius laiškus Kanados užsienio reikalų ministeriui J. Clarkui ir Sovietų Sąjungos ministeriui E. Shevardnadzei.

Belaukiant blokados pabaigos, kviečiame naudotis kitomis mūsų biuro paslaugomis.

Atliekamos paslaugos:

* Užsakomi ir išrašomi lėktuvų ir traukinių bilietai.

* Užsakomi viešbučiai, automobiliai nuomojimui, pramoginės kelionės.

* Išrašomi draudimai keliautojams ir atvykusiems svečiams.

* Sutvarkomi iškvietai, palikimai bei kiti dokumentai.

* Nuperkamos dovanos giminėms Lietuvoje, pervežami vaistai ir pinigai.

Rugsėjo mėnesį priimame užsakymus tiesioginiams skridimams į Lietuvą 1991 m.

Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų įstaigoje Toronte:
Tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812,
FAX (416) 763-6279

2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada

TORONTONT

Anapilio žinios

— Wasagoje pakrikštytas Jono ir Kathryn (Duncan) Vaškų sūnus Jonas-Danielius.

— Toronte mirė a.a. Paulina Ancevičienė, 85 m. amžiaus. Laidotuvių Mišios bus liepos 13, penktadienį, 11 v.r., mūsų šventovėje.

— Lietuvių kultūros muziejaus Anapilyje statybos vajui aukėjo: \$1,000 — Jonas Ažubalis su šeima (a.a. kun. P. Ažubalis X mirties metinių progą); \$100 — E. Ažubalienė (a.a. Stasio Ažubalo atminimui).

— Aukųo parapijai: \$300 — p. Galinienė; \$200 — E. Valantiejienė; \$50 — M. Kybrancienė.

— Mišios liepos 8, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Uršulę Paliulienę ir šeimos mirusiųs, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Antaną Škerį, 11 v.r. už a.a. Elzbieta Kaunię.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams \$25 aukėjo T. Stanulis. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Liepos 8, sekmadienį, 12 val. Boyd Conservation parke įvyks LN ir "Atžalyno" tradicinė gegužinė. Autobusas išeis nuo LN 11 v.r. Kelionė nemokama užsiregistruojantiems LN raštinėje iki liepos 5 d., tel. 532-3311.

— LN valdybos posėdis — liepos 12, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Informacija apie LN poilsio stovyklą Wasagoje rugpjūčio 11-19 d.d. yra gaunama pas V. Dresherį tel. (416) 233-3334 arba A. Sukauską tel. 244-2790.

Aukų Kanados lietuvių fondai

Toronto, Ont. — S. Meškauskienė savo vyro a.a. Marceliaus atminimui paaukėjo \$100; a.a. Elenos Šopienės-Spilchak atminimui Stefa Balienė ir Kęstutis Balys — \$50; A. Trečiokienė a.a. Aleksandro Statulevičiaus atminimui — \$300. Minėdami Leono Pilipavičiaus 75 metų amžiaus sukaktį, dr. J. ir B. Pilipavičiai, L. ir J. Morris, R. ir T. Cooper ir R. ir B. Pilipavičiai įrašė Leoną į KL fondo narius, įnešdami \$200.

London, Ont. — A. a. Miro Chai-nausko atminimui B. ir J. Schie-ven KL fondai paaukėjo \$20; A. Koyelaitis — \$10; a. a. Teodoros Kojalaitienės atminimui A. ir A. Pilipavičiai — \$100.

Winnipeg, Man. — A. a. Adeles Janeliūnienės - Glebavičiūtės atminimui KL fondai aukėjo: \$20 — J. Janeliūnas, V. ir E. Januskas, V. Zavadskienė, E. ir K. Kalasauskai; \$10 — G. ir V. Jančiukai, E. Urniežienė; \$5 — J. Riauba.

Du keliautojai birželio 10 d. eitynėse Toronte už Baltijos kraštus
Nuotr. St. Dabkaus

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda pradedama 7 v.v., Mišios — 7.30 v.v. Išpažinių klausoma prieš Mišias. Seneliai ir ligoniai lankomi ligoninėse ir prieglaudose, iš anksto susitarus. Šį šeštadienį Gyvojo rožinio draugija renkasi 10.30 v.r. Rožinio kalbėti, o 11 v.r. — Mišios. "Vilnius" rūmuose Mišios pensininkams — 5 v.p.p.

— Šį ketvirtadienį, liepos 5, 10 v.r. Sv. Pranciškaus trečiojo ordino nariai dalyvaus savo užprašytose Mišiose.

— Birželio 30 d. buvo palaidotas a.a. Justas Kudaba, 80 m.

— Nijolė Sadūnaitė, Kanados lietuvių katalikų centro kvietimu, lankosi Kanadoje. Ateinanti sekmadienį ji bus Toronte ir padarys pranešimą mūsų parapijos salėje po 11.30 v.r. Mišių.

— Jau prasidėjo vaikų vasaros stovykla lietuviškai kalbantiems vaikams. Stovyklos kapelionas — kun. Edis Putrimas. Stovykla vyksta mūsų stovyklavietėje "Kretinga", Wasagoje. Jos tikslas adresas: Camp Kretinga, 9 Endrus Dr., New Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0, tel.: 1-705-429-2788. Lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla vyks liepos 15-28 d.d.

— Parapijai aukėjo: \$200 — E. Walenciej; \$100 — dr. A. Lukienė, K. Lukošius, N. Preibienė, vyro a.a. Platono atm., A. Virkutis; \$50 — A. Dobilienė, motinos a.a. Onos Glovackienės atm., Batūrai, J. B. Danaitis, G. D. Rocca, M. Z. Romeika, V. P. Melnykai.

— Mišios liepos 8, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Joną Zuloną, 9.20 v.r. — už Bordignon šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Praną Vilimą, už a.a. Juozą Vaškevičių, 11.30 v.r. — prašant Lietuvai laisvės.

— Mišios sekmadieniais stovyklavietėje 11 v.r.

Lankėsi popiežius

Liepos 1, sekmadienį, popiežius Jonas Paulius II, išreikšdamas savo solidarumą su Lietuva, apsilankė šv. Kazimiero kolegijoje, Romoje, ten lietuvių kalba koncelebravo Mišias su vysk. Antanu Deksniu ir tai progai atvykusiu vysk. Paulium Baltakiu, OFM.

Kun. kleb. P. Ažubalis stipendijų fondui VI. Paliulis aukėjo \$200.

KLK Toronto apylinkės tarybos susirinkimas įvyko birželio 26 d., LN Gedimino menėje 7 v.v. Susirinkimą atidarė pirm. Rimas Strimaitis. Buvo išklausti pirmininko, iždininko, kultūrinės ir revizijos komisijos pranešimai ir po to sekė gyvos diskusijos. Susirinkusieji pasidžiaugė Toronte apylinkės veikla ir žymiai pagerėjusia 1989 m. finansine būkle. Savo kadenciją valdyboje baigė: D. Garbaliuskienė, V. Kulnys, R. Paulauskaitė, Andr. Vaičiūnas ir V. Zenkevičienė. Aklamacinio būdo išrinkti: J. Ažubalis, Ed. Macijauskas, K. Raudys ir perkinti — D. Garbaliuskienė ir V. Kulnys. Revizijos komisijoje sutiko palikti antrai kadencijai D. Keršienė, B. Saplys, o vietoje kun. J. Staškaus išrinktas F. Mockus. Liepos 5 d. valdyba pasiskirstys pareigomis. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. T. S.

Prašo pagalbos

Rimantas Paltanavičius, gyvenantis Vilkauskioje, nori aplankyti Australijos lietuvių. Jis norėtų, kad išeivijoje gyvenantys tautiečiai jam pagelbėtų nuvykti į Australiją. Kelionės apmokėjimui reikia dolerinės valiutos. Jo adresas: Gegužės 1-sios 30-24, Vilkauskis 234270, Lithuania.

Vyriausia skautininkė Stefa Gedgaudienė balandžio 29 d. sveikina skaites naujos vėliavos šventinimo proga Toronte

Kanados krepšinio rinktinė

liepos 2-7 d.d., praves draugišką

kuriame dalyvaus North Carolina Charlotte universiteto, Kanados ir Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė "Vėjas".

Lietuvių krepšinio rinktinės VĖJAS žaidynės su pakeitimais

Liepos 4, trečiadienį, 7.30 v.v. — VĖJAS prieš vietinę rinktinę, "Cross-Eyed Bear", Humber College.

Liepos 6, penktadienį, 7.30 v.v. — VĖJAS prieš North Carolina universitetą, Hamilton mieste, Mohawk College aikštėje.

Liepos 7, šeštadienį, 2 v.p.p. — VĖJAS prieš Kanados vyrų rinktinę, Toronto universiteto aikštėje (Benson Building), Harbord ir Huron gatvės.

Visus kviečia dalyvauti — Rengėjai

Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė Vėjas

š.m. liepos 7, šeštadienį, 9 v.v., Toronto lietuvių namuose rengia ŠOKIŲ VAKARĄ

Kviečiami sportininkai ir visuomenė gausiai dalyvauti bei susipažinti su "Vėjo" krepšininkais, labai gerai pasirodžiusiais 1989 m. vasarą Lietuvoje. Veiks bufetas, gros muzikinė grupė iš Čikagos "Gintaras". Įėjimas — \$7 asmeniui.

Rengia "Vėjo" vadovybė

Toronto Lietuvių namų ir "Atžalyno"

GEGUŽINĖ

liepos 8, sekmadienį, 12 valandą ryto, Boyd Conservation Area, Elmgrove vietovėje

Programoje: sportas, žaidimai, šokiai, loterija.

Užkandžių ir gaivinančių gėrimų rasite vietoje.

Autobusas nuo Lietuvių namų išeina 11 v.r., grįžta — 8 v.v. Aikštėse vietos ribotos — neveluokite! Laukiame!

Rengia Lietuvių namų vyrai

Atmetė sutartį, išrinko vadą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bendruomenė (distinct society). Jis taipgi atsisako tolimesnių konstitucinių konferencijų ir Kvebeko reikalus žada tvarkyti tik tiesioginiais posakiais su Kanados ministru pirm. B. Mulroniu bei kitais politikais. Atrodo, Kvebeko jungimas Kanados konstitucijon bus atidėtas ilgesniam laikui, kol atves Meech Lake sutarties atmetimo išjudintos separatistinės nuotaikos.

A.a. Teodoros Kojalaitienės-Kojalavičienės atminimui vyras Aleksas "Tėviškos žiburiai" aukėjo \$50.

"The Toronto Star" birželio 27 d. laidoje išspausdino St. Prako laisvą redakciją. Ne vienam kelia nuostabą, kodėl Kanados valdžia remia N. Mandelą, Afrikos tautinio kongreso vadą, komunistų partijos sąjungininką Afrikoje. Brian Mulrone pažadėjo milijonus dolerių. Tuo tarpu Lietuva, ten veikiant ekonominei blokadei, iš Kanados negavo net aspirino. Į pagalbą Lietuvai atėjo net sovietinės respublikos, o taip pat Švedija, Norvegija, Čekoslovakija ir Lenkija. Kai Kanadoje lankėsi Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, tai Joe Clark ją priėmė per užpakalines duris.

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

IEŠKAU PIRKTI naudotą autobusą (van). Skambinti Vytiui tel. 533-0923.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staltiesius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

MONTREALQUE

"Lito" naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė, vicepirm. Gytiš Vazalinskis, sekr. Alma Drešienė, valdybos nariai: Albina Astrauskienė ir Andrius Gaputis.

Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo proga Montrealyje gyvenantys universiteto senato nariai prof. Henrikas Dauderis, dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė ir pakuvieta anglų kalbą dėstyti dr. Milda Danytė emėsi iniciatyvos organizuoti rėmėjų grupę. Gegužės pradžioje įvyko pirmas susirinkimas, kurio metu buvo įkurta "Vytauto Didžiojo universiteto bičiulių draugija". Į laikiną valdybą išrinkti: H. Dauderis, I. Gražytė-Maziliauskienė, M. Danytė, Vytautas Jonynas ir Izidorius Mališka. Kontrolė — Emilija Verbylienė ir Irena Danytė. Draugijos pirmieji uždaviniai: rinkti žodynus, enciklopedijas bei panašias informacines knygas lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

Vilniaus mažasis teatras į Mont-

reali atvyko birželio 19 d. ir dvi dienas "Centaur" saleje vaidino "Čia nebus mirties". Po pirmojo spektaklio gretimos teatro patalpose buvo suruštos vaisės, kurių metu pasikeista dovanėlėmis. Nors teatralai Montrealyje išbuvo keturias dienas, bet dėl abiejose lietuvių parapijose vykstančių iškilmių nebegalėjo daugiau duoti pasirodymų. Birželio 24 d. jie grįžo į Lietuvą.

Debora Intaitė (Deborah Intas) šį pavasarį Britų Kolumbijos universitete Vankuveryje baigė magistro administravimo studijas magistro laipsniu. Diplomą gavimo proga montrealiečiai tėvai ir dėdė Antanas Vaušėšas buvo nuvykę dalyvauti iškilmėje. Jaunoji magistrė po atostogų pasiilks dirbti viename Vankuverio banke.

Almos ir Andriaus Valevičių dukrelė pakrikštyta Augustos-Liucijos vardais.

A.a. Jonas Astravas, 73 metų amžiaus, mirė birželio 22 d. Palaidotas iš AV šventovės birželio 27 d. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatus	12 1/2%	Taupymo — special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	11 1/2%	Taupymo — kasdienes	6 1/4%
180 d. - 364 d.	11 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	11 1/4%	RRIF — RRSP — term.	12 1/2%
60 d. - 119 d.	10 3/4%	RRIF — RRSP — taup.	8 %
30 d. - 59 d.	10 3/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 14 1/4% asmenines — nuo 14 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

CATERING

MAISTAS gaminamas visom progom — vestuvėm, krikštynom, laidotuvių, pareigūnams. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

PARDUODU automobilį Dodge Omni, 1980 m. gerame stovyje, 4 cilindrai, 4 durų, įvažiuota apie 60 tūkst. km. Skambinti tel. 767-6354 Toronte.

PARDUODU automobilį Subaru 1982 m., labai geram stovyje, 4 durų, 4 cilindrai, įvažiuota 80 tūkst. km. Kaina pagal susitarimą. Skambinti tel. 767-6354 Toronte.

MERGINA IR VAIKINAS iš Lietuvos norėtų surasti bet kokį darbą, galima ir ne Toronte mieste. Skambinti tel. 255-7031.

IŠNUOMOJAMAS su atskiru įėjimu trečiame aukšte butas — du kambariai, virtuvė ir prausykla. Skambinti vakarais tel. 654-9052 Toronte.

ATVYKĖ IŠ LIETUVOS ieškome darbo. Galime atlikti visokius remontus, statybas, dažymus, staltiesius bei kitus darbus Hamiltone, Londone, Toronte ir kitose apylinkėse. Skambinti tel. 519-744-1853.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti vyresnio amžiaus asmenį ir jo namus Rodney, Ont. Skambinti tel. 1-519-695-2336.

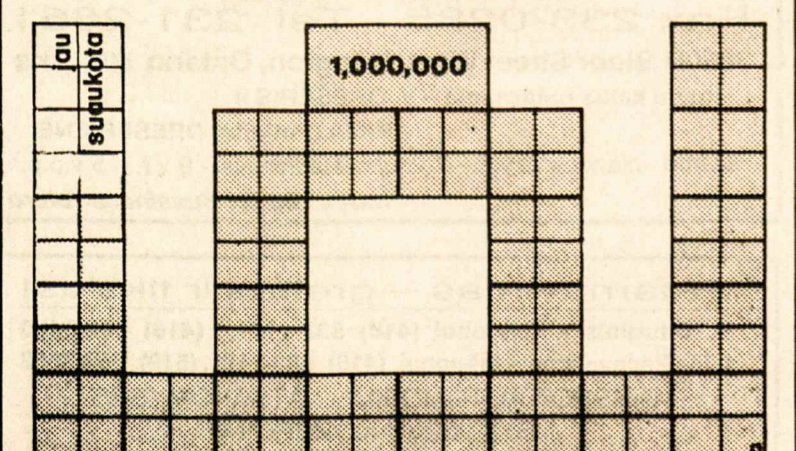
PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnis kiekis pristatytas į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

ATLIEKU VERANDŲ taisymus, rūšių (rec. rooms) įrengimus, lauko ir vidaus dažymus. Skambinti Vincui Biliūnui tel. 766-2872 Toronte.

GĖLĖS VESTUVĖMS
Meniskai paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Siminavičienę tel. 595-9761 Toronte.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo metu: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar jau atidavei savo dalį?